

รายงาน สถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 (สสว.10) เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน อันประกอบไปด้วย จังหวัดนครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง และจังหวัดชุมพร โดยมีบทบาทภารกิจ ด้านการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการ องค์กรความรู้ ข้อมูลสารสนเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำหน่วยงานเพื่อจัดบริการให้ทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ภายใต้นโยบายหลักของกระทรวง รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชนและประชาชน ศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ และสภาพแวดล้อม เพื่อคาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม และผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสังคมและจัดทำยุทธศาสตร์ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด ตลอดจนนิเทศงาน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเชิงวิชาการตามนโยบายและภารกิจของกระทรวงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย

รายงานสถานการณ์ทางสังคมภาคใต้ตอนบน ประจำปี พ.ศ.2567 จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมวิเคราะห์ คาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม และบูรณาการกิจกรรมทั้งในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ และเอกชนในการสนับสนุนข้อมูลและการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10

มิถุนายน 2567

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2567 (จังหวัดชุมพร ระนอง กระบี่ พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วยข้อมูลสถิติและผลการศึกษารวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมาย เชิงประเด็น ซึ่งจะประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 พร้อมด้วยข้อมูลด้านต่างๆ เช่น ข้อมูลด้านประชากร อาณาเขต ภูมิประเทศ สาธารณสุข เศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน การศึกษา ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด เป็นข้อมูลกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านเด็กและเยาวชน ด้านสตรีและครอบครัว ด้านคนพิการ ด้านผู้สูงอายุ และด้านกลุ่มคนเปราะบาง ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues) ได้แก่ คริวเรือนเปราะบาง ระดับพื้นที่ แนวโน้มสถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ตามกลุ่มเป้าหมายและส่วนที่ 6 บทสรุป รวมไปถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 สามารถสรุปได้ ดังนี้

ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง และสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่โดยรวม 7 จังหวัด ขนาด 41,564 ตารางกิโลเมตร หรือ 26,071,216 ไร่ จังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขนาด 12,891 ตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขนาด 9,943 ตารางกิโลเมตร เขตการปกครองในพื้นที่ 7 จังหวัด 74 อำเภอ 533 ตำบล 4,349 หมู่บ้าน 566 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 7 อบจ. 383 อบต. 4 เทศบาลนคร 15 เทศบาลเมือง 157 เทศบาลตำบล

จำนวนประชากร

ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2567 มีจำนวนทั้งหมด 4,491,746 คน มีจำนวนเด็กอายุ 0 – 17 ปี จำนวน 936,459 คน วัยแรงงาน อายุ 18 – 59 ปี จำนวน 2,688,939 คน วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 804,217 คน และประชากรอื่นๆ จำนวน 62,131 คน

สถานการณ์ทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมาย

1.กลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กแรกเกิดมีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 ในขณะที่เด็กอายุ 0-17 ปี ที่เข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัวมีอัตราที่สูงขึ้นมากกว่า 3 เท่าของปี 2565 ขณะเดียวกันเด็กที่อาศัยอยู่ในครอบครัวอุปถัมภ์เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุภักกลายเป็นแม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงขึ้นอาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร

2.กลุ่มสตรีและครอบครัว พบว่า อัตราการอย่าร้างเพิ่มขึ้น 6 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นจังหวัดเดียวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนที่มีอัตราการหย่าร้างลดลง โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีอัตราการอย่าร้างสูงสุด นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงในสตรีและครอบครัว ปี 2566 มีจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวปริมาณที่ใกล้เคียงกัน โดยช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ ช่วงอายุ 36 – 59 ปี และสาเหตุของการทำความรุนแรงคือ ยาเสพติด สุรา และบันดาลโทษะ ซึ่งถือเป็นสถานการณ์ที่ต้องดูแลและเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

3.กลุ่มคนพิการ พบว่า สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการคิดเป็นร้อยละ 2.87 ของประชากร ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ร้อยละ 50.01 ซึ่งเป็นประเด็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องของการดูแลคนพิการที่เพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมในทุกๆด้าน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้พิการสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการได้มากขึ้น เช่น ได้รับการศึกษามากขึ้น เข้าสู่ระบบการทำงานในสถานประกอบการมากขึ้น แต่มีข้อสังเกตว่ายังมีสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จังหวัดจึงจำเป็นต้องเร่งรัดกำกับให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้ผู้พิการได้รับสิทธิมากยิ่งขึ้น

4.กลุ่มผู้สูงอายุ ในภาพรวมพบว่า จังหวัดชุมพรมีอัตราผู้สูงอายุสูงสุด เป็นจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ อยู่ที่ร้อยละ 20.08 นอกจากนี้พบว่า ผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง มีจำนวนไม่คงที่ แต่ยังคงอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมของครอบครัวและชุมชนในการรองรับกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มนี้ และยังมีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง คือ ผู้สูงอายุถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว และผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการ

สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

1.สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน พบว่า มีครัวเรือนเปราะบาง 118,657 ครัวเรือน ครัวเรือนเปราะบางประสบปัญหามิติด้านรายได้สูงสุด รองลงมาด้านความเป็นอยู่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา และด้านการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ซึ่งภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับการแก้ปัญหาตามความเร่งด่วน

2.สถานการณ์แม่วัยใสในครัวเรือนเปราะบาง พบว่า เด็กและเยาวชนในครัวเรือนเปราะบาง มีแนวโน้มกลายเป็นแม่วัยใสเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อแม่วัยใสและเด็กที่เกิดมา ทำให้เกิดปัญหา ซ้ำซ้อนเนื่องจากความไม่พร้อมที่จะมีครอบครัว และเกิดแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงขึ้นตามมาด้วย

3.สถานการณ์สังคมสูงวัย พบว่า จังหวัดชุมพรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ส่วนจังหวัด ที่มีผู้สูงอายุ เกือบร้อยละ 20 ของประชากรกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากฐานข้อมูลคนพิการ พบว่า ช่วงอายุของ คนพิการอยู่ในช่วงอายุของผู้สูงอายุมากที่สุด ร้อยละ 54.2 จึงเป็นสถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อเป็นผู้สูงวัยที่มีคุณภาพ ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก ครอบคลุมทุกมิติทั้งด้าน สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.สถานการณ์การค้ามนุษย์ พบว่าปี 2566 มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จำนวน 112 คน ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบ การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี/ผลิตหรือเผยแพร่วัตถุ สื่อลามก/การแสวงหา ผลประโยชน์ทางเพศรูปแบบอื่น รองลงมาคือรูปแบบ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ โดยปี 2566 จังหวัดที่มี คดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ด้านเด็กและเยาวชน

- 1.เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชนให้เป็นกลไกหลักในการประสานบูรณาการ ทุกภาคส่วนเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขและพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่
- 2.พัฒนาระบบฐานข้อมูลเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน
- 3.เสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง สามารถดูแลสมาชิกในครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพ
- 4.ส่งเสริมให้มีระบบสวัสดิการที่สามารถหนุนเสริมให้ครอบครัวเลี้ยงดูเด็กแต่ละช่วงวัยได้อย่าง มีประสิทธิภาพ
- 5.พัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้ปฏิบัติตนด้านเด็ก และสร้างกลไกความร่วมมือเชิงบูรณาการ ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่อง
- 6.พัฒนากลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดให้มีศักยภาพ สามารถกำหนดกรอบทิศทางการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิและพัฒนาเด็กครอบคลุมทุกประเภททุกพื้นที่

ด้านสตรีและครอบครัว

- 1.ควรมีแผนบูรณาการพัฒนาสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งทุกมิติที่มีประสิทธิภาพ ทั้งระดับประเทศ และระดับจังหวัดและนำสู่การปฏิบัติที่จริงจัง
- 2.ขยายโอกาสในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างทักษะความรู้
- 3.ส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นครอบครัวคุณภาพ ใช้สารสื่อสารเชิงบวก มีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างมีคุณภาพ และไม่ใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหา

4. ส่งเสริมกิจกรรมครอบครัว ให้ความรู้ ในการลดและป้องกันความรุนแรงในครอบครัว การรณรงค์ ส่งเสริมด้านอื่นๆ เพื่อลดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

5. ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสำคัญและร่วมขับเคลื่อนนโยบาย ด้านการพัฒนาของท้องถิ่นผ่านแผนงาน/โครงการ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและการส่งเสริมอาชีพรวมถึงการ เป็นศูนย์รวมหรือศูนย์ประสานงานให้กับอาสาสมัคร คนและครอบครัวในระดับชุมชน

6. พัฒนาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถเป็นกลไกพัฒนาครอบครัว เฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาในครอบครัวได้ด้วยชุมชนเอง รวมทั้งยกระดับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ระดับดีเด่นและดีมาก ให้มีกิจกรรมโรงเรียนครอบครัวและเป็นศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล

ด้านคนพิการ

1. สร้างคุณค่าให้กับคนพิการเพื่อความยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการศึกษาและการเรียนรู้ให้แก่คนพิการ โดยเฉพาะหลังจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และสร้างการรับรู้เรื่องแนวทางการอยู่ร่วมกันระหว่าง คนในสังคมกับคนพิการ

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเต็มพื้นที่เพื่อเป็นกลไกในการสนับสนุน ให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงบริการและสวัสดิการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

3. ฝึกอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้สอดคล้องกับกายภาพ ความต้องการ และความสามารถ โดยเน้นการฝึกอาชีพในระยะสั้น รวมถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานในโอกาสต่อไป

4. ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดเป็นกลไกในการเชื่อมโยง ความช่วยเหลือทั้งในระดับจังหวัดสู่ระดับ พื้นที่และขณะเดียวกันรวบรวมปัญหาและอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอในพื้นที่ขับเคลื่อนเป็นวาระจังหวัด และนำข้อเสนอสู่ส่วนกลางเพื่อขับเคลื่อนนโยบายต่อไป

5. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึง การศึกษา

6. ยกระดับและพัฒนาอาสาสมัคร องค์กรด้านคนพิการ ให้เป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือ คนพิการและพัฒนาศักยภาพในลักษณะผู้จัดการรายกรณี (CM)

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานประกอบการที่อยู่ในข่ายต้องจ้างงานคนพิการเข้าทำงาน ให้เน้นการจ้าง งานคนพิการตาม ม.33 ลดการจ่ายเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตาม ม.34 เพื่อส่งเสริมให้คนพิการมีอาชีพ/รายได้

ด้านผู้สูงอายุ

1. จัดทำแผนบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยและพัฒนาระบบและกลไกที่สามารถ นำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่

2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุ และภาคีเครือข่ายที่มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่เป็นระบบ Digital Platform ที่เป็นปัจจุบันและมีคุณภาพ ที่ประชาชนและหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างปลอดภัย (Digital Aging Data Center Development)

3. ผลักดันให้มีกฎหมายจ้างงานผู้สูงอายุในสถานประกอบการ เช่นเดียว กับการจ้างงานคนพิการ หรือหาแนวทางส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงานผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงระเบียบกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อดูแลผู้สูงอายุในชุมชนพร้อมทั้งสนับสนุน และจัดบริการเพื่อการดูแลผู้สูงอายุแบบครอบครัวทุกมิติ

5. ปรับปรุงระเบียบการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบากให้เหมาะสมและควรถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทน

6. กำหนดมาตรการในการวางแผนทางการเงินให้แก่คนทุกช่วงวัย

7. กำหนดสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และอาสาสมัครที่ดูแลผู้สูงอายุ (อผส.)

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

ด้านเด็กและเยาวชน

1. จัดทำฐานข้อมูลเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทให้ถูกต้องและทันสมัย และจัดทำแผนการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนแบบบูรณาการให้ครอบคลุมทุกมิติ

2. ส่งเสริมความรู้เรื่องเพศวิถีและทักษะที่จำเป็นแก่เด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาช่องทางการให้คำปรึกษาและบริการที่หลากหลาย ปลอดภัยและเป็นมิตรกับเด็ก

3. จัดทำทำเนียบครอบครัวที่มีความพร้อมในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์ และครอบครัวบุญธรรม

4. พัฒนาศักยภาพครอบครัวอุปถัมภ์และครอบครัวบุญธรรมให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนครองคู่ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัว การตั้งครรภ์ การเลี้ยงดู และการสร้างครอบครัวคุณภาพ

6. สร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชนในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข พัฒนา และเครือข่ายเฝ้าระวัง มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่และเข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

7. จัดทำทำเนียบเครือข่ายด้านการพัฒนาเด็กในระดับพื้นที่ และพัฒนาศักยภาพให้มืองค์ความรู้ และทักษะการทำงานด้านเด็กและเชื่อมโยงบูรณาการเครือข่ายให้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

8. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการสอนทักษะชีวิตและทักษะทางวิชาชีพให้เยาวชนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ด้านสตรีและครอบครัว

1. จัดทำแผนบูรณาการพัฒนาสถาบันครอบครัวในระดับจังหวัด/พื้นที่
2. ส่งเสริมอาชีพให้แก่สตรีในพื้นที่ พร้อมฝึกทักษะฝีมือแรงงานให้แก่สตรี รวมไปถึงจัดกิจกรรมที่เป็น การเพิ่มรายได้เสริมให้แก่สตรี
3. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านครอบครัวให้สามารถเป็นกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกันปัญหา ในระดับชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเร่งด่วน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษาเรื่องการบริหารการเงิน ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และรวมไปถึงด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ด้านคนพิการ

1. จัดทำฐานข้อมูลผู้พิการให้ครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย ทุกมิติ สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการจัด สวัสดิการได้อย่างทั่วถึง
2. จัดทำแผนบูรณาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทุกมิติและผลักดันให้นำแผน สู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง
3. ส่งเสริมสนับสนุนการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และมีมาตรการในการยกย่องเชิดชูเกียรติ
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและบุคคลทั่วไปในพื้นที่ สาธารณะ
5. ส่งเสริมอาชีพ ฝึกอาชีพให้กับผู้ดูแลคนพิการเพื่อจะได้มีรายได้เสริมให้กับครอบครัว
6. สร้างคุณค่าให้กับคนพิการที่มีความสามารถให้เป็นบุคลากรที่ดีของสังคม
7. สร้างความเข้าใจให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน เพื่อลดความขัดแย้ง การทำร้ายบูลลี่ (Bully) คนพิการ

ด้านผู้สูงอายุ

1. มีคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในระดับจังหวัด
2. จัดทำฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุและเครือข่ายด้านผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกมิติ ถูกต้องและ เป็นปัจจุบัน
3. จัดทำแผนบูรณาการด้านผู้สูงอายุในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่
4. จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติ และมอบประกาศเกียรติคุณ ให้แก่ บุคลากร ผู้นำหรือแกนนำชุมชน องค์กร และเครือข่ายที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุ

ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

1. จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบางให้ชัดเจนและจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็น ระบบครบถ้วนสมบูรณ์
2. ส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มคนเปราะบาง โดยการสร้างความร่วมมือในชุมชน สร้างงาน สร้างอาชีพ

สารบัญ

คำนำ.....	1
บทสรุปผู้บริหาร	2
สารบัญ.....	8
สารบัญตาราง.....	12
สารบัญภาพ	16
ส่วนที่ 1 บทนำ	17
1.1 หลักการและเหตุผล	17
1.2 วัตถุประสงค์.....	18
1.3 วิธีการดำเนินงาน	18
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน.....	20
2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร.....	20
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	20
2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ.....	20
2.1.3 พื้นที่การปกครอง	21
2.1.4 โครงสร้างประชากร	21
2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ.....	22
2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข.....	22
2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข	23
2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย	25
2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน.....	28
2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว	28
2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม.....	29

2.3.3	ภาวะการมีงานทำ.....	32
2.3.4	ผู้ประกันตน	36
2.4	ประเด็นด้านการศึกษา.....	37
2.4.1	สถานศึกษา.....	37
2.4.2	เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	38
2.4.3	กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา.....	38
2.4.4	ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	41
2.5	ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	41
2.5.1	การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด.....	41
2.5.2	ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์.....	43
2.5.3	อุบัติเหตุทางถนน.....	44
2.6	ด้านที่อยู่อาศัย.....	47
ส่วนที่ 3	สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม	49
3.1	ด้านเด็กและเยาวชน.....	49
3.1.1	สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน	49
3.1.2	สถานการณ์เชิงประเด็น	52
3.1.2.1	เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง	52
3.1.2.2	แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว.....	54
3.1.2.3	พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	58
3.1.3	เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน	60
3.2	ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว.....	62
3.2.1	สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	62
3.2.2	ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว.....	66
3.2.3	สถานการณ์เชิงประเด็น	68
3.2.3.1	สตรีกลุ่มเปราะบาง	68

3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ.....	70
3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	71
3.3 ด้านผู้สูงอายุ.....	71
3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ.....	71
3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	72
3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม.....	72
3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ	73
3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ.....	75
3.4 ด้านคนพิการ.....	78
3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ.....	78
3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	80
3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ.....	80
3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ	81
3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ.....	82
3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง	84
3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง	84
3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง	86
ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues).....	90
4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่	90
4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	90
4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน.....	93
4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues.....	94
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม	100
ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	100
6.1 บทสรุป.....	105

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	108
6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด	110

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร	20
ตารางที่ 2	พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	21
ตารางที่ 3	จำนวนประชากร ปี 2566	21
ตารางที่ 4	หน่วยบริการด้านสาธารณสุข	22
ตารางที่ 5	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์	23
ตารางที่ 6	จำนวนเตียงในสถานพยาบาล	24
ตารางที่ 7	จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่	25
ตารางที่ 8	สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก	25
ตารางที่ 9	สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก	26
ตารางที่ 10	อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร	26
ตารางที่ 11	อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม	27
ตารางที่ 12	จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย	27
ตารางที่ 13	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ	28
ตารางที่ 14	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	28
ตารางที่ 15	อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	29
ตารางที่ 16	ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	30
ตารางที่ 17	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	31
ตารางที่ 18	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน	32
ตารางที่ 19	จำนวนแรงงานในระบบ	34
ตารางที่ 20	จำนวนแรงงานนอกระบบ	35
ตารางที่ 21	จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ	35
ตารางที่ 22	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33	36
ตารางที่ 23	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39	36
ตารางที่ 24	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40	37
ตารางที่ 25	สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด	37
ตารางที่ 26	เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	38
ตารางที่ 27	จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส	39
ตารางที่ 28	จำนวนนักเรียนออกกลางคัน	39

ตารางที่ 29 สาเหตุของการออกกลางคัน.....	40
ตารางที่ 30 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code).....	40
ตารางที่ 31 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป.....	41
ตารางที่ 32 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ.....	42
ตารางที่ 33 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์.....	42
ตารางที่ 34 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด.....	43
ตารางที่ 35 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์.....	43
ตารางที่ 36 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน.....	44
ตารางที่ 37 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน.....	44
ตารางที่ 38 จำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน.....	45
ตารางที่ 39 สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน.....	46
ตารางที่ 40 จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน.....	46
ตารางที่ 41 สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน.....	46
ตารางที่ 42 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน.....	47
ตารางที่ 43 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท.....	47
ตารางที่ 44 คริวเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง.....	48
ตารางที่ 45 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ.....	49
ตารางที่ 46 จำนวนเด็กแรกเกิด.....	50
ตารางที่ 47 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน.....	51
ตารางที่ 48 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก.....	51
ตารางที่ 49 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี.....	52
ตารางที่ 50 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 – 25 ปี.....	52
ตารางที่ 51 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์.....	53
ตารางที่ 52 จำนวนเด็กกำพร้า.....	53
ตารางที่ 53 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก.....	54
ตารางที่ 54 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์.....	54
ตารางที่ 55 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี.....	56
ตารางที่ 56 แม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด.....	57
ตารางที่ 57 แม่วัยใสที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด.....	57
ตารางที่ 58 แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด.....	57

ตารางที่ 59 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ	59
ตารางที่ 60 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน	59
ตารางที่ 61 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท	60
ตารางที่ 62 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน	60
ตารางที่ 63 สภาเด็กและเยาวชน	61
ตารางที่ 64 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	61
ตารางที่ 65 สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ	62
ตารางที่ 66 จำนวนจดทะเบียนหย่า	63
ตารางที่ 67 จำนวนจดทะเบียนสมรส	64
ตารางที่ 68 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566	65
ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ.....	66
ตารางที่ 70 จำนวนผู้ถูกระงับความรุนแรงในครอบครัว	66
ตารางที่ 71 จำนวนผู้ถูกระงับความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ	67
ตารางที่ 72 ช่วงอายุผู้ถูกระงับความรุนแรงในครอบครัว.....	67
ตารางที่ 73 ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง.....	68
ตารางที่ 74 อัตราการว่างงานในสตรี.....	68
ตารางที่ 75 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง.....	69
ตารางที่ 76 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง	69
ตารางที่ 77 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี.....	70
ตารางที่ 78 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	71
ตารางที่ 79 จำนวนผู้สูงอายุ	71
ตารางที่ 80 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	72
ตารางที่ 81 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	72
ตารางที่ 82 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	73
ตารางที่ 83 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน.....	74
ตารางที่ 84 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก	76
ตารางที่ 85 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	76
ตารางที่ 86 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ.....	77
ตารางที่ 87 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน.....	78
ตารางที่ 88 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน	78

ตารางที่ 89	สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ	79
ตารางที่ 90	คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ	79
ตารางที่ 91	จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม	80
ตารางที่ 92	การรับคนพิการเข้าทำงาน	81
ตารางที่ 93	สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน	81
ตารางที่ 94	เครือข่ายด้านคนพิการ	82
ตารางที่ 95	การจัดบริการสำหรับคนพิการ.....	83
ตารางที่ 96	จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ.....	83
ตารางที่ 97	สัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ.....	84
ตารางที่ 98	การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง.....	84
ตารางที่ 99	จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท	85
ตารางที่ 100	จำนวนคนขอทาน	85
ตารางที่ 101	สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อประชากร.....	86
ตารางที่ 102	เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)	87
ตารางที่ 103	องค์กรพัฒนาเอกชน	87
ตารางที่ 104	องค์กรภาคประชาชน.....	88
ตารางที่ 105	กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ	90
ตารางที่ 106	ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	91

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 สัดส่วนประชากร ปี 2566.....	22
ภาพที่ 2 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อประชากร 100,000 คน	23
ภาพที่ 3 สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อประชากร 100,000 คน.....	24
ภาพที่ 4 รายได้ต่อครัวเรือน.....	29
ภาพที่ 5 หนี้สินต่อครัวเรือน.....	30
ภาพที่ 6 จำนวนกำลังแรงงาน.....	32
ภาพที่ 7 จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน.....	33
ภาพที่ 8 จำนวนผู้ว่างงาน.....	33
ภาพที่ 9 อัตราการว่างงาน.....	34
ภาพที่ 10 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ.....	38
ภาพที่ 11 อัตราเด็กแรกเกิด	50
ภาพที่ 12 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 – 14 ปี.....	55
ภาพที่ 13 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 15 – 19 ปี.....	55
ภาพที่ 14 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก	62
ภาพที่ 15 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	63
ภาพที่ 16 อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส.....	64
ภาพที่ 17 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม	65
ภาพที่ 18 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย	70
ภาพที่ 19 ผู้สูงอายุที่กู่ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ.....	73
ภาพที่ 20 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน	74
ภาพที่ 21 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี.....	75
ภาพที่ 22 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ.....	77
ภาพที่ 23 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ	80
ภาพที่ 24 การบริการกู่ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	82
ภาพที่ 25 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	86
ภาพที่ 26 องค์กรสาธารณประโยชน์.....	88
ภาพที่ 27 องค์กรสวัสดิการชุมชน.....	89

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา 10 วรรค 1) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูปงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Arae-Based Budgeting: ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกันกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักรบการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับกลุ่มจังหวัด ในฐานะหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 ขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลในห้วงปี 2564 ถึง 2566 เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในกลุ่มจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ทันต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อม หน่วยงาน ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 3) เพื่อนำประเด็นในพื้นที่และประเด็นเร่งด่วน Hot Issues แจ้งเตือนไปยังกลไกในเขตพื้นที่ นำไปสู่การเฝ้าระวังภัยทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มจังหวัด

1.3 วิธีการดำเนินงาน

- 1) ร่วมกำหนดรายการข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กับกองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11 ด้วยวิธีการสำรวจผ่านระบบ Google Forms
- 2) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางและวางแผนจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง พม. หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าภายใต้กระทรวง พม. สสว. 1 – 11 และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานผู้ทำการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูลพิจารณารายการข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม คำนิยามหรือคำอธิบาย และประเด็นเชิงลึกด้านการจัดเก็บ
- 3) รวบรวมข้อมูลสถิติทั้งในรูปแบบ Open data และข้อมูลที่ต้องทำหนังสือขอข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามรายการข้อมูลฯ ที่กำหนด
- 4) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อให้คณะกรรมการวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม พิจารณารูปแบบการนำเสนอรายงานฯ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงรายงานสถานการณ์ทางสังคม ให้มีความน่าเชื่อถือ
- 5) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2567 เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานฯ ประจำปี 2567 พร้อมมีหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำส่งข้อมูลเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม 2567 ระดับจังหวัด
- 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด
- 7) นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 – 11 เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปประมวลผลภาพรวมรายงานสถานการณ์ทางสังคม ระดับประเทศ

- 8) นำเสนอรายงานสถานการณ์ทางสังคม เพื่อผู้ว่าราชการจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด เช่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) หรือ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (กสจ.) รับรองหรือรับทราบ
- 9) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อส่วนราชการระดับจังหวัด อปท. และ เครือข่าย เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานฯ/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนได้สามารถศึกษาข้อมูลได้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม
- 2) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการในการคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่และหน่วยงานระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญ และกำหนดนโยบายแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง และสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่โดยรวม 7 จังหวัด ขนาด 41,564 ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขนาด 12,891 ตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ขนาด 9,943 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดชุมพร ขนาด 6,009 ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือนจำนวน 4,491,746 ครัวเรือน โดยจังหวัดภูเก็ต มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด แยกขนาดรายจังหวัดได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนประชากร	ความหนาแน่นของประชากร*	จำนวนครัวเรือน**
กระบี่	4,708.51	482,121	102.39	96,390
ชุมพร	6,009.01	508,857	84.68	105,691
นครศรีธรรมราช	9,942.50	1,540,953	154.99	321,755
พังงา	4,170.90	267,057	64.03	115,925
ภูเก็ต	543.03	423,599	780.06	90,977
ระนอง	3,298.05	193,371	58.63	47,808
สุราษฎร์ธานี	12,891.47	1,075,788	83.45	203,896

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ความหนาแน่นของประชากร (ตร.กม./คน)

**ข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน (2566)

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิประเทศมีทะเลขนานสองด้าน คือ ทิศตะวันออกทะเลอ่าวไทย และทิศตะวันตก ทะเลอันดามัน แบ่งพื้นที่ได้ 2 เขต คือ 1. เขตเทือกเขา มีลักษณะการวางตัวในแนวเหนือ - ใต้ ได้แก่ เทือกเขา ตะนาวศรี เป็นพรมแดนกั้นเขตแดนไทยกับพม่า เทือกเขาภูเก็ต อยู่ทางตะวันตกของภาค เทือกเขา นครศรีธรรมราชเป็นแกนกลางของภาค 2. เขตที่ราบ มีลักษณะยาวขนานระหว่างภูเขาและชายฝั่งทะเลแคบ ซึ่งทางตะวันออกเป็นชายฝั่งแบบยกตัว ส่วนชายฝั่งตะวันตกเป็นแบบยุบตัว มีแม่น้ำสำคัญ มีลักษณะสายสั้นๆ เนื่องจากมีพื้นที่น้อยและไหลลงสู่อ่าวไทย เช่น แม่น้ำชุมพร แม่น้ำตาปี แม่น้ำปากจั่น ซึ่งกั้นพรมแดนระหว่างไทย กับพม่า

2.1.3 พื้นที่การปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต ระนอง และสุราษฎร์ธานี มีทั้งหมด 74 อำเภอ 533 ตำบล 4,349 หมู่บ้าน 571 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 7 อบจ. 385 อบต. 4 เทศบาลนคร 15 เทศบาลเมือง 160 เทศบาลตำบล

ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัด	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	รวมทั้งหมด
กระบี่	1	-	1	14	46	62
ชุมพร	1	-	2	26	50	79
นครศรีธรรมราช	1	1	3	50	130	185
พังงา	1	-	2	13	36	52
ภูเก็ต	1	1	2	9	6	19
ระนอง	1	-	2	10	18	31
สุราษฎร์ธานี	1	2	3	35	97	138

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2566)

2.1.4 โครงสร้างประชากร

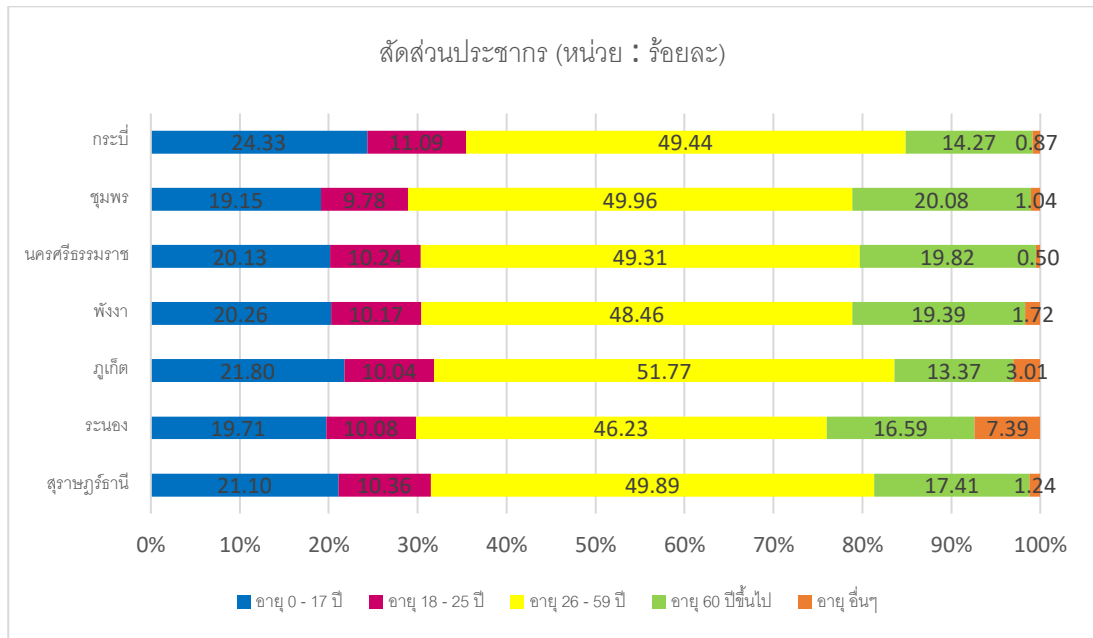
ประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2566 พบว่า มีจำนวนเด็กอายุ 0 - 17 ปี จำนวน 936,459 คน วัยแรงงาน อายุ 18 - 59 ปี จำนวน 2,688,939 คน วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 804,217 คน และอื่นๆ จำนวน 62,131 คน รวมทั้งสิ้น 4,491,746 คน สัดส่วนประชากร ในปี 2566 พบว่า สัดส่วนเด็กอายุ 0 - 17 ปี อยู่ที่ร้อยละ 20.89 สัดส่วนวัยแรงงาน อายุ 18 - 59 ปี อยู่ที่ร้อยละ 59.86 สัดส่วนวัยผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ที่ร้อยละ 17.90 และอื่นๆ อยู่ที่ร้อยละ 1.38

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร ปี 2566

จังหวัด	อายุ 0 - 17 ปี			อายุ 18 - 25 ปี			อายุ 26 - 59 ปี			อายุ 60 ปีขึ้นไป			อื่นๆ		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	60,282	56,997	117,279	27,338	26,127	53,465	117,960	120,416	238,376	31,387	37,430	68,817	2,474	1,710	4,184
ชุมพร	50,318	47,123	97,441	25,438	24,330	49,768	126,468	127,747	254,215	45,765	56,391	102,156	2,932	2,345	5,277
นครศรีธรรมราช	159,675	150,482	310,157	81,231	76,593	157,824	382,181	377,644	759,825	133,019	172,463	305,482	4,780	2,885	7,665
พังงา	27,808	26,285	54,093	13,940	13,233	27,173	65,310	64,114	129,424	23,787	27,992	51,779	2,534	2,054	4,588
ภูเก็ต	47,329	45,023	92,352	20,515	22,015	42,530	99,661	119,656	219,317	24,591	32,049	56,640	7,404	5,356	12,760
ระนอง	19,485	18,634	38,119	10,152	9,337	19,489	45,128	44,260	89,388	15,085	17,004	32,089	7,509	6,777	14,286
สุราษฎร์ธานี	116,818	110,200	227,018	55,653	55,815	111,468	264,906	271,771	536,677	83,121	104,133	187,254	7,860	5,511	13,371

ที่มา : สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมจันทร์คดี/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

ภาพที่ 1 สัดส่วนประชากร ปี 2566

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*อื่นๆ (รวมजनทรคต/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ

2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข

หน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า มีจำนวน 870 แห่ง จังหวัดที่มีหน่วยบริการสาธารณสุขมากที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 297 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ตารางที่ 4 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข

จังหวัด	รพศ.	รพท.	รพช.	รพ.สต.	สตอ.	รวม
กระบี่	-	1	8	72	8	89
ชุมพร	-	1	10	94	8	113
นครศรีธรรมราช	1	3	19	251	23	297
พังงา	-	2	7	64	8	81
ภูเก็ต	1	-	3	21	3	28
ระนอง	-	1	4	46	5	56
สุราษฎร์ธานี	1	1	19	166	19	206
รวม	3	9	70	714	74	870

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

2.2.2 กรัพยากรด้านสาธารณสุข

(1) บุคลากรทางการแพทย์

สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ปี 2563-2565 พบว่า ปี 2565 มีบุคลากรทางการแพทย์ จำนวนทั้งสิ้น 15,531 คน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากปี 2564 และเมื่อดูสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อประชากร 100,000 คน จะพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์เพิ่มสูงขึ้น ในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดภูเก็ตที่มีสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ลดลง

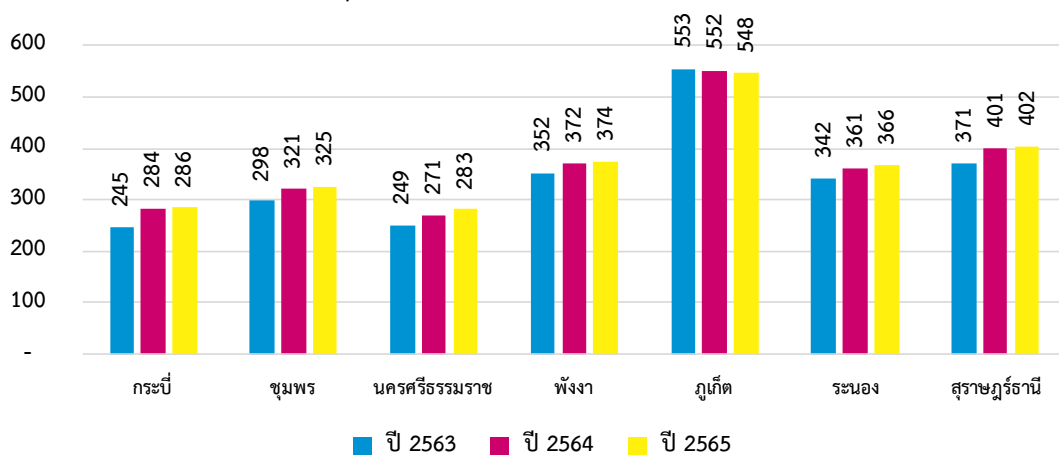
ตารางที่ 5 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์ (หน่วย : คน)		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กระบี่	1,165	1,351	1,364
ชุมพร	1,509	1,621	1,641
นครศรีธรรมราช	3,874	4,193	4,370
พังงา	930	981	985
ภูเก็ต	2,235	2,236	2,232
ระนอง	611	648	658
สุราษฎร์ธานี	3,931	4,257	4,281
รวม	14,255	15,287	15,531

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

หมายเหตุ บุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาล

สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร 100,000 คน

ภาพที่ 2 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อประชากร 100,000 คน

ที่มา : สำนักงาน 88 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(2) เติงในสถานพยาบาล

ในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนเตียงในสถานพยาบาล จำนวน 11,406 เตียง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2565 ซึ่งมีจำนวน 10,566 เตียง โดยจังหวัดที่มีจำนวนเตียงในสถานพยาบาลมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้มี 4 จังหวัดที่มีจำนวนเตียงในสถานพยาบาลเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2564 คือ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนเตียงในสถานพยาบาลลดลงคือ จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง

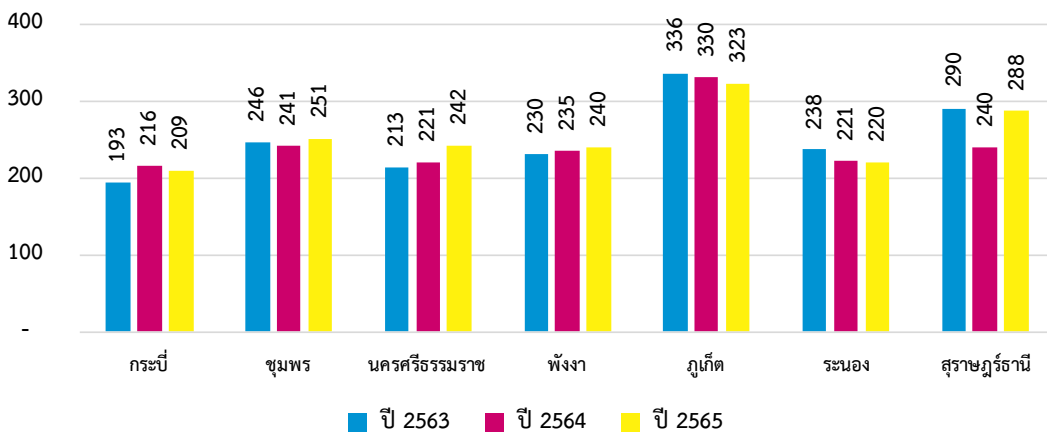
สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลในปี พ.ศ. 2565 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน มากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมา คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร และจังหวัดที่มีสัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลน้อยที่สุดคือ จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 6 จำนวนเตียงในสถานพยาบาล

จังหวัด	เตียงในสถานพยาบาล (หน่วย : เตียง)		
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กระบี่	916	1,027	998
ชุมพร	1,245	1,219	1,266
นครศรีธรรมราช	3,313	3,416	3,735
พังงา	609	621	632
ภูเก็ต	1,358	1,338	1,314
ระนอง	425	397	395
สุราษฎร์ธานี	3,080	2,548	3,066
รวม	10,946	10,566	11,406

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาลต่อประชากร 100,000 คน

ภาพที่ 3 สัดส่วนเตียงในสถานพยาบาล ต่อประชากร 100,000 คน

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

สัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน) ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปีมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดที่มีสัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านน้อยที่สุดคือ จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 7 จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่

จังหวัด	จำนวน อสม. (คน)	ประชากรกลางปี 2566 (คน)	สัดส่วนต่อประชากร*
กระบี่	10,729	478,842	45
ชุมพร	16,236	505,144	31
นครศรีธรรมราช	38,940	1,540,014	40
พังงา	6,795	263,376	39
ภูเก็ต	3,508	410,098	117
ระนอง	4,730	179,647	38
สุราษฎร์ธานี	29,920	1,065,669	36

ที่มา : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2566)

*สัดส่วนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน)

2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย

(1) สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

จากข้อมูลของสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า สาเหตุการตาย 5 อันดับแรกของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ในปี พ.ศ. 2565 อันดับหนึ่งคือ คือ อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ รองลงมาคือ โรกระบบประสาท โรคหลอดเลือดสมอง โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และโรคหัวใจขาดเลือด

ตารางที่ 8 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	7795
อันดับที่ 2	โรกระบบประสาท	3535
อันดับที่ 3	โรคหลอดเลือดสมอง	2283
อันดับที่ 4	โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	1966
อันดับที่ 5	โรคหัวใจขาดเลือด	1189

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2565)

(2) สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับ

จากข้อมูลของสำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี 2566 มีผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการ โดยสาเหตุสำคัญสูงสุด 5 สาเหตุ คือ 1. โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด จำนวน 35,497 คน 2. โรคประสาท ความผิดปกติที่สัมพันธ์กับความเครียด และโรคโซมาโตฟอร์ม จำนวน 31,706 คน 3. ความผิดปกติทางอารมณ์ จำนวน 31,691 คน 4. ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท จำนวน 28,503 คน 5.โรคซึมเศร้า จำนวน 27,342 คน

ตารางที่ 9 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุ	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด	35,497
อันดับที่ 2	โรคประสาท ความผิดปกติที่สัมพันธ์กับความเครียด และโรคโซมาโตฟอร์ม	31,706
อันดับที่ 3	ความผิดปกติทางอารมณ์	31,691
อันดับที่ 4	ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	28,503
อันดับที่ 5	โรคซึมเศร้า	27,342

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(3) อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

จากข้อมูลของระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้ามากที่สุดคือ จังหวัดระนอง รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 10 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร

จังหวัด	ผู้ป่วยสะสมก่อนปี 2566	ผู้ป่วยรายใหม่ในปี 2566	จำนวนผู้ป่วยเก่าและใหม่	อัตราป่วยรายใหม่
กระบี่	6,748	418	7,166	86.70
ชุมพร	6,954	841	7,795	165.27
นครศรีธรรมราช	26,855	2,302	29,157	149.39
พังงา	4,790	328	5,118	122.82
ภูเก็ต	6,405	817	7,222	192.87
ระนอง	3,828	417	4,245	215.65
สุราษฎร์ธานี	24,098	1,954	26,052	181.63

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราป่วยเป็นโรคซึมเศรียรายใหม่ ต่อประชากร 100,000 คน

และจากข้อมูลเปรียบเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสมในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยสะสมมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร และจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนจังหวัดที่มีอัตราการลดลงของผู้ป่วยสะสมมากที่สุด คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ และจังหวัดระนอง

ตารางที่ 11 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม

จังหวัด	ผู้ป่วยสะสม ในปี 2565	ผู้ป่วยสะสม ในปี 2566	อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลง
กระบี่	7,276	7,166	-1.51
ชุมพร	7,423	7,795	5.01
นครศรีธรรมราช	28,775	29,157	1.33
พังงา	5,060	5,118	1.15
ภูเก็ต	6,181	7,222	16.84
ระนอง	4,269	4,245	-0.56
สุราษฎร์ธานี	26,689	26,052	-2.39

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จากตารางเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายตั้งแต่ปี 2563 - ปี 2566 พบว่า มีผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายรวมทั้งสิ้น 3,103 คน โดยมีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียวที่มีจำนวนผู้ป่วยลดลง และแม้ว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายลดลง แต่ก็ยังเห็นได้ชัดว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานียังคงเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายสูงที่สุดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน

ตารางที่ 12 จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	110	101	129	254
ชุมพร	144	130	218	236
นครศรีธรรมราช	536	646	693	982
พังงา	94	95	94	136
ภูเก็ต	128	118	147	262
ระนอง	89	113	131	163
สุราษฎร์ธานี	840	921	1,131	1,070
รวม	1,941	2,124	2,543	3,103

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI ของอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จไว้ไม่เกิน 8 คนต่อประชากร 100,000 คน โดยมีจังหวัดที่อัตราการฆ่าตัวตายเกินเกณฑ์ที่กำหนดมากที่สุดคือ จังหวัดชุมพร รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 13 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัด	ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ*	เกณฑ์เป้าหมาย**
กระบี่	15	3.14	ไม่เกินเกณฑ์
ชุมพร	60	11.87	เกินเกณฑ์
นครศรีธรรมราช	172	11.14	เกินเกณฑ์
พังงา	14	5.31	ไม่เกินเกณฑ์
ภูเก็ต	34	8.35	เกินเกณฑ์
ระนอง	13	7.24	ไม่เกินเกณฑ์
สุราษฎร์ธานี	105	9.86	เกินเกณฑ์

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน

**เกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข คือ ไม่เกิน 8.00

2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการจ้างงาน

2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ตั้งแต่ปี 2558 – 2564 พบว่า ปี 2564 จังหวัดชุมพร มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) สูงสุด จำนวน 259,853 บาทต่อปี และจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ต่ำสุด คือ จังหวัดระนอง ปี 2564 จำนวน 105,256 บาทต่อปี

ตารางที่ 14 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : บาท)							
จังหวัด	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กระบี่	187,258	199,688	208,998	200,412	198,145	165,869	168,552
ชุมพร	140,657	169,042	174,254	183,217	233,758	253,938	259,853
นครศรีธรรมราช	94,483	100,856	105,868	106,130	116,735	118,118	122,494
พังงา	229,112	258,316	296,634	303,764	317,077	214,111	194,282
ภูเก็ต	298,261	344,607	371,632	407,301	422,669	228,802	165,343
ระนอง	86,273	96,694	104,757	104,891	101,861	108,395	105,256
สุราษฎร์ธานี	160,009	171,621	186,643	179,627	181,698	154,947	154,835

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

และเมื่อเปรียบเทียบอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ตั้งแต่ปี 2563 – 2564 พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีอัตราการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ

ตารางที่ 15 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว

จังหวัด	GPP ปี 2563	GPP ปี 2564	การขยาย/หดตัว
กระบี่	165,860	168,552	1.62
ชุมพร	253,938	259,853	2.33
นครศรีธรรมราช	118,118	122,494	3.70
พังงา	214,111	194,282	9.26
ภูเก็ต	228,802	165,343	27.74
ระนอง	108,395	105,256	2.90
สุราษฎร์ธานี	154,947	154,835	0.07

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564)

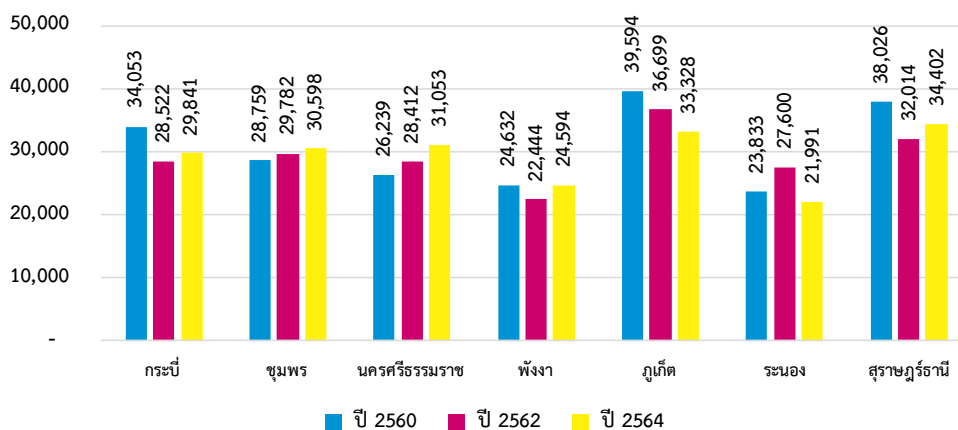
*อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : ร้อยละ)

2.3.2 รายได้ หักสิ้น ความไม่เสมอภาคของรายได้ และการออม

(1) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

ในปี 2564 พบว่า จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2562 คือจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพังงา ส่วนจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 คือ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง

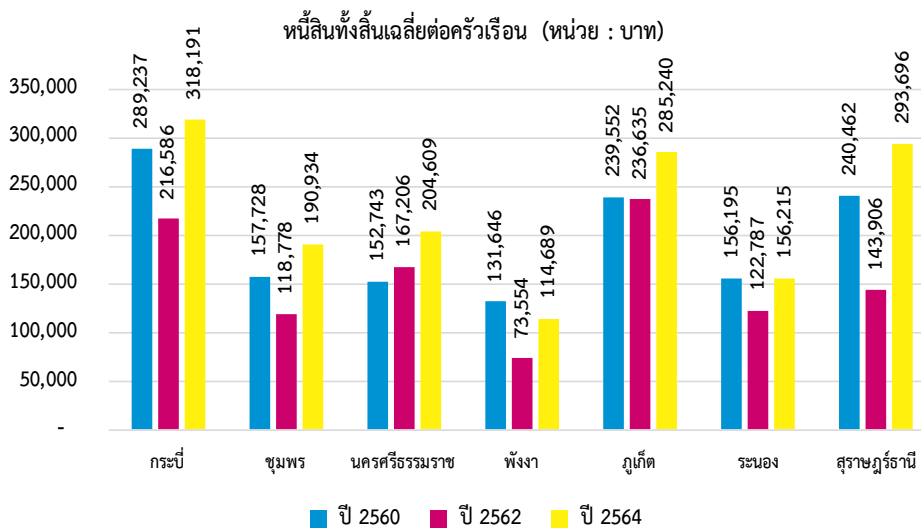
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (หน่วย : บาท)

ภาพที่ 4 รายได้ต่อครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

และเมื่อดูจากแผนภูมิแท่งแสดงข้อมูลหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ในปี 2564 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 5 หนี้สินต่อครัวเรือน

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

(2) หนี้สินและประเภทของหนี้สิน

หากพิจารณาประเภทของหนี้สินโดยการจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ในปี 2564 พบว่า วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมอันดับหนึ่งคือ เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน รองลงมาเพื่อใช้ซื้อบ้าน และที่ดิน และเพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตรและเพื่อใช้ทำการเกษตร

ตารางที่ 16 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

ประเภทของหนี้สิน	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	136,933	70,239	74,753	69,032	129,386	65,297	98,122
เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	70,488	17,812	16,829	10,443	46,314	32,006	60,029
เพื่อใช้ทำการเกษตร	39,375	59,184	30,391	6,375	1,664	19,954	47,683
เพื่อใช้ในการศึกษา	4,594	2,445	14,266	4,963	5,357	2,768	2,984
เพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	64,333	23,122	67,572	20,851	102,493	36,189	84,016
หนี้สินอื่นๆ	2,468	18,133	798	3,026	25	-	863
หนี้สินทั้งสิ้น ปี 64	318,191	190,934	204,609	114,689	285,240	156,215	293,696

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2564)

(3) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งหมายถึง ค่าที่แสดงแตกต่างของรายได้/รายจ่าย ของครัวเรือน มีค่าระหว่าง 0 – 1 ถ้าเป็น 0 แสดงว่า ไม่มีความแตกต่างของรายได้/รายจ่าย โดยในปี 2565 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคฯ มีแนวโน้มลดลงใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคฯ มากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 17 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค				
จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กระบี่	0.315	0.315	0.345	0.330
ชุมพร	0.303	0.298	0.299	0.304
นครศรีธรรมราช	0.322	0.312	0.308	0.307
พังงา	0.287	0.291	0.306	0.314
ภูเก็ต	0.280	0.326	0.330	0.289
ระนอง	0.345	0.370	0.362	0.286
สุราษฎร์ธานี	0.326	0.278	0.320	0.300

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) ครัวเรือนที่มีการออมเงิน

จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชนปี 2566 จากครัวเรือนที่มีการจัดเก็บทั้งหมด 982,442 ครัวเรือน พบว่า มีครัวเรือนที่มีการออมเงิน จำนวน 963,140 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.04 โดยจังหวัดที่มีครัวเรือนออมเงินมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ จังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 99.99 และจังหวัดกระบี่ ร้อยละ 99.00

ตารางที่ 18 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน

จังหวัด	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่มีการออมเงิน	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน
กระบี่	96,390	95,430	99.00
ชุมพร	105,691	102,508	96.99
นครศรีธรรมราช	321,755	310,604	96.53
พังงา	115,925	115,916	99.99
ภูเก็ต	90,977	90,976	100.00
ระนอง	47,808	46,571	97.41
สุราษฎร์ธานี	203,896	201,135	98.65

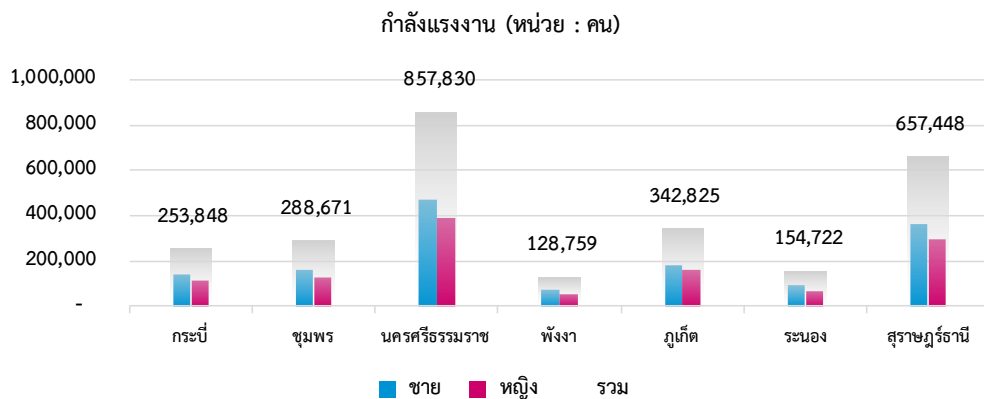
ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

หมายเหตุ เป็นข้อมูลจากการสำรวจเท่านั้น

2.3.3 ภาวะการมีงานทำ

(1) กำลังแรงงาน

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ เกี่ยวกับจำนวนกำลังแรงงาน ในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีกำลังแรงงานจำนวนทั้งสิ้น 2,684,103 คน และจากแผนภูมิจะเห็นได้ชัดว่ากำลังแรงงานที่มีในทุกจังหวัดเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

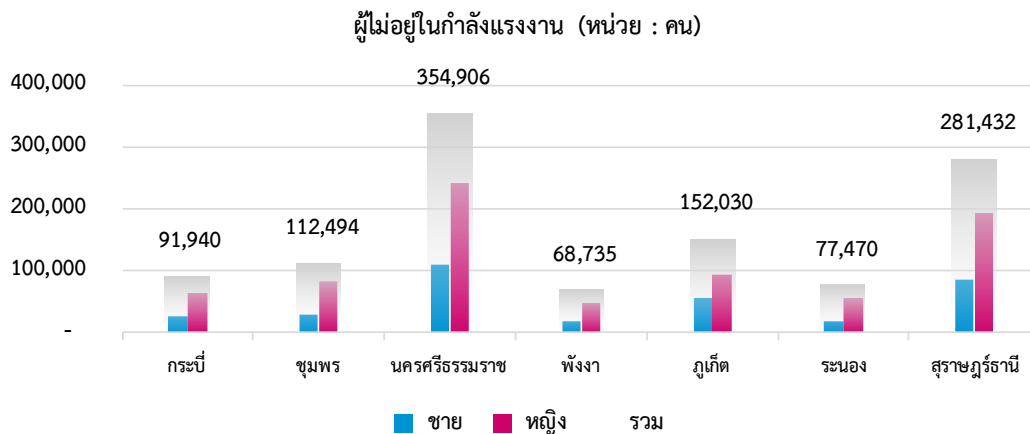

ภาพที่ 6 จำนวนกำลังแรงงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

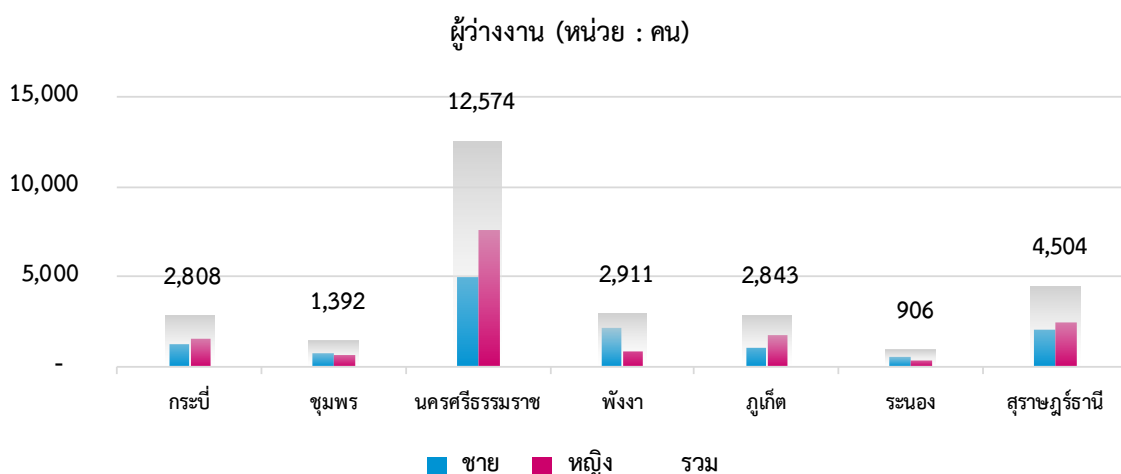
สำหรับผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ในปี 2566 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 1,139,007 คน และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายในทุกจังหวัด

ภาพที่ 7 จำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงาน
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

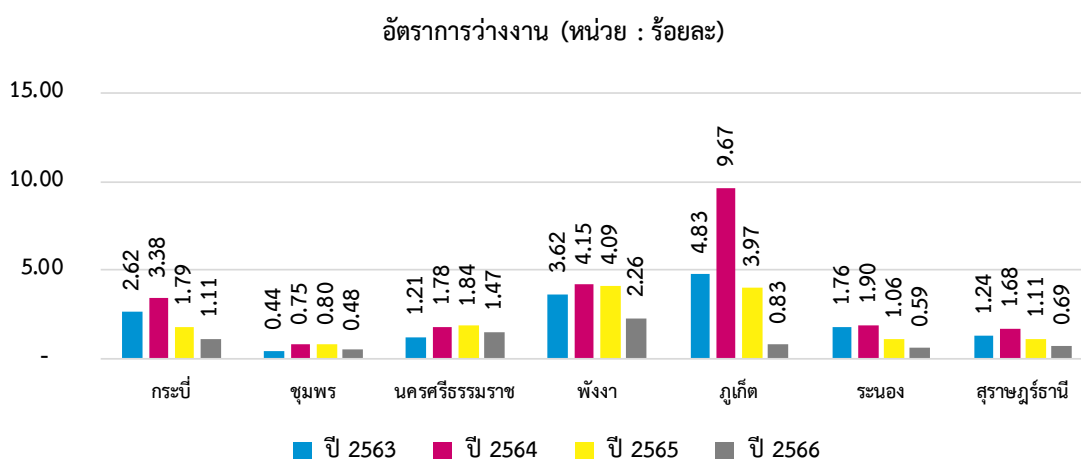
(2) การว่างงาน

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2566 ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบผู้ว่างงานจำนวนทั้งสิ้น 27,938 คน โดยจังหวัดที่มีผู้ว่างงานมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ว่างงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้ว่างงานที่เป็นเพศหญิงนั้นอาจอยู่ในกลุ่มผู้อยู่ในกำลังแรงงานก็ได้

ภาพที่ 8 จำนวนผู้ว่างงาน
ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)
หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

หากเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี 2563 - ปี 2566 จะเห็นว่าในปี 2566 มีอัตราการว่างงานที่ลดลงในทุกจังหวัดเมื่อเทียบกับปี 2565 ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์แรงงานของประเทศในไตรมาสสี่ที่มีการขยายตัว ชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้น และการว่างงานลดลงอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 9 อัตราการว่างงาน

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(3) แรงงานนอกระบบ

จากข้อมูลจำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ ของกระทรวงแรงงาน พบว่าในปี 2566 มีแรงงานในระบบรวมจำนวนทั้งสิ้น 1,157,409 คน โดยมี 4 จังหวัดที่มีจำนวนแรงงานในระบบเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 คือ จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต ส่วนจำนวนแรงงานนอกระบบในปี 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,473,669 คน และพบว่ามีแรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัดเมื่อเทียบกับปี 2565 ยกเว้นจังหวัดพังงาที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบลดลง

ตารางที่ 19 จำนวนแรงงานในระบบ

แรงงานในระบบ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	87,618	92,147	101,124	110,788
ชุมพร	94,003	101,249	100,542	104,750
นครศรีธรรมราช	347,941	363,507	354,519	314,156
พังงา	64,871	66,246	62,159	66,300
ภูเก็ต	202,445	185,614	223,078	230,082
ระนอง	63,064	62,323	66,000	65,698
สุราษฎร์ธานี	272,699	262,417	268,680	265,635
รวม	1,132,641	1,133,503	1,176,102	1,157,409

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ตารางที่ 20 จำนวนแรงงานนอกระบบ

แรงงานนอกระบบ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	119,204	118,329	138,421	139,569
ชุมพร	191,218	179,089	176,177	182,401
นครศรีธรรมราช	547,254	523,895	463,149	520,014
พังงา	78,175	74,989	60,677	58,302
ภูเก็ต	87,211	98,197	89,210	117,389
ระนอง	67,310	73,217	80,623	81,444
สุราษฎร์ธานี	337,805	343,146	365,599	374,550
รวม	1,428,177	1,410,862	1,373,856	1,473,669

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

(4) การทำงานของคนต่างด้าว

จากข้อมูลกรมจัดหางาน ในปี 2566 พบคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานจำนวนทั้งสิ้น 271,161 คน ซึ่งถือว่าลดลงหากเทียบกับจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในปี 2565 ที่มีจำนวน 284,454 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัด

ตารางที่ 21 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	11,208	7,772	10,300	11,286
ชุมพร	34,620	33,473	45,664	38,074
นครศรีธรรมราช	17,853	17,137	21,007	19,500
พังงา	21,619	18,602	20,147	21,362
ภูเก็ต	71,808	53,262	58,832	71,962
ระนอง	32,066	30,900	36,081	31,554
สุราษฎร์ธานี	77,091	76,270	92,423	77,423
รวม	266,265	237,416	284,454	271,161

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2566)

2.3.4 ผู้ประกันตน

จากข้อมูลผู้ประกันตนมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40 ของกระทรวงแรงงาน ในปี 2566 พบว่า มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40 รวมทั้งสิ้น 927,634 คน โดยผู้ประกันตนในมาตรา 33 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2563-2565 โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นสูงที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขณะที่จำนวนของผู้ประกันตนในมาตรา 39 ในปี 2566 พบว่า มีจำนวนผู้ประกันตนในมาตรา 39 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2563-2565 โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนลดลงมากที่สุด คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

และในส่วนของผู้ประกันตนในมาตรา 40 ปี 2566 พบว่า มีจำนวนผู้ประกันตนในมาตรา 40 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2563-2565 โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นสูงที่สุดของผู้ประกันตนในมาตรา 40 คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 22 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 33			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	35,354	34,705	40,814	46,298
ชุมพร	34,982	34,708	35,305	35,481
นครศรีธรรมราช	65,616	67,408	68,019	69,191
พังงา	20,058	19,811	22,025	24,039
ภูเก็ต	115,563	111,598	130,984	161,540
ระนอง	20,882	20,845	24,804	25,654
สุราษฎร์ธานี	104,435	104,259	113,794	124,679
รวม	396,890	393,334	435,745	486,882

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ตารางที่ 23 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 39			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	8,554	8,591	7,260	6,591
ชุมพร	7,471	8,209	8,168	7,597
นครศรีธรรมราช	20,406	22,903	21,641	20,137
พังงา	5,594	5,560	4,797	4,397
ภูเก็ต	40,941	38,135	32,652	30,980
ระนอง	2,430	2,584	2,499	2,294
สุราษฎร์ธานี	20,059	20,607	18,899	17,451
รวม	105,455	106,589	95,916	89,447

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

ตารางที่ 24 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 40			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	33,268	38,213	40,516	42,076
ชุมพร	29,633	35,507	37,180	38,286
นครศรีธรรมราช	65,632	92,353	97,363	99,334
พังงา	26,381	28,963	30,829	32,115
ภูเก็ต	32,351	41,119	44,061	45,363
ระนอง	17,967	20,043	21,125	21,945
สุราษฎร์ธานี	56,475	65,386	69,764	72,186
รวม	261,707	321,584	340,838	351,305

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2566)

2.4 ประเด็นด้านการศึกษา

2.4.1 สถานศึกษา

สถานศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ในปี 2566 พบว่า มีจำนวนสถานศึกษา ทั้งในและนอกระบบประจำปีการศึกษา 1/2566 ทั้งหมด 3,705 แห่ง แบ่งเป็นสถานศึกษาในระบบ จำนวน 3,630 แห่ง และสถานศึกษานอกระบบ จำนวน 75 แห่ง โดยจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานศึกษามากที่สุด จำนวน 1,326 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 910 แห่ง จังหวัดกระบี่ จำนวน 451 แห่ง จังหวัดชุมพร จำนวน 442 แห่ง จังหวัดพังงา จำนวน 258 แห่ง จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระนอง จำนวน 159 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 25 สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด

จังหวัด	สถานศึกษาในระบบ					สถานศึกษานอกระบบ	
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (เอกชน)	กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมการเรียนรู้	
กระบี่	218	52	8	-	168	8	
ชุมพร	247	24	7	2	153	9	
นครศรีธรรมราช	715	135	11	13	429	23	
พังงา	145	15	4	-	86	8	
ภูเก็ต	56	34	4	2	60	3	
ระนอง	82	9	3	-	60	5	
สุราษฎร์ธานี	489	85	8	4	305	19	
รวม	1,952	354	42	21	1,261	75	

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากข้อมูลระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี 2566 พบว่า มีเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งสิ้น 830,662 คน เป็นเด็กที่ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 354,295 คน คิดเป็นร้อยละ 42.65 ของจำนวนเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด รองลงมาคือ เด็กที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 166,212 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และเด็กที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 94,843 คน คิดเป็นร้อยละ 11.42

ตารางที่ 26 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จังหวัด	เตรียมอนุบาล	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
กระบี่	7,333	14,177	44,052	20,187	11,681	3,403
ชุมพร	5,360	13,516	38,241	18,428	10,145	4,696
นครศรีธรรมราช	17,185	38,346	112,663	55,160	31,331	18,102
พังงา	3,019	7,445	22,498	9,811	5,770	2,177
ภูเก็ต	3,155	11,929	34,023	15,354	8,709	4,944
ระนอง	2,318	5,700	15,655	6,183	3,384	1,571
นครศรีธรรมราช	12,258	29,670	87,163	41,089	23,823	9,008
รวม	50,628	120,783	354,295	166,212	94,843	43,901

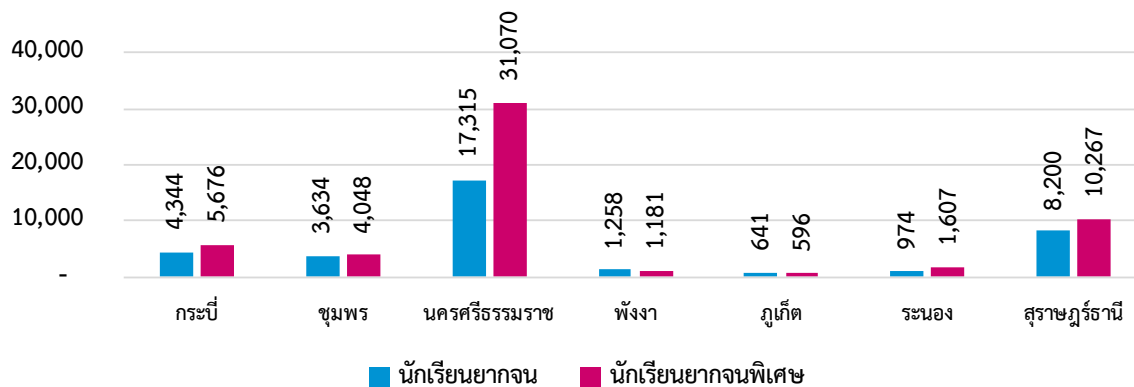
ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา

(1) เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา ในปี 2566 พบว่า มีเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ รวมทั้งสิ้น 90,811 คน แบ่งเป็นเด็กนักเรียนยากจน จำนวน 36,366 คน เด็กนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 54,445 คน โดยจังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนและเด็กนักเรียนยากจนพิเศษมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 48,385 คน รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 18,467 คน และจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนยากจนและนักเรียนยากจนพิเศษน้อยที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1,237 คน

เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 10 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา iSEE (2565)

(2) จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566) พบว่า มีนักเรียนด้อยโอกาสจำนวนทั้งสิ้น 216,348 คน จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาสออกเป็น 13 ประเภท โดยพบนักเรียนที่ด้อยโอกาสประเภทเด็กยากจนมากที่สุด จำนวน 214,435 คน รองลงมาคือ นักเรียนที่ด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 843 คน และนักเรียนด้อยโอกาสที่เป็นเด็กกำพร้า จำนวน 562 คน และหากพิจารณาเป็นรายจังหวัดจะพบว่า จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสน้อยที่สุดคือ จังหวัดระนอง

ตารางที่ 27 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ประเภทความด้อยโอกาส	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
นักเรียนด้อยโอกาสทั้งหมด	20,341	20,981	98,245	10,526	5,319	4,948	55,988
กำพร้า	26	37	233	58	43	29	136
ชนกลุ่มน้อย	9	3	2	9	209	1	29
เด็กถูกทอดทิ้ง	10	4	31	9	33	5	28
เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน	-	-	-	-	-	-	-
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	-	1	1	-	-	-	-
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	4	-	2	1	-	-	-
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	-	-	-	-	-	-	-
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	-	-	-	-	-	-	1
เด็กยากจน	20,152	20,895	97,579	10,349	5,015	4,880	55,565
เด็กเรร่อน	2	1	8	-	-	-	3
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	-	2	44	14	2	-	38
ผลกระทบจากแอดส์	-	-	-	2	-	-	-
มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท	138	38	345	84	17	33	188

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

(3) จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 พบว่า มีนักเรียนออกกลางคันจำนวนทั้งสิ้น 82 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดที่ไม่พบนักเรียนออกกลางคัน คือ จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 28 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

จังหวัด	นักเรียนออกกลางคัน		
	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	-	-	-
ชุมพร	1	1	2
นครศรีธรรมราช	-	7	7
พังงา	7	12	19
ภูเก็ต	9	12	21
ระนอง	-	1	1
สุราษฎร์ธานี	22	10	32

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

และหากพิจารณาสาเหตุของการออกกลางคันที่พบมากที่สุด คือ ต้องการเลี้ยงครอบครัว จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมาคือ มีปัญหาในการปรับตัว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.07 และมีปัญหาครอบครัว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 สาเหตุของการออกกลางคัน

จังหวัด	สาเหตุของการออกกลางคัน							
	เจ็บป่วย/ อุบัติเหตุ	ฐานะยากจน	ต้องคดี/ถูกจับ	มีปัญหา ครอบครัว	มีปัญหาการ ปรับตัว	สมรส	หาเลี้ยง ครอบครัว	อพยพตาม ผู้ปกครอง
กระบี่	-	-	-	-	-	-	-	-
ชุมพร	-	-	-	1	-	-	1	-
นครศรีธรรมราช	-	-	-	1	-	4	1	1
พังงา	-	-	-	-	1	1	14	3
ภูเก็ต	-	-	-	4	-	3	14	-
ระนอง	-	-	-	1	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	1	1	-	6	13	5	6	-
รวม	1	1	-	13	14	12	36	4

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565)

(4) จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) ในปี 2566 พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) มีจำนวนทั้งสิ้น 11,130 คน เห็นได้ชัดว่ามีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยจังหวัดที่มีผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) มากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,880 คน คิดเป็นร้อยละ 25.88 รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2,139 คน คิดเป็นร้อยละ 19.22 และจังหวัดระนอง จำนวน 2,072 คน คิดเป็นร้อยละ 18.62 ส่วนจังหวัดที่มีผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) น้อยที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ จำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38

ตารางที่ 30 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

จังหวัด	นักเรียนได้รับรหัส G 1/2565			นักเรียนได้รับรหัส G 2/2565			นักเรียนได้รับรหัส G 1/2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	144	121	265	146	140	286	189	187	376
ชุมพร	587	658	1,245	627	687	1,314	829	887	1,716
นครศรีธรรมราช	361	297	658	401	321	722	569	455	1,024
พังงา	389	372	761	399	394	793	462	461	923
ภูเก็ต	977	976	1,953	1,018	1,026	2,044	1,058	1,081	2,139
ระนอง	844	863	1,707	848	860	1,708	1,035	1,037	2,072
สุราษฎร์ธานี	1,068	964	2,032	1,154	1,044	2,198	1,498	1,382	2,880

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 1/2566)

2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า จังหวัดที่มีปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มากที่สุด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 31 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป				
จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กระบี่	8.78	8.73	8.83	9.21
ชุมพร	8.25	8.28	8.98	8.72
นครศรีธรรมราช	8.49	8.59	8.90	9.64
พังงา	8.42	8.28	8.39	8.76
ภูเก็ต	9.78	10.10	10.71	10.59
ระนอง	8.20	8.21	8.23	7.97
สุราษฎร์ธานี	8.67	8.98	8.56	8.97

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2565)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดัชนีความก้าวหน้าของคน : HAI)

2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

(1) การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

จากข้อมูลการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในปี 2566 พบว่า มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ จำนวนทั้งสิ้น 2,194 คดี โดยจังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ เมื่อเทียบอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน มากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมา คือ จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ โดยเมื่อจัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากรสูงสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดอันดับหนึ่งที่มีอัตราคดีต่อประชากรสูงสุดของประเทศเช่นกัน

ตารางที่ 32 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

จังหวัด	การรับแจ้ง (คดี) ตามฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
กระบี่	140	61	37	238	50	18
ชุมพร	124	53	70	247	49	21
นครศรีธรรมราช	328	178	83	589	38	45
พังงา	88	40	25	153	58	9
ภูเก็ต	192	102	68	362	88	1
ระนอง	43	17	16	76	42	34
สุราษฎร์ธานี	294	124	111	529	50	19

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(2) การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

จากข้อมูลการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในปี 2566 พบว่า มีการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินจำนวน 6,708 คดี โดยจังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุดเมื่อเทียบอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน คือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1,355 คดี คิดเป็นร้อยละ 20.20 รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,316 คดี คิดเป็นร้อยละ 19.62 และเมื่อจัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากรแล้ว จังหวัดภูเก็ตจัดอยู่ในอันดับหนึ่งของประเทศที่มีการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 33 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

จังหวัด	การรับแจ้ง (คดี) ตามฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
กระบี่	512	269	151	932	195	9
ชุมพร	251	136	185	572	113	46
นครศรีธรรมราช	1,136	599	234	1,969	128	39
พังงา	233	101	83	417	158	23
ภูเก็ต	699	402	254	1,355	330	1
ระนอง	74	47	26	147	82	70
สุราษฎร์ธานี	643	366	366	1,316	123	41

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด - ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

(3) การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุดเมื่อเทียบอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน ได้แก่ จังหวัดระนอง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ เมื่อจัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากรสูงสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) 10 อันดับแรก พบว่า จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร ตามลำดับ

ตารางที่ 34 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

จังหวัด	จำนวนคดีที่จับกุม (คดี) ตามฐานความผิดยาเสพติด					
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน*	อันดับ**
กระบี่	6,407	295	707	7,409	1,547	28
ชุมพร	7,575	523	2,909	11,007	2,179	6
นครศรีธรรมราช	23,708	1,584	4,180	29,472	1,914	14
พังงา	4,726	557	1,036	6,319	2,399	4
ภูเก็ต	5,852	460	1,146	7,458	1,819	17
ระนอง	4,290	167	486	4,943	2,752	2
สุราษฎร์ธานี	18,758	907	4,826	24,491	2,298	5

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2566)

*อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน

**จัดอันดับจังหวัดที่มีอัตราคดีต่อประชากร สูงสุด – ต่ำสุด (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์สูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 29 คน รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 23 คน และจังหวัดระนอง จำนวน 4 คน

ตารางที่ 35 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

จังหวัด	จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ (หน่วย : คน)					
	เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี			ผู้ใหญ่		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	-	-	-	-	-	-
ชุมพร	-	-	-	-	-	-
นครศรีธรรมราช	-	-	-	-	-	-
พังงา	-	-	-	-	-	-
ภูเก็ต	-	10	10	-	19	19
ระนอง	-	-	-	4	-	4
สุราษฎร์ธานี	-	7	7	15	1	16

ที่มา : กองต่อต้านการค้ำมนุษย์ (2566)

2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน

(1) ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนสูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 22,185 คน เมื่อเทียบกับปี 2565 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนลดลงอย่างเห็นได้ชัด และจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดเดียวที่มีจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางท้องถนนต่อจำนวนประชากร 100,000 คน พบว่า จังหวัดภูเก็ตเป็นพื้นที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ

ตารางที่ 36 จำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	5,988	4,826	5,253	3,934
ชุมพร	6,612	5,722	5,886	5,752
นครศรีธรรมราช	23,386	19,488	20,200	16,600
พังงา	3,510	2,796	2,632	2,164
ภูเก็ต	16,859	13,137	17,184	22,185
ระนอง	1,973	1,752	1,968	1,054
สุราษฎร์ธานี	22,759	18,382	19,489	16,421
รวม	81,087	66,103	72,612	68,110

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ตารางที่ 37 สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
กระบี่	3,934	478,842	822
ชุมพร	5,752	505,144	1,139
นครศรีธรรมราช	16,600	1,540,041	1,078
พังงา	2,164	263,376	822
ภูเก็ต	22,185	410,098	5,410
ระนอง	1,054	179,647	587
สุราษฎร์ธานี	16,421	1,065,669	1,541

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้บาดเจ็บต่อประชากร 100,000 คน

(2) ผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 0.45 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 0.42 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 0.24 ต่อประชากร 100,000 คน จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 0.20 ต่อประชากร 100,000 คน ตามลำดับ โดยจังหวัดไม่มีผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน ได้แก่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากร 100,000 คน มากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 32 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน รองลงมาคือ จังหวัดพังงา คิดเป็นร้อยละ 28 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 27 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 24 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 21 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 15 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน และจังหวัดระนอง คิดเป็นร้อยละ 8 ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน

ตารางที่ 38 จำนวนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุบนท้องถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	-	1	-	2
ชุมพร	-	-	2	1
นครศรีธรรมราช	6	2	11	7
พังงา	1	1	-	-
ภูเก็ต	-	1	1	1
ระนอง	-	1	2	-
สุราษฎร์ธานี	4	1	1	-
รวม	11	7	17	11

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ตารางที่ 39 สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้ทุพพลภาพจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
กระบี่	2	478,842	0.42
ชุมพร	1	505,144	0.20
นครศรีธรรมราช	7	1,540,041	0.45
พังงา	-	263,376	-
ภูเก็ต	1	410,098	0.24
ระนอง	-	179,647	-
สุราษฎร์ธานี	-	1,065,669	-

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้ทุพพลภาพต่อประชากร 100,000 คน

ตารางที่ 40 จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	94	59	105	99
ชุมพร	122	123	135	119
นครศรีธรรมราช	284	273	295	234
พังงา	56	48	73	74
ภูเก็ต	106	70	113	133
ระนอง	28	24	33	14
สุราษฎร์ธานี	268	287	231	286
รวม	958	884	985	959

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

ตารางที่ 41 สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

สัดส่วนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ต่อประชากร 100,000 คน			
จังหวัด	ปี 2566	จำนวนประชากรกลางปี	จำนวนต่อประชากร 100,000 คน
กระบี่	99	478,842	21
ชุมพร	119	505,144	24
นครศรีธรรมราช	234	1,540,041	15
พังงา	74	263,376	28
ภูเก็ต	133	410,098	32
ระนอง	14	179,647	8
สุราษฎร์ธานี	286	1,065,669	27

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2566)

*อัตราผู้เสียชีวิตต่อประชากร 100,000 คน

2.6 ด้านที่อยู่อาศัย

(1) กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน

จากข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2566) ในปี 2566 พบว่า มีกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 1,102 แห่ง โดยแบ่งเป็น กองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 530 แห่ง และสภาองค์กรชุมชน จำนวน 572 แห่ง ส่วนจังหวัดที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 346 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 271 แห่ง จังหวัดชุมพร จำนวน 155 แห่ง จังหวัดพังงา จำนวน 121 แห่ง จังหวัดกระบี่ จำนวน 118 แห่ง จังหวัดระนอง จำนวน 55 แห่ง และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 36 แห่ง

ตารางที่ 42 กองทุนสวัสดิการชุมชนและสภาองค์กรชุมชน

จังหวัด	กองทุนสวัสดิการชุมชน	สภาองค์กรชุมชน
กระบี่	57	61
ชุมพร	78	77
นครศรีธรรมราช	165	181
พังงา	50	71
ภูเก็ต	18	18
ระนอง	25	30
สุราษฎร์ธานี	137	134
รวม	530	572

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

(2) บ้านพอเพียงชนบท

จำนวนบ้านพอเพียงชนบท กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีบ้านพอเพียงชนบทมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ จังหวัดกระบี่ รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระนอง จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดพังงา ตามลำดับ โดยหากเปรียบเทียบกับปี 2565 จะพบว่า ในปี 2566 มีเพียง 2 จังหวัดเท่านั้นที่มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบทเพิ่มขึ้น คือ จังหวัดกระบี่ และ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 43 จำนวนบ้านพอเพียงชนบท

บ้านพอเพียงชนบท (หน่วย : แห่ง)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	390	78	280	496
ชุมพร	203	252	401	308
นครศรีธรรมราช	496	673	713	460
พังงา	222	130	163	18
ภูเก็ต	67	30	98	70
ระนอง	171	65	18	240
สุราษฎร์ธานี	721	623	498	264
รวม	2,270	1,851	2,334	1,856

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

(3) ครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ในปี 2566 ยังไม่มีจังหวัดใดได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง แต่หากดูจำนวนครั้วเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 พบว่า จังหวัดที่มีครั้วเรือนได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ จังหวัดพังงา จำนวน 861 ครั้วเรือน รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 763 ครั้วเรือน จังหวัดกระบี่ จำนวน 757 ครั้วเรือน จังหวัดชุมพร จำนวน 315 ครั้วเรือน และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 226 ครั้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ 44 ครั้วเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง

ครั้วเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง (หน่วย : ครั้วเรือน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	-	607	150	-
ชุมพร	-	200	115	-
นครศรีธรรมราช	-	-	-	-
พังงา	-	337	524	-
ภูเก็ต	574	-	189	-
ระนอง	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	-	-	226	-
รวม	574	1,144	1,204	-

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2566)

3.1 ด้านเด็กและเยาวชน

3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

จากข้อมูลของปี 2566 พบว่า มีเด็กและเยาวชนรวมจำนวนทั้งสิ้น 1,398,176 คน เป็นเด็กอายุ 0 – 6 ปี จำนวน 301,637 คน คิดเป็นร้อยละ 21.57 เด็กอายุ 7- 17 ปี จำนวน 634,822 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40 และเยาวชนอายุ 18 – 25 ปี จำนวน 461,717 คน คิดเป็นร้อยละ 33.02

ตารางที่ 45 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัด	อายุ 0 – 6 ปี				อายุ 7 – 17 ปี				อายุ 18 – 25 ปี			
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
กระบี่	19,420	18,287	37,707	2.70	40,862	38,710	79,572	5.70	27,338	26,127	53,465	3.82
ชุมพร	16,206	15,373	31,579	2.26	34,112	31,750	65,862	4.71	25,438	24,330	49,768	3.56
นครศรีธรรมราช	51,153	48,347	99,500	7.12	108,522	102,135	210,657	15.07	81,231	76,593	157,824	11.29
พังงา	8,580	8,184	16,764	1.20	19,228	18,101	37,329	2.67	13,940	13,233	27,123	1.94
ภูเก็ต	15,674	14,680	30,354	2.17	31,655	30,343	61,998	4.43	20,515	22,015	42,530	3.04
ระนอง	6,345	6,072	12,417	0.89	13,140	12,562	25,702	1.84	10,152	9,337	19,489	1.40
สุราษฎร์ธานี	37,656	35,660	73,316	5.24	79,162	74,540	153,702	11.0	55,653	55,815	111,468	7.97
	รวม		301,637	21.57	รวม		634,822	45.40	รวม		461,717	33.02

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

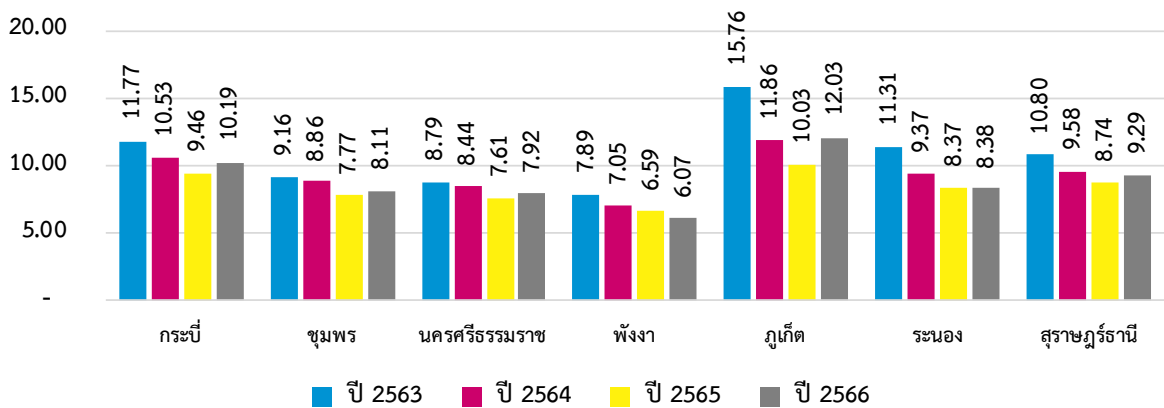
จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด ช่วงปี 2563 – 2565 พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนและอัตราเด็กแรกเกิดที่ลดลง แต่เมื่อพิจารณาจำนวนและอัตราเด็กแรกเกิดในปี 2566 จะเห็นว่าเกือบทุกจังหวัดมีจำนวนและอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดพังงาที่มีแนวโน้มลดลงจากปี 2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนอัตราเด็กแรกเกิดเพิ่มขึ้นสูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12,200 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 9,905 คน จังหวัดภูเก็ต จำนวน 4,932 คน จังหวัดกระบี่ จำนวน 4,880 คน จังหวัดชุมพร จำนวน 4,098 คน จังหวัดพังงา จำนวน 1,598 คน และจังหวัดระนอง จำนวน 1,506 คน ตามลำดับ แต่เมื่อดูอัตราการเพิ่มขึ้นของเด็กแรกเกิดพบว่า จังหวัดภูเก็ตมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงสุด รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 46 จำนวนเด็กแรกเกิด

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	2,887	2,704	5,591	2,559	2,459	5,018	2,330	2,185	4,515	2,572	2,308	4,880
ชุมพร	2,413	2,225	4,638	2,293	2,183	4,476	2,058	1,870	3,928	2,117	1,981	4,098
นครศรีธรรมราช	6,987	6,666	13,653	6,628	6,430	13,058	6,077	5,680	11,757	6,216	5,984	12,200
พังงา	1,051	1,034	2,085	946	914	1,860	863	875	1,738	803	795	1,598
ภูเก็ต	3,249	3,121	6,370	2,496	2,311	4,807	2,132	1,951	4,083	2,529	2,403	4,932
ระนอง	1,024	997	2,021	859	821	1,680	763	740	1,503	796	710	1,506
สุราษฎร์ธานี	5,954	5,498	11,452	5,283	4,896	10,179	4,849	4,459	9,308	5,045	4,860	9,905

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

อัตราเด็กแรกเกิด (หน่วย : คน)

ภาพที่ 11 อัตราเด็กแรกเกิด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(3) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน ปี 2566 หากเปรียบเทียบกับร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน กับปี 2565 พบว่า มีเพียง 2 จังหวัดที่มีสัดส่วนของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วนเพิ่มขึ้น คือ จังหวัดระนอง อยู่ที่ร้อยละ 72.10 และจังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 66.23

ตารางที่ 47 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน

ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	69.10	73.30	74.65	73.20
ชุมพร	61.70	65.02	62.01	60.67
นครศรีธรรมราช	59.80	62.57	65.31	63.33
พังงา	66.28	68.51	65.74	66.23
ภูเก็ต	68.16	69.02	63.68	54.48
ระนอง	65.97	69.57	70.12	72.10
สุราษฎร์ธานี	64.82	64.75	66.21	63.44

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) อัตราส่วนพืงพืงวัยเด็ก

ในปี 2566 มีอัตราส่วนพืงพืงวัยเด็ก*ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยจังหวัดที่มีอัตราส่วนพืงพืงวัยเด็กมากที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ อยู่ที่ร้อยละ 30.28 รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 27.19 และจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 26.63

ตารางที่ 48 อัตราส่วนพืงพืงวัยเด็ก

อัตราส่วนพืงพืงวัยเด็ก (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	33.33	32.42	31.83	30.28
ชุมพร	26.03	25.72	25.88	24.49
นครศรีธรรมราช	27.35	26.98	26.55	25.76
พังงา	28.43	27.74	28.61	25.78
ภูเก็ต	30.59	28.61	30.67	27.19
ระนอง	28.52	27.85	32.27	26.55
สุราษฎร์ธานี	29.02	28.31	28.19	26.63

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

* นิยาม : อัตราส่วนพืงพืงวัยเด็ก เป็นค่าสัดส่วนของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เทียบกับประชากรวัยทำงานอายุ 15 - 59 ปี

3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

(1) เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

จากข้อมูลกรมกิจการเด็กและเยาวชนในปี 2566 พบว่า มีจำนวนเด็กอายุ 0 – 17 ปี ที่เข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัว 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน เพิ่มขึ้นจำนวนสามเท่าเมื่อเทียบกับปี 2565 ในขณะที่เยาวชนอายุ 18 – 25 ปี เข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัวมีแนวโน้มลดลงจากปี 2565

ตารางที่ 49 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี

จังหวัด	จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 0 – 17 ปี (หน่วย - คน)											
	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	111	104	215	25	29	54	30	33	63	56	42	98
ชุมพร	396	303	699	1	1	2	90	81	171	302	218	520
นครศรีธรรมราช	519	389	908	47	34	81	37	36	73	457	330	787
พังงา	229	172	401	11	14	25	124	58	182	93	100	193
ภูเก็ต	219	173	392	32	31	63	56	28	84	131	114	245
ระนอง	738	603	1,341	12	12	24	203	152	355	519	436	955
สุราษฎร์ธานี	536	517	1,053	7	14	21	48	78	126	481	423	904
รวม	2,748	2,261	5,009	135	135	270	588	466	1,054	2,039	1,663	3,702

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ตารางที่ 50 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 – 25 ปี

จังหวัด	จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด อายุ 18 – 25 ปี (หน่วย - คน)											
	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	4	14	18	2	5	7	2	7	9	-	2	2
ชุมพร	6	23	29	-	4	4	5	7	12	3	14	17
นครศรีธรรมราช	6	7	13	5	5	10	2	3	5	-	-	-
พังงา	8	14	22	-	1	1	7	10	17	1	2	3
ภูเก็ต	1	12	13	1	3	4	-	5	5	-	4	4
ระนอง	8	30	38	1	1	2	5	16	21	6	16	22
สุราษฎร์ธานี	2	17	19	-	1	1	1	7	8	1	10	11
รวม	35	117	152	9	20	29	22	55	77	11	48	59

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(2) เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

จากฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ในปี 2566 พบว่า มีครอบครัวอุปถัมภ์จำนวนทั้งสิ้น 346 ครอบครัว จังหวัดที่มีเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์มากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 75 คน รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 60 คน และจังหวัดพังงา จำนวน 54 คน

ตารางที่ 51 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์

เด็กและครอบครัวอุปถัมภ์ (หน่วย : คน/ครอบครัว)				
จังหวัด	จำนวนครัวเรือน	เด็ก	ครอบครัว	ร้อยละ
กระบี่	204,181	14	14	0.006
ชุมพร	220,166	46	46	0.021
นครศรีธรรมราช	572,575	60	58	0.010
พังงา	123,745	54	54	0.044
ภูเก็ต	285,647	53	53	0.019
ระนอง	96,979	49	47	0.048
สุราษฎร์ธานี	459,098	75	74	0.016

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(3) เด็กกำพร้า

จำนวนเด็กกำพร้าในปี 2566 รวมทั้งสิ้น 17 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนเด็กกำพร้ามากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 คน รองลงมาคือ จังหวัดพังงา จำนวน 5 คน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน จังหวัดกระบี่ จำนวน 1 คน จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1 คน และจังหวัดระนอง จำนวน 1 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 52 จำนวนเด็กกำพร้า

จังหวัด	จำนวนเด็กกำพร้า (หน่วย : คน)
กระบี่	1
ชุมพร	-
นครศรีธรรมราช	2
พังงา	5
ภูเก็ต	1
ระนอง	1
สุราษฎร์ธานี	7

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(4) สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

เด็กที่ประสบปัญหาและมีการแจ้งเหตุขอรับความช่วยเหลือ พบว่า ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากครอบครัวยากจน รองลงมาคือ ถูกใช้ความรุนแรงในครอบครัว ไม่มีที่พักอาศัย และมีปัญหาพฤติกรรม

ตารางที่ 53 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ลำดับ	สภาพปัญหา	จำนวน
1	ครอบครัวยากจน	201 ราย
2	อื่นๆ	77 ราย
3	ความรุนแรงในครอบครัว	37 ราย
4	ต้องการที่พักอาศัย	34 ราย
5	ปัญหาพฤติกรรม	18 ราย

ที่มา : ฐานข้อมูลระบบรายงานสถิติรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑ (กบรส.)

จากข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับ ปี 2565 พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัด

ตารางที่ 54 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑ

เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑ (กบรส.) (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	8	19	6	10
ชุมพร	12	19	5	14
นครศรีธรรมราช	17	31	7	19
พังงา	14	13	3	8
ภูเก็ต	4	10	3	8
ระนอง	3	5	3	7
สุราษฎร์ธานี	15	38	11	21
รวม	73	135	38	87

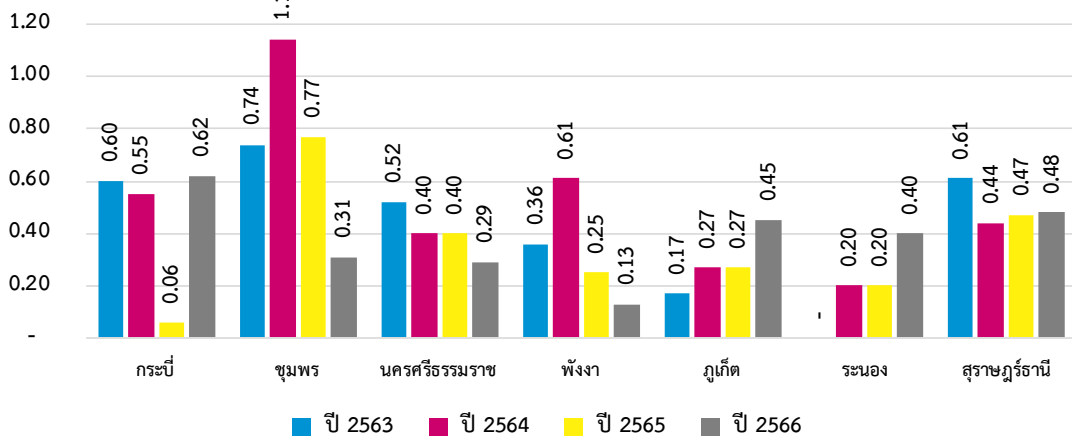
ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(2) อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน

อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 – 14 ปี ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน มากที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพังงา ตามลำดับ

จังหวัดที่มีอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 – 19 ปี ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน มากที่สุดคือ จังหวัดชุมพร รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

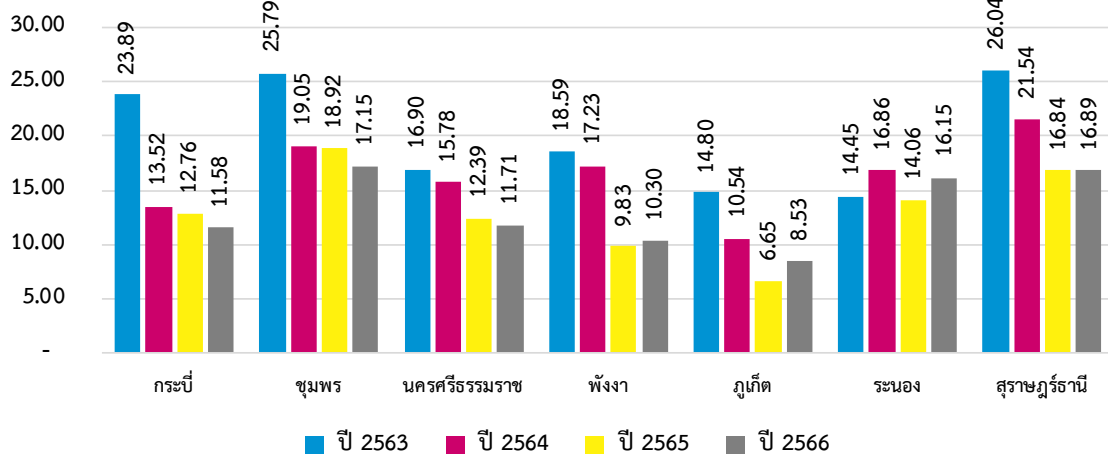
อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 - 14 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ภาพที่ 12 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 10 – 14 ปี

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 - 19 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ภาพที่ 13 อัตราการเกิดมีชีพในเด็กและเยาวชน อายุ 15 – 19 ปี

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(3) ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

จากข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566) ในปี 2566 พบว่า สตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ที่ตั้งครรภ์ซ้ำมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 16.39 รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 15.53 และจังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 15.30

ตารางที่ 55 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี (หน่วย : ร้อยละ)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	13.01	13.59	12.90	9.39
ชุมพร	19.56	16.18	12.31	15.30
นครศรีธรรมราช	12.04	16.51	15.30	15.53
พังงา	17.89	15.35	13.60	11.45
ภูเก็ต	19.52	16.00	16.36	13.30
ระนอง	20.41	14.29	14.56	13.33
สุราษฎร์ธานี	19.04	18.66	16.05	16.39

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(4) แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรมกิจการเด็กและเยาวชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร

ส่วนจังหวัดที่มีแม่วัยใสที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในปี 2566 มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่

และจังหวัดที่มีแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในปี 2566 มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร

ตารางที่ 56 แม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่เลี้ยงเดี่ยว (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ์	ได้รับเงิน
กระบี่	827	604	603
ชุมพร	967	681	680
นครศรีธรรมราช	4,038	2,752	2,751
พังงา	643	435	431
ภูเก็ต	806	591	588
ระนอง	359	264	263
สุราษฎร์ธานี	2,003	1,540	1,536
รวม	9,643	6,867	6,852

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ตารางที่ 57 แม่วัยใสที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่วัยใส (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ์	ได้รับเงิน
กระบี่	3,370	2,300	2,383
ชุมพร	3,109	2,227	2,217
นครศรีธรรมราช	7,930	5,526	5,515
พังงา	1,637	1,180	1,164
ภูเก็ต	1,527	1,186	1,184
ระนอง	1,263	957	954
สุราษฎร์ธานี	6,250	4,546	4,531
รวม	25,086	18,012	17,948

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

ตารางที่ 58 แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว (หน่วย : คน)			
จังหวัด	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ์	ได้รับเงิน
กระบี่	169	152	152
ชุมพร	200	171	170
นครศรีธรรมราช	439	362	362
พังงา	101	80	79
ภูเก็ต	132	113	113
ระนอง	63	56	56
สุราษฎร์ธานี	310	273	272
รวม	1,414	1,207	1,204

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

อัตราผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จังหวัด	จำนวนผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	แม่เลี้ยงเดี่ยว	ร้อยละ	แม่วัยใส	ร้อยละ	แม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว	ร้อยละ
กระบี่	39,099	827	2.12	3,370	8.62	169	0.43
ชุมพร	29,394	967	3.29	3,109	10.58	200	0.68
นครศรีธรรมราช	104,733	4,038	3.86	7,930	7.57	439	0.42
พังงา	17,263	643	3.72	1,637	9.48	101	0.59
ภูเก็ต	19,714	806	4.09	1,527	7.75	132	0.67
ระนอง	12,136	359	2.96	1,263	10.41	63	0.52
สุราษฎร์ธานี	69,638	2,003	2.88	6,250	8.98	310	0.45
รวม	291,977	9,312	3.19	25,086	8.59	1,414	0.48

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

จากข้อมูลอัตราผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พบว่า มีผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดจำนวนทั้งสิ้น 291,977 คน โดยจังหวัดที่มีอัตราแม่เลี้ยงเดี่ยวมากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนฯ คือ จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 4.09 จังหวัดที่มีอัตราแม่วัยใสมากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนฯ คือ จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 10.58 และจังหวัดที่มีอัตราแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวมากที่สุดเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ลงทะเบียนขอรับเงินอุดหนุนฯ คือ จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 0.68

3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

จากข้อมูลสถานพินิจฯ ในปี 2566 พบว่า ในภาพรวมมีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในปี 2564 - 2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนคดีเด็กและเยาวชนมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพังงา ตามลำดับ

ตารางที่ 49 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

จังหวัด	ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	78	13	91	78	13	91	61	9	70
ชุมพร	102	6	108	99	8	107	112	8	120
นครศรีธรรมราช	251	33	284	213	18	231	214	23	237
พังงา	53	9	62	68	9	77	59	5	64
ภูเก็ต	119	11	130	106	28	134	80	24	104
ระนอง	56	2	58	53	3	56	70	1	71
สุราษฎร์ธานี	195	17	212	154	18	172	203	13	216

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2566)

(2) จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

ข้อมูลกรมคุมประพฤติปี 2566 พบว่า จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชนลดลงเมื่อเทียบกับ ปี 2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชนมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ตารางที่ 50 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

คดีสอดส่องเด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)		
จังหวัด	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	1	3
ชุมพร	6	2
นครศรีธรรมราช	13	6
พังงา	-	1
ภูเก็ต	-	1
ระนอง	6	2
สุราษฎร์ธานี	23	33
รวม	49	48

ที่มา : กรมคุมประพฤติ (2566)

(3) เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

จำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน รองลงมาคือ จังหวัดระนอง จำนวน 14 คน จังหวัดพังงาและจังหวัดชุมพร จำนวน 9 ส่วนจังหวัดที่ไม่มีเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม คือ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 61 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท

เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท (หน่วย : คน)							
ประเภท	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ ติดสารเสพติดร้ายแรง	-	-	-	1	-	2	2
มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน	-	-	-	1	-	1	2
ติดเกมส์ และเล่นการพนันต่างๆ	-	-	-	-	-	-	-
มีพฤติกรรมทางเพศ	-	-	-	-	1	-	-
อื่น ๆ	-	9	-	7	5	11	11
รวมทั้งหมด	-	9	-	9	6	14	15

ที่มา: ระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน

(1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

จากข้อมูลสวัสดิการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน ของกรมกิจการเด็กและเยาวชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจนมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ

ตารางที่ 62 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

เด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน (หน่วย : คน/ครอบครัว)		
จังหวัด	เด็ก	ครอบครัว
กระบี่	1,309	632
ชุมพร	1,482	904
นครศรีธรรมราช	1,228	1,084
พังงา	1,446	878
ภูเก็ต	1,314	858
ระนอง	1,437	703
สุราษฎร์ธานี	1,714	1,340
รวม	9,930	6,399

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(2) สภาเด็กและเยาวชน

ในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีสภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งแล้ว จำนวน 606 แห่ง โดยจังหวัดที่มีการจัดกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนมากที่สุดคือ จังหวัดชุมพร รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่

ตารางที่ 63 สภาเด็กและเยาวชน

สภาเด็กและเยาวชน (หน่วย : แห่ง/กิจกรรม/คน)				
จังหวัด	สภาเด็กและเยาวชน	สภาเด็กและเยาวชนที่จัดตั้งแล้ว	จำนวนกิจกรรม	จำนวนคน
กระบี่	70	62	49	6,254
ชุมพร	87	78	116	5,129
นครศรีธรรมราช	208	207	78	4,119
พังงา	60	59	7	367
ภูเก็ต	22	22	16	667
ระนอง	36	21	20	2,242
สุราษฎร์ธานี	157	157	18	1,476

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(3) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จากตารางข้อมูล พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 69,086 ราย รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 47,000 ราย จังหวัดกระบี่ จำนวน 25,720 ราย จังหวัดชุมพร จำนวน 19,926 ราย จังหวัดภูเก็ต จำนวน 14,099 ราย จังหวัดพังงา จำนวน 11,340 ราย และจังหวัดระนอง จำนวน 8,150 ราย ตามลำดับ

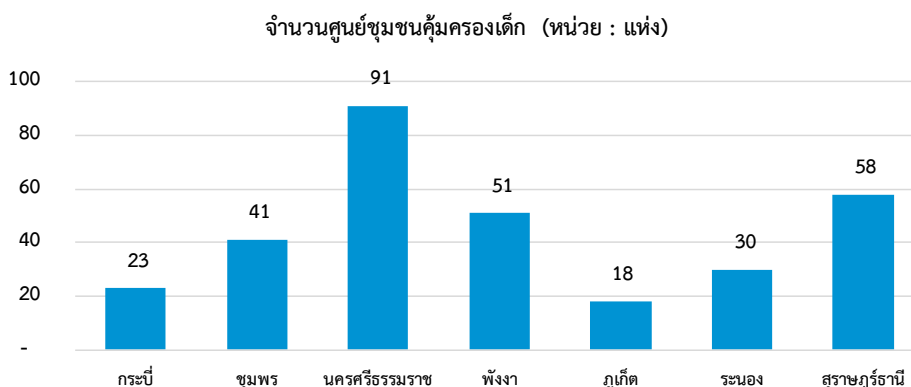
ตารางที่ 64 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จังหวัด	ผู้ลงทะเบียน			ผู้ได้รับเงิน อุดหนุน	สัดส่วนผู้ได้รับเงิน อุดหนุน (ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	รวม		
กระบี่	20,102	18,997	39,099	25,720	65.78
ชุมพร	15,166	14,228	29,394	19,926	67.79
นครศรีธรรมราช	53,717	51,016	104,733	69,086	65.96
พังงา	8,832	8,431	17,263	11,340	65.69
ภูเก็ต	10,178	9,536	19,714	14,099	71.52
ระนอง	6,207	5,929	12,136	8,150	67.16
สุราษฎร์ธานี	35,831	33,807	69,638	47,000	67.49

ที่มา :ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

(4) จำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ข้อมูลจากกรมกิจการเด็กปี 2566 พบว่า มีศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็กรวมทั้งสิ้น 312 แห่ง โดยจังหวัดที่มีจำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็กมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ภาพที่ 14 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2566)

3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

(1) สัดส่วนประชากรเพศหญิง จำแนกกลุ่มอายุ

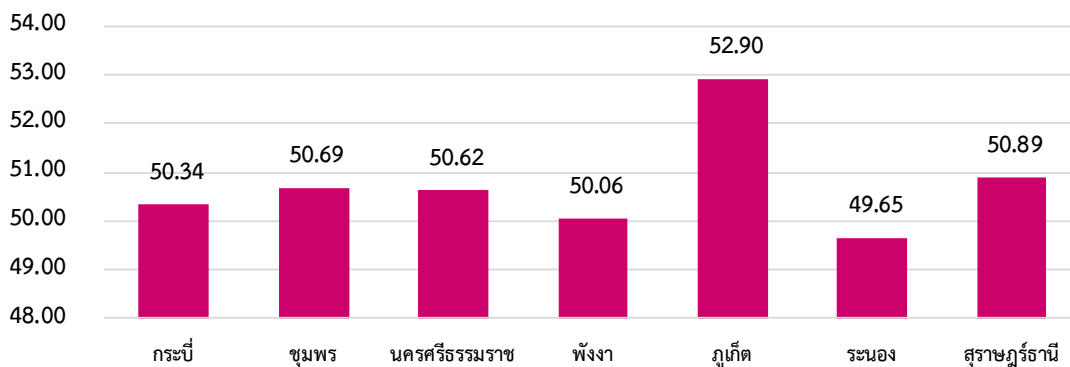
สัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีประชากรเพศหญิงจำนวนทั้งสิ้น 2,281,902 คน โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 - 59 ปี รองลงมาคือช่วงอายุ 0 -17 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และเมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนประชากรเพศหญิงมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร

ตารางที่ 65 จำนวนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัด	0 - 17 ปี	18 - 25 ปี	26 - 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	อื่น ๆ	รวม
กระบี่	56,997	26,127	120,416	37,430	1,710	242,680
ชุมพร	47,123	24,330	127,747	56,391	2,345	257,936
นครศรีธรรมราช	150,482	76,593	377,644	172,463	2,885	780,067
พังงา	26,285	13,233	64,114	27,992	2,054	133,678
ภูเก็ต	45,023	22,015	119,656	32,049	5,356	224,099
ระนอง	18,634	9,337	44,260	17,004	6,777	96,012
สุราษฎร์ธานี	110,200	55,815	271,771	104,133	5,511	547,430

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

สัดส่วนประชากรเพศหญิง (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 15 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง

จำนวนผู้จดทะเบียนหย่าในปี 2566 พบว่า มีจำนวน 9,296 คู่ โดยจังหวัด นครศรีธรรมราชมีอัตราการจดทะเบียนหย่ามากที่สุด จำนวน 2,692 คู่ รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2,485 คู่ และจังหวัดภูเก็ต จำนวน 1,172 คู่ และหากพิจารณาข้อมูลภาพรวม พบว่า จำนวนครอบครัวที่จดทะเบียนหย่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่การจดทะเบียนสมรสในปี 2565 มีจำนวนลดลงจากปี 2565

และเมื่อเทียบอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสในปี 2565 - 2566 พบว่า อัตราการหย่าร้างต่อการสมรสมีเพิ่มขึ้นใน 6 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดภูเก็ตที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสลดลง โดยจังหวัด พังงา มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 61.10 รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 52.75

ตารางที่ 66 จำนวนจดทะเบียนหย่า

จังหวัด	จำนวนทะเบียนหย่า (หย่า : คู่)			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	791	767	957	987
ชุมพร	913	876	1,161	1,133
นครศรีธรรมราช	2,141	2,020	2,752	2,692
พังงา	474	394	539	520
ภูเก็ต	937	913	1,056	1,172
ระนอง	284	272	343	307
สุราษฎร์ธานี	1,947	1,855	2,369	2,485
รวม	7,487	7,097	9,177	9,296

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

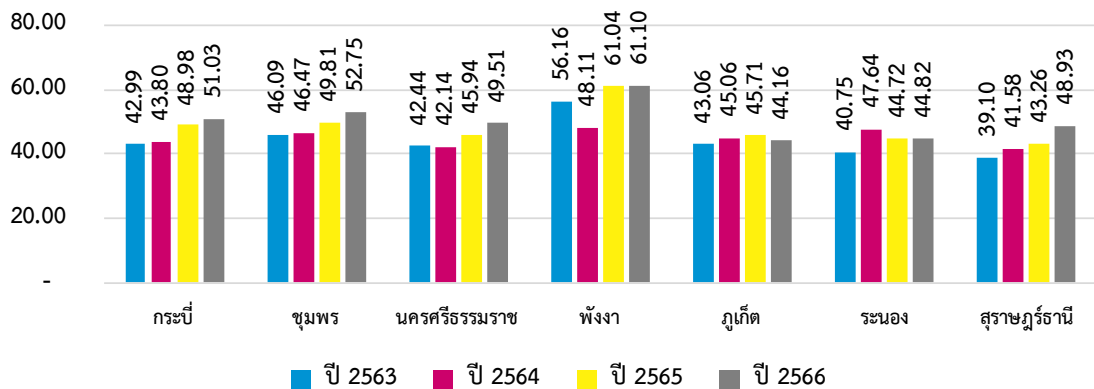

ตารางที่ 6 จำนวนจดทะเบียนสมรส

จังหวัด	จำนวนทะเบียนสมรส (หน่วย : คู่)			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	1,840	1,751	1,954	1,934
ชุมพร	1,981	1,885	2,331	2,148
นครศรีธรรมราช	5,045	4,794	5,990	5,437
พังงา	844	819	883	851
ภูเก็ต	2,176	2,026	2,310	2,654
ระนอง	697	571	767	685
สุราษฎร์ธานี	4,980	4,461	5,476	5,079
รวม	17,563	16,307	19,711	18,788

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 16 อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(3) ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

ผลจากการสำรวจครอบครัวตามมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวมมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดพังงา จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ

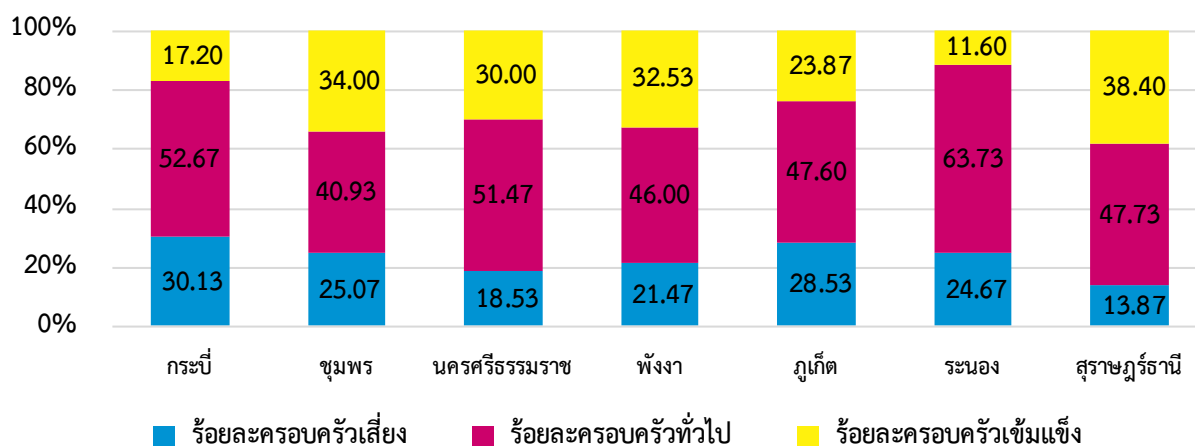
ตารางที่ 68 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2566

จังหวัด	จำนวนครอบครัวที่สำรวจ	ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม
กระบี่	750	68.96
ชุมพร	750	73.49
นครศรีธรรมราช	750	73.00
พังงา	750	74.05
ภูเก็ต	750	70.86
ระนอง	750	69.82
สุราษฎร์ธานี	750	76.89

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หากพิจารณาความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวมในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราครอบครัวเข้มแข็งมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 38.40 รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 34.00 จังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 32.53 ในขณะที่จังหวัดกระบี่มีอัตราของครอบครัวเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต

ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม (หน่วย : ร้อยละ)

ภาพที่ 17 ร้อยละของครอบครัวเข้มแข็งในภาพรวม

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ ในปี 2566 พบว่า ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งที่มากที่สุดคือ ด้านสัมพันธภาพ รองลงมาคือ ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และด้านสุขภาพครอบครัว

ตารางที่ 69 ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ

ดัชนีความเข้มแข็งด้านต่างๆ	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
สัมพันธภาพ	74.22	78.09	77.27	79.19	75.67	75.23	82.15
การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว	70.92	76.56	75.88	76.64	74.19	71.71	78.52
การพึ่งตนเอง ความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ	66.49	69.17	67.94	67.11	66.15	66.19	75.31
สุขภาพครอบครัว	69.69	75.02	74.54	75.77	72.38	70.31	76.99
เทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้	64.47	71.09	70.76	71.86	69.66	68.00	74.12
ทุนทางสังคม	68.64	73.50	72.90	73.56	69.50	69.00	77.01
การหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก/วิกฤติ	68.29	71.02	71.70	74.21	68.48	68.33	74.10

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

3.2.2 ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(1) จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัดที่มีจำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 38 คน รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 35 คน จังหวัดกระบี่ จำนวน 29 คน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 20 คน จังหวัดระนอง จำนวน 18 คน จังหวัดชุมพร จำนวน 16 คน และจังหวัดพังงา จำนวน 12 คน ตามลำดับ รวมจำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวทั้งสิ้น 168 คน

ตารางที่ 70 จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	ชาย	หญิง	รวม (หน่วย : คน)
กระบี่	6	23	29
ชุมพร	1	15	16
นครศรีธรรมราช	3	17	20
พังงา	2	10	12
ภูเก็ต	5	33	38
ระนอง	4	14	18
สุราษฎร์ธานี	6	29	35

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(2) ประเภทความรุนแรง

ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวในปี 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 168 คน และเมื่อแยกประเภทความรุนแรงในครอบครัว พบว่า มีผู้ถูกระทำ ความรุนแรงด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านจิตใจ และด้านเพศ ตามลำดับ

ตารางที่ 71 จำนวนผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ

จังหวัด	ด้านร่างกาย	ด้านเพศ	ด้านจิตใจ	เสียชีวิต
กระบี่	13	2	14	-
ชุมพร	13	2	-	1
นครศรีธรรมราช	14	-	6	-
พังงา	9	-	3	-
ภูเก็ต	21	-	17	-
ระนอง	7	1	10	-
สุราษฎร์ธานี	15	4	16	-
รวม	92	9	66	1

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(3) ช่วงอายุผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

ช่วงอายุผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวในปี 2566 ที่พบมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 36 – 59 ปี จำนวน 65 คน อันดับสองคือ ช่วงอายุ 19 -35 ปี จำนวน 49 คน และช่วงอายุ 60 ขึ้นไป จำนวน 22 คน

ตารางที่ 72 ช่วงอายุผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	0 – 6 ปี	7 – 12 ปี	13 – 18 ปี	19 – 35 ปี	36 – 59 ปี	60 ปีขึ้นไป
กระบี่	-	-	1	11	15	2
ชุมพร	1	-	2		4	3
นครศรีธรรมราช	-	4	4	4	6	2
พังงา	-	1	-	3	3	5
ภูเก็ต	-	7	-	10	14	7
ระนอง	1	2	3	3	8	1
สุราษฎร์ธานี	-	1	5	12	15	2
รวม	2	15	15	49	65	22

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

(4) สาเหตุการกระทำ ความรุนแรง

สาเหตุของการกระทำ ความรุนแรงที่พบมากที่สุดคือ ยาเสพติด รองลงมาเกิดจากสุรา และบันดัลโตะ

ตารางที่ 73 สาเหตุการกระทำ ความรุนแรง

สาเหตุการกระทำ ความรุนแรง	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
ยาเสพติด	17	4	6	4	5	3	8
สุรา	5	-	2	3	3	2	2
การพนัน	-	-	-	-	4	1	2
หย่าร้าง	-	2	1	-	2	2	-
หึงหวง	-	-	2	1	1	1	3
บันดัลโตะ	1	2	-	-	-	2	3
ความเครียดทางเศรษฐกิจ	-	-	1	-	-	-	-
ปัญหาสุขภาพกาย	-	-	-	-	-	-	-
ปัญหาสุขภาพจิต	-	-	-	-	6	4	3
มีความรู้สึกตัวตนเองอำนาจมากกว่า	4	-	-	1	3	2	6
สุรา+ยาเสพติด	-	2	2	-	-	-	1
หึงหวง+บันดัลโตะ	1	5	1	-	-	1	-
หึงหวง+หย่าร้าง	1	1	-	1	-	-	-
สุรา+บันดัลโตะ	-	-	4	2	11	-	5
ยาเสพติด+บันดัลโตะ	-	-	1	-	3	-	2

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2566)

หมายเหตุ เป็นเพียงข้อมูลจากระบบการคุ้มครองช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเท่านั้น

3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง

(1) อัตราการว่างงานในสตรี

อัตราการว่างงานในสตรีในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการว่างงานในสตรีมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ที่ร้อยละ 1.96 รองลงมาคือ จังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 1.51 จังหวัดกระบี่ อยู่ที่ร้อยละ 1.36 จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 1.10 จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 0.84 จังหวัดระนอง อยู่ที่ร้อยละ 0.59 และจังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 0.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 74 อัตราการว่างงานในสตรี

จังหวัด	กำลังแรงงานเพศหญิง	ผู้ว่างงานเพศหญิง	อัตราการว่างงานในสตรี
กระบี่	114,775	1,566	1.36
ชุมพร	125,637	675	0.54
นครศรีธรรมราช	386,788	7,593	1.96
พังงา	53,071	801	1.51
ภูเก็ต	161,590	1,779	1.10
ระนอง	63,010	372	0.59
สุราษฎร์ธานี	292,799	2,463	0.84

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(2) ลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

ข้อมูลจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในปี 2566 พบว่า มีลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างจำนวนทั้งสิ้น 507 คน โดยมี 5 จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างถูกเลิกจ้างลดลงเมื่อเทียบกับจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างในปี 2565 คือ จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2565 ได้แก่ จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง

ตารางที่ 75 จำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	49	74	123	263	76	339	56	18	74	32	28	60
ชุมพร	40	15	55	22	14	36	16	11	27	17	18	35
นครศรีธรรมราช	42	41	83	44	18	62	79	26	105	38	23	61
พังงา	51	50	101	7	4	11	20	6	26	3	5	8
ภูเก็ต	389	493	882	259	223	482	120	142	262	70	105	175
ระนอง	28	14	42	33	34	67	6	3	9	9	6	15
สุราษฎร์ธานี	195	115	310	124	83	207	152	75	227	90	63	153

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

หากเปรียบเทียบสัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างในปี 2566 พบว่า สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างลดลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปี 2563-2565 และจังหวัดที่มีสัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้างมากที่สุดคือ จังหวัดพังงา รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดชุมพร โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีสัดส่วนของสตรีที่ถูกเลิกจ้างน้อยที่สุด

ตารางที่ 76 สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

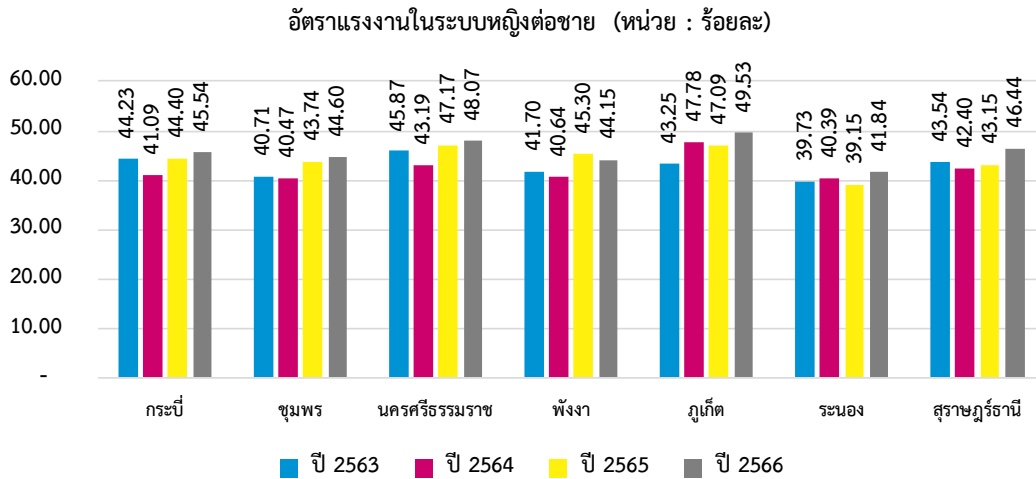
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	60.16	22.42	24.32	46.67
ชุมพร	27.27	38.89	40.74	51.43
นครศรีธรรมราช	49.40	29.03	24.76	37.70
พังงา	49.50	36.36	23.08	62.50
ภูเก็ต	55.90	46.27	54.20	60.00
ระนอง	33.33	50.75	33.33	40.00
สุราษฎร์ธานี	37.10	40.10	33.04	41.18

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2566)

3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ

(1) อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายในปี 2566 พบว่า 6 จังหวัดมีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีจังหวัดพังงาเพียงจังหวัดเดียวที่มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายลดลง

ภาพที่ 18 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(2) สตรีและองค์กรที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

จากข้อมูลสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ของสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ตารางที่ 77 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

จังหวัด	องค์กร (หน่วย : แห่ง)	บุคคล (หน่วย : คน)
กระบี่	115	100,815
ชุมพร	811	147,952
นครศรีธรรมราช	1,744	376,139
พังงา	265	60,168
ภูเก็ต	154	43,548
ระนอง	185	45,610
สุราษฎร์ธานี	1,243	270,367

ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน (2566)

3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวในปี 2566 พบว่า มีจำนวนเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวรวมทั้งสิ้น 622 แห่ง โดยจังหวัดที่มีจำนวนเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัวมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 187 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 157 แห่ง จังหวัดชุมพร จำนวน 92 แห่ง จังหวัดกระบี่ จำนวน 66 แห่ง จังหวัดพังงา จำนวน 53 แห่ง จังหวัดระนอง จำนวน 41 แห่ง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 26 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 7 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

จังหวัด	ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	ศพค. ที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์	ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.)
กระบี่	61	-	5
ชุมพร	78	8	6
นครศรีธรรมราช	184	-	3
พังงา	49	-	4
ภูเก็ต	18	1	7
ระนอง	30	5	6
สุราษฎร์ธานี	137	7	13

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2566)

3.3 ด้านผู้สูงอายุ

3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ

(1) จำนวนผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

จากตารางแสดงจำนวนผู้สูงอายุในปี 2566 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 804,217 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 79 จำนวนผู้สูงอายุ

จังหวัด	60 - 69 ปี			70 - 79 ปี			80 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	19,072	21,149	40,221	8,324	10,283	18,607	3,991	5,998	9,989
ชุมพร	26,262	29,273	55,535	12,800	16,322	29,122	6,703	10,796	17,499
นครศรีธรรมราช	73,257	84,722	157,979	38,715	51,815	90,530	21,047	35,926	56,973
พังงา	13,474	14,975	28,449	6,777	8,111	14,888	3,536	4,906	8,442
ภูเก็ต	14,948	18,553	33,501	6,967	9,210	16,177	2,676	4,286	6,962
ระนอง	8,872	9,268	18,140	4,250	4,977	9,227	1,963	2,759	4,722
สุราษฎร์ธานี	48,298	54,094	102,392	22,643	30,078	52,721	12,180	19,961	32,141

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จากตารางแสดงสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ทั้ง 7 จังหวัด ได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และเมื่อเทียบสัดส่วนของผู้สูงอายุ จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เป็นจังหวัดแรก

ตารางที่ 80 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	ลักษณะของสังคม
กระบี่	482,121	68,817	14.27	สังคมสูงอายุ
ชุมพร	508,857	102,156	20.08	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
นครศรีธรรมราช	1,540,953	305,482	19.82	สังคมสูงอายุ
พังงา	267,057	51,779	19.39	สังคมสูงอายุ
ภูเก็ต	423,599	56,640	13.37	สังคมสูงอายุ
ระนอง	193,371	32,089	16.59	สังคมสูงอายุ
สุราษฎร์ธานี	1,075,788	187,254	17.41	สังคมสูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ลักษณะของสังคมสูงอายุ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10

**ลักษณะของสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม

จากข้อมูลการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียงในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียงมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ตารางที่ 8 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

จังหวัด	ปี 2563				ปี 2564				ปี 2565				ปี 2566			
	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง	ติดสังคม	ตัดบ้าน	ตัดเตียง	รวมคัดกรอง
กระบี่	48,089	1,090	350	49,529	51,758	999	396	53,153	54,395	971	307	55,673	52,428	958	379	53,765
ชุมพร	70,570	2,224	492	73,286	72,010	1,994	589	74,593	68,166	2,478	508	71,152	75,816	2,116	536	78,468
นครศรีธรรมราช	182,804	7,387	1,515	191,706	173,600	6,970	1,506	182,076	173,774	8,634	1,583	183,991	189,713	7,608	1,510	198,831
พังงา	37,548	449	151	38,148	35,039	421	203	35,663	38,835	453	169	39,457	39,467	559	201	40,227
ภูเก็ต	27,102	571	180	27,853	25,021	579	244	25,844	16,501	811	173	17,485	14,862	945	155	15,962
ระนอง	20,466	865	144	21,475	20,238	537	133	20,908	20,885	725	117	21,727	20,919	689	138	21,746
สุราษฎร์ธานี	119,963	4,688	1,051	125,702	127,499	4,757	1,256	133,512	125,830	5,724	1,159	132,713	114,945	4,455	1,158	120,558

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากตารางแสดงข้อมูลสัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียงในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุติดเตียงมากที่สุดตั้งแต่ปี 2564 - 2566 คือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 9 สัดส่วนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง

จังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565			ปี 2566		
	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง
กระบี่	97.09	2.20	0.71	97.38	1.88	0.75	97.70	1.74	0.55	97.51	1.78	0.70
ชุมพร	96.29	3.03	0.67	96.54	2.67	0.79	95.80	3.48	0.71	96.62	2.70	0.68
นครศรีธรรมราช	95.36	3.85	0.79	95.34	3.83	0.83	94.45	4.69	0.86	95.41	3.83	0.76
พังงา	98.43	1.18	0.40	98.25	1.18	0.57	98.42	1.15	0.43	98.11	1.39	0.50
ภูเก็ต	97.30	2.05	0.65	96.82	2.24	0.94	94.37	4.64	0.99	93.11	5.92	0.97
ระนอง	95.30	4.03	0.67	96.80	2.57	0.64	96.12	3.34	0.54	96.20	3.17	0.63
สุราษฎร์ธานี	95.43	3.73	0.84	95.50	3.56	0.94	94.81	4.31	0.87	95.34	3.70	0.96

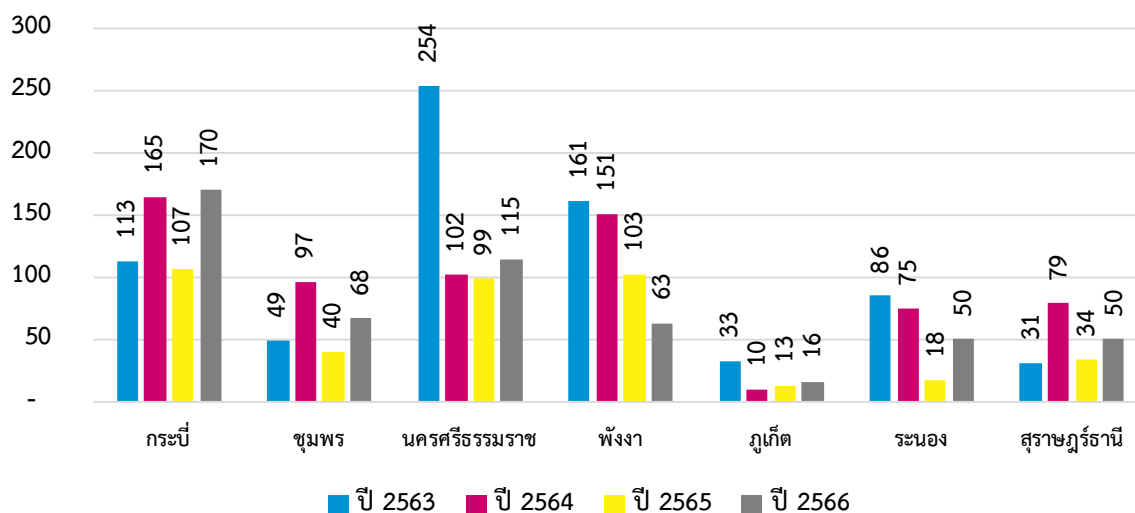
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

จากแผนภูมิแท่ง แสดงข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ ในปี 2566 พบว่า 6 จังหวัดภาคใต้ตอนบนมีจำนวนผู้สูงอายุที่กักขังเงินประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ เพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยจังหวัดพังงาเป็นจังหวัดเดียวที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพ จากกองทุนผู้สูงอายุลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565

ผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 19 ผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

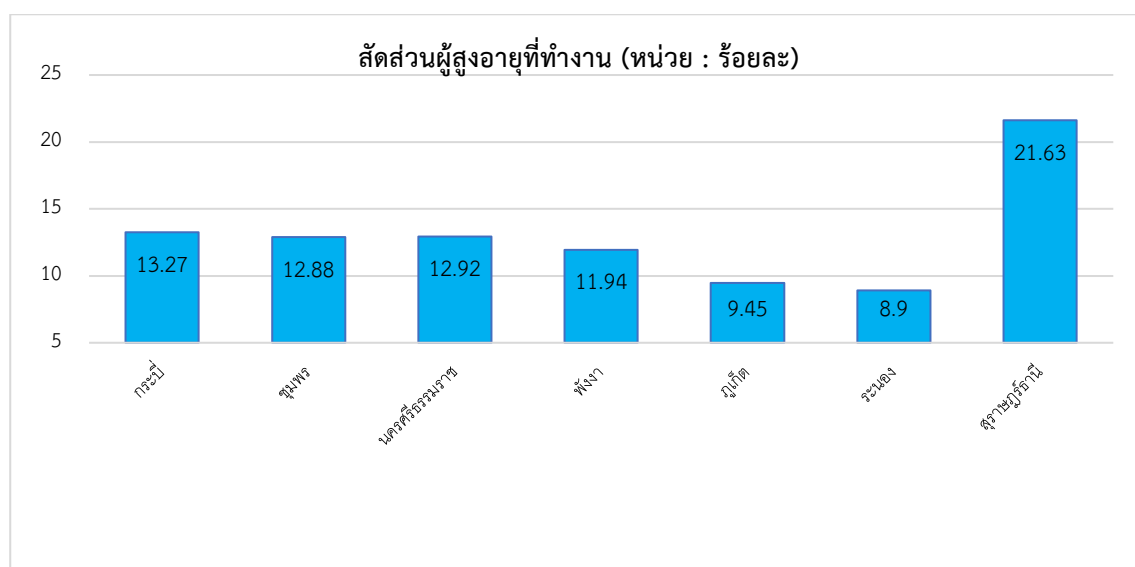
(2) แรงงานผู้สูงอายุต่อผู้มีงานทำทั้งหมด

จากตารางแสดงจำนวนผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงานในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 21.63 รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ อยู่ที่ร้อยละ 13.27 จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ที่ร้อยละ 12.92 จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 12.88 จังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 11.94 จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 9.45 และจังหวัดระนอง อยู่ที่ร้อยละ 8.90 ตามลำดับ โดยมีผู้สูงอายุเพศชายทำงานมากกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับภาพรวมของผู้มีงานทำที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 83 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน

จังหวัด	ผู้มีงานทำทั้งหมด			ผู้สูงอายุที่ทำงาน			สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน (หน่วย : ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
กระบี่	136,448	113,910	250,358	18,689	14,535	33,223	13.27
ชุมพร	162,878	124,274	287,152	21,097	15,876	36,973	12.88
นครศรีธรรมราช	458,427	375,743	834,170	50,349	57,406	107,755	12.92
พังงา	74,931	49,671	124,602	8,508	6,371	14,880	11.94
ภูเก็ต	183,575	163,896	347,471	16,366	16,457	32,823	9.45
ระนอง	87,225	59,917	147,142	7,365	5,732	13,097	8.90
สุราษฎร์ธานี	162,878	124,274	287,152	41,003	25,094	66,097	21.63
รวม	1,266,362	1,011,685	2,278,047	163,377	141,471	304,848	13.38

ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

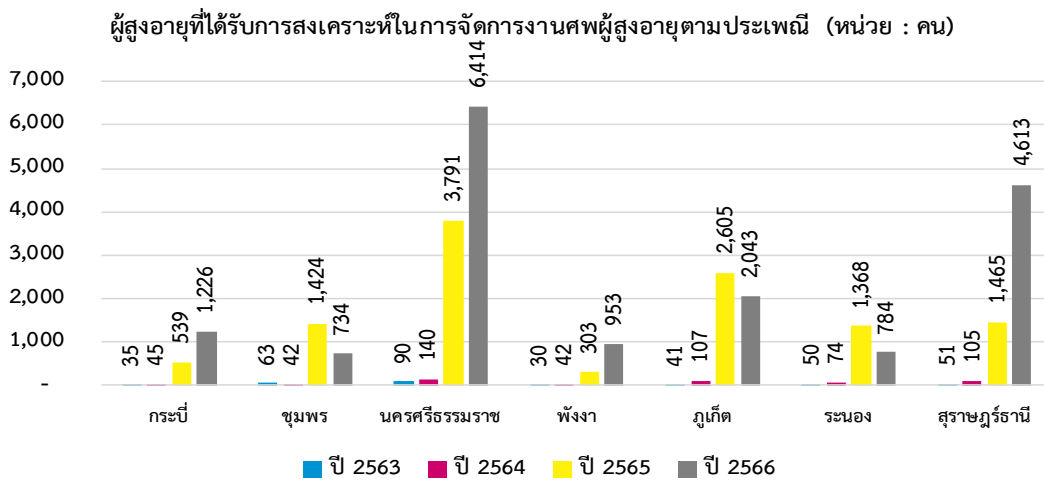
ภาพที่ 20 สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงาน

ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

จากข้อมูลแสดงข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี ของกรมกิจการผู้สูงอายุในปี 2566 พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดงานศพผู้สูงอายุตามประเพณีมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 16,767 คน โดยมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกจังหวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดงานศพผู้สูงอายุตามประเพณีมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง และจังหวัดชุมพร ตามลำดับ

ภาพที่ 21 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

(2) การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

ในปี 2566 มีการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบากรวมทั้งสิ้น 1,018 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบากมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดระนอง จังหวัดชุมพร จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ

ตารางที่ 84 การสเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

จังหวัด	การสเคราะห์ผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)
กระบี่	94
ชุมพร	135
นครศรีธรรมราช	160
พังงา	109
ภูเก็ต	210
ระนอง	147
สุราษฎร์ธานี	163

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

(3) เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

จากข้อมูลเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ของกรมกิจการผู้สูงอายุในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีโรงเรียนผู้สูงอายุ 197 แห่ง โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีมากที่สุด มีศพอส. จำนวน 194 แห่ง โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชมีมากที่สุด และมีคลังปัญญา จำนวน 3,033 คน โดยจังหวัดพังงามีมากที่สุด

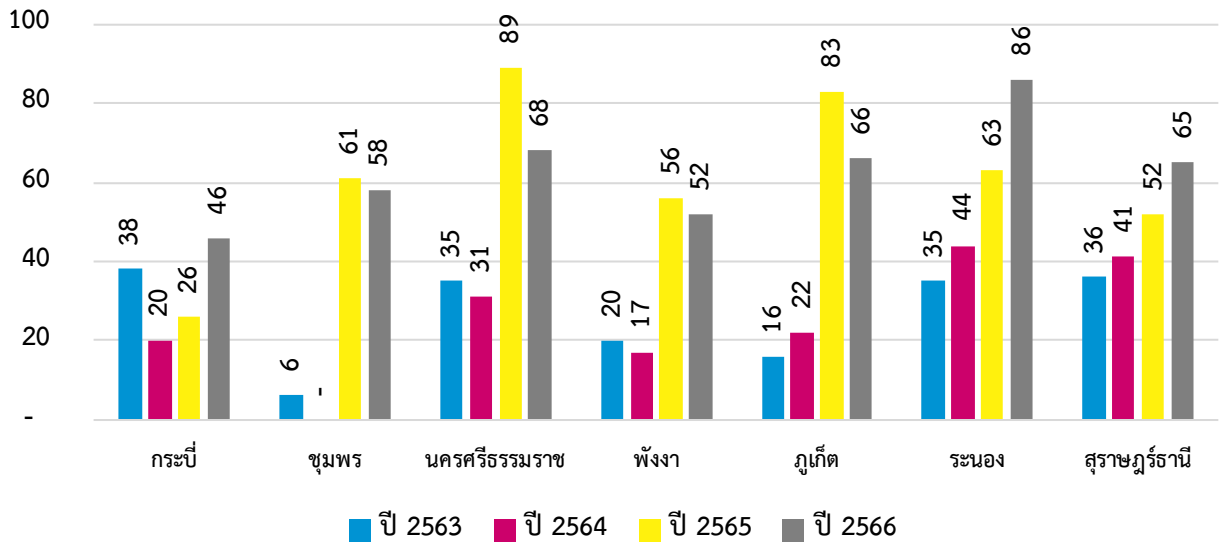
ตารางที่ 85 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ

จังหวัด	คลังปัญญาผู้สูงอายุ (คน)	ศพอส. (แห่ง)	โรงเรียนผู้สูงอายุ (แห่ง)
กระบี่	313	20	5
ชุมพร	347	36	15
นครศรีธรรมราช	540	52	56
พังงา	757	38	41
ภูเก็ต	217	6	15
ระนอง	226	15	22
สุราษฎร์ธานี	633	27	43

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

ในส่วนของข้อมูลการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุมากที่สุดคือ จังหวัดระนอง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดภูเก็ต

การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 22 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2566)

จากข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของกรมบัญชีกลางในปี 2566 พบว่า ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัด โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	52,190	55,846	58,972	61,636
ชุมพร	78,843	82,948	86,277	89,174
นครศรีธรรมราช	237,797	249,274	257,940	265,012
พังงา	40,623	42,752	44,444	46,032
ภูเก็ต	40,119	43,184	45,829	48,227
ระนอง	23,732	25,175	26,300	27,398
สุราษฎร์ธานี	140,783	148,783	155,480	161,659

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

3.4 ด้านคนพิการ

3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ

(1) คนพิการต่อประชากร จำแนกช่วงอายุ

จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนในปี 2566 พบว่า มีคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัดตั้งแต่ปี 2563-2566 โดยจังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 56,532 คน รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 25,194 คน จังหวัดชุมพร จำนวน 13,153 คน จังหวัดกระบี่ จำนวน 11,428 คน จังหวัดพังงา จำนวน 9,635 คน จังหวัดภูเก็ต จำนวน 7,547 คน และจังหวัดระนอง จำนวน 4,377 คน ตามลำดับ และคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุดในกลุ่มช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป หากดูสัดส่วนคนพิการที่จดทะเบียนพบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มมากที่สุด ร้อยละ 3.67 รองลงมาคือ จังหวัดพังงา ร้อยละ 3.61

ตารางที่ 11 จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	0 - 6 ปี			7 - 17 ปี			18 - 25 ปี			26 - 59 ปี			60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	78	63	141	538	292	830	403	249	652	2,758	1,855	4,613	2,587	2,605	5,192
ชุมพร	64	46	110	405	235	640	373	232	605	2,930	1,785	4,715	3,503	3,580	7,083
นครศรีธรรมราช	200	129	329	1,369	783	2,152	1,505	851	2,356	11,482	7,367	18,849	14,601	18,245	32,846
พังงา	39	19	58	312	181	493	317	155	472	1,864	1,191	3,055	2,700	2,857	5,557
ภูเก็ต	71	38	109	424	219	643	257	175	432	1,667	1,066	2,733	1,728	1,902	3,630
ระนอง	34	22	56	196	106	302	157	106	263	998	686	1,684	1,106	966	2,072
สุราษฎร์ธานี	163	71	234	1,000	532	1,532	790	470	1,260	5,706	3,572	9,278	6,123	6,767	12,890

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

ตารางที่ 88 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	2.16	2.23	2.28	2.37
ชุมพร	2.36	2.41	2.45	2.58
นครศรีธรรมราช	3.38	3.44	3.50	3.67
พังงา	3.16	3.27	3.39	3.61
ภูเก็ต	1.55	1.63	1.72	1.78
ระนอง	2.04	2.07	2.12	2.26
สุราษฎร์ธานี	2.06	2.13	2.21	2.34

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ

สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดพังงา จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระนอง และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

ตารางที่ 89 สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ

จังหวัด	จำนวนผู้สูงอายุ	จำนวนผู้สูงอายุจดทะเบียนคนพิการ	สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีความพิการ
กระบี่	68,817	5,192	7.54
ชุมพร	102,156	7,083	6.93
นครศรีธรรมราช	305,482	32,846	10.75
พังงา	51,779	5,557	10.73
ภูเก็ต	56,640	3,630	6.41
ระนอง	32,089	2,072	6.46
สุราษฎร์ธานี	187,254	12,890	6.88

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ข้อมูลคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการในปี 2566 พบว่า ประเภทความพิการที่พบมากที่สุด คือ ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย รองลงมาคือ ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และความพิการมากกว่า 1 ประเภท

ตารางที่ 90 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ประเภทความพิการ	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
ทางการเห็น	690	1,034	3,788	507	367	325	1,434
ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	1,763	2,433	11,809	2,209	1,159	767	4,838
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	5,939	6,424	27,481	4,799	4,094	2,169	12,878
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	702	942	4,558	665	376	287	1,621
ทางสติปัญญา	806	1,029	3,456	737	496	385	2,223
ทางการเรียนรู้	103	78	518	82	40	18	259
ทางอัมพฤกษ์	94	134	346	92	220	96	426
พิการมากกว่า 1 ประเภท	1,331	1,079	4,573	544	795	330	1,500
ไม่ระบุ	-	-	3	-	-	-	15

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ

(1) นักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

นักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวมในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวมมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดชุมพร ส่วนจังหวัดที่มีนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรมน้อยที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 12 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

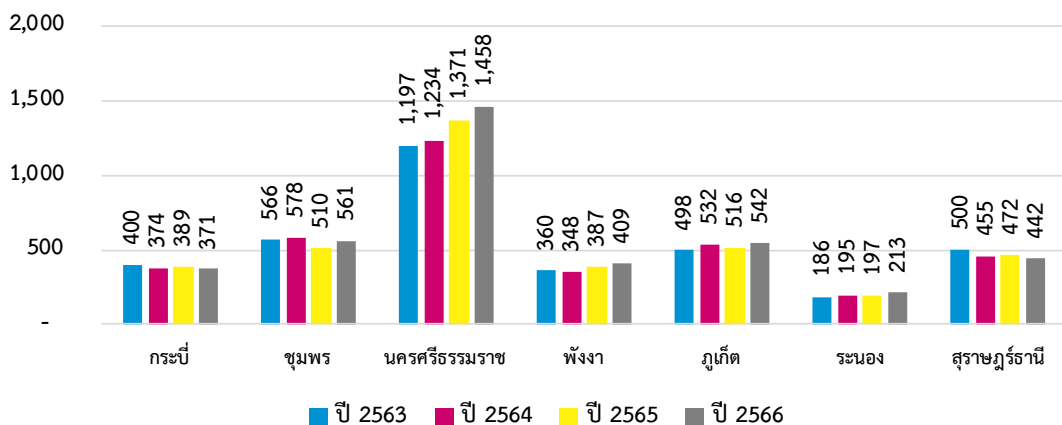
จังหวัด	อนุบาล			ประถมศึกษา			มัธยมศึกษา			คนพิการเรียนร่วม		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	4	1	5	1,191	446	1,637	178	51	229	1,373	498	1,871
ชุมพร	2	2	4	1,028	406	1,434	397	126	523	1,427	534	1,961
นครศรีธรรมราช	10	1	11	2,212	871	3,083	918	274	1,192	3,140	1,146	4,286
พังงา	2	1	3	680	270	950	250	88	338	932	359	1,291
ภูเก็ต	-	-	-	175	60	235	47	18	65	222	78	300
ระนอง	4	1	5	675	345	1,020	140	59	199	819	405	1,224
สุราษฎร์ธานี	7	3	10	3,471	1,390	4,861	1,113	336	1,449	4,591	1,729	6,320

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2566)

(2) คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษในปี 2566 พบ 5 จังหวัดมีจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษเพิ่มขึ้น ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง โดยจังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดชุมพร และจังหวัดภูเก็ต ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษลดลงคือ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 23 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566)

3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ

(1) สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

ข้อมูลการรับคนพิการเข้าทำงานในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คนขึ้นไปมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 149 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 91 แห่ง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 67 แห่ง จังหวัดกระบี่และจังหวัดชุมพร จำนวน 33 แห่ง จังหวัดระนอง จำนวน 23 แห่ง และจังหวัดพังงา จำนวน 20 แห่ง โดยจังหวัดที่มีอัตราส่วนรับคนพิการเข้าทำงานมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต ในขณะที่เดียวกันจังหวัดภูเก็ต มีสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจำนวนมากเช่นกัน รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

ตารางที่ 13 การรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัด	สถานประกอบการมีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไป (แห่ง)	อัตราส่วนรับคนพิการเข้าทำงาน (คน)
กระบี่	33	70
ชุมพร	33	97
นครศรีธรรมราช	67	141
พังงา	20	40
ภูเก็ต	149	378
ระนอง	23	71
สุราษฎร์ธานี	91	248

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

(2) สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

ข้อมูลสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ทั้ง 7 จังหวัด มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 มากเป็นอันดับหนึ่ง

ตารางที่ 14 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน	กระบี่	ชุมพร	นครศรีธรรมราช	พังงา	ภูเก็ต	ระนอง	สุราษฎร์ธานี
รับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33	26	25	58	18	77	16	63
ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34	-	1	2	-	26	-	4
ให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	1	-	3	-	6	-	3
รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	1	1	1	-	5	3	2
ส่งเงินตาม ม.34 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	-	-	-	-	-	-	-
รับคนพิการ ตาม ม.33 ส่งเงิน ตาม ม.34 และให้สัมปทานฯ ตาม ม.35	-	-	-	-	-	-	-
ปฏิบัติตามกฎหมายแต่ไม่ครบอัตราส่วน	1	1	1	-	6	1	1
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย	2	-	1	-	16	3	3

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ

ข้อมูลเครือข่ายด้านคนพิการในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเครือข่ายด้านคนพิการมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 71 แห่ง รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 60 แห่ง จังหวัดกระบี่ จำนวน 55 แห่ง จังหวัดพังงา จำนวน 39 แห่ง จังหวัดชุมพร จำนวน 30 แห่ง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 25 แห่ง และจังหวัดระนอง จำนวน 20 แห่ง โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีองค์กรคนพิการมากที่สุด และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปมากที่สุด

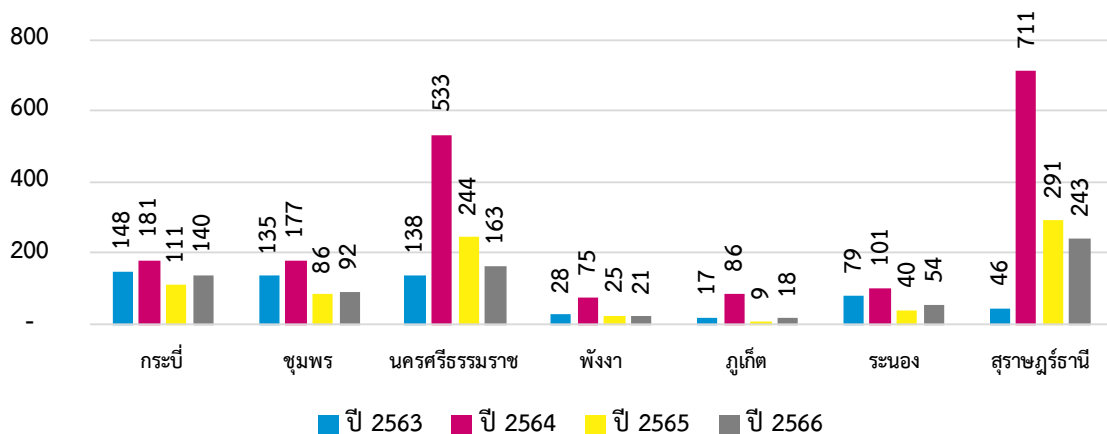
ตารางที่ 94 เครือข่ายด้านคนพิการ

จังหวัด	ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด	ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	องค์กรด้านคนพิการ
กระบี่	1	39	15
ชุมพร	1	24	5
นครศรีธรรมราช	1	59	11
พังงา	1	21	17
ภูเก็ต	1	13	11
ระนอง	1	9	10
สุราษฎร์ธานี	1	42	17

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีการบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 243 คน รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 163 คน จากการสังเกตเห็นว่า การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้ง 2 จังหวัดลดลงมากเมื่อเทียบกับปี 2564

การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (หน่วย : คน)

ภาพที่ 24 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

การจัดบริการสำหรับคนพิการในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีการให้บริการคนพิการมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดที่มีการให้บริการด้านกายอุปกรณ์มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดที่มีการให้บริการด้านผู้ช่วยคนพิการมากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดที่มีการให้บริการล่ามภาษามือมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 15 การจัดบริการสำหรับคนพิการ

จังหวัด	การให้บริการกายอุปกรณ์ (คน)	บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA)	บริการคนพิการ (คน)	บริการล่ามภาษามือ (คน)
กระบี่	10	12	56	-
ชุมพร	10	19	40	-
นครศรีธรรมราช	25	26	27	4
พังงา	-	38	26	-
ภูเก็ต	-	8	14	-
ระนอง	16	14	42	2
สุราษฎร์ธานี	-	45	75	3

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการในปี 2566 พบว่า มีจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการจำนวน 123,436 คน และจากข้อมูลดังกล่าวพบว่า ปี 2566 มีจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัดเมื่อเทียบกับปี 2563-2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง ตามลำดับ

ตารางที่ 96 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	10,199	10,684	10,785	10,927
ชุมพร	12,047	12,408	12,410	12,667
นครศรีธรรมราช	52,978	54,379	54,181	54,899
พังงา	8,520	8,847	8,931	9,283
ภูเก็ต	6,389	6,927	7,072	7,295
ระนอง	3,924	4,041	4,052	4,150
สุราษฎร์ธานี	22,031	23,021	23,378	24,215

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

ตารางที่ 97 สัดส่วนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

จังหวัด	ผู้รับเงินเบี้ยความพิการ	จำนวนคนพิการ	สัดส่วนคนพิการรับเบี้ยความพิการ
กระบี่	10,927	11,428	95.62
ชุมพร	12,667	13,153	96.31
นครศรีธรรมราช	54,899	56,532	97.11
พังงา	9,283	9,635	96.35
ภูเก็ต	7,295	7,547	96.66
ระนอง	4,150	4,377	94.81
สุราษฎร์ธานี	24,215	25,194	96.11

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2566)

3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

ข้อมูลการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต จำนวน 93 คน รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 63 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 48 คน จังหวัดพังงา จำนวน 24 คน จังหวัดระนอง จำนวน 13 คน จังหวัดชุมพร จำนวน 11 คน และจังหวัดกระบี่ จำนวน 4 คน ตามลำดับ โดยมีเพศชายเข้ารับบริการมากกว่าเพศหญิงในทุกจังหวัด

ตารางที่ 16 การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

จังหวัด	ปี 2565			ปี 2566		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	1	3	4	4	-	4
ชุมพร	6	5	11	5	6	11
นครศรีธรรมราช	49	20	69	36	27	63
พังงา	17	13	30	16	8	24
ภูเก็ต	44	25	69	57	36	93
ระนอง	8	3	11	8	5	13
สุราษฎร์ธานี	23	10	33	33	15	48

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

(2) ผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

จำนวนผู้แสดงความสามารถจำแนกประเภทในปี 2566 พบว่า ผู้แสดงความสามารถส่วนใหญ่จะแสดงเกี่ยวกับดนตรี โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพังงา ตามลำดับ

ตารางที่ 99 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

จังหวัด	รวมทั้งหมด	จำแนกประเภทการแสดง					
		ดนตรี	นาฏศิลป์	ละคร	ศิลปะ	กายกรรม	อื่น ๆ
กระบี่	32	21	11	-	-	-	-
ชุมพร	10	10	-	-	-	-	-
นครศรีธรรมราช	65	58	7	-	-	-	-
พังงา	2	2	-	-	-	-	-
ภูเก็ต	43	38	-	-	1	-	4
ระนอง	35	35	-	-	-	-	-
สุราษฎร์ธานี	7	7	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

(3) จำนวนคนขอทาน

จำนวนคนขอทานในปี 2566 พบว่า มีจำนวนคนขอทานรวมทั้งสิ้น 330 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานมากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดระนอง ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานน้อยที่สุดคือ จังหวัดพังงา

ตารางที่ 100 จำนวนคนขอทาน

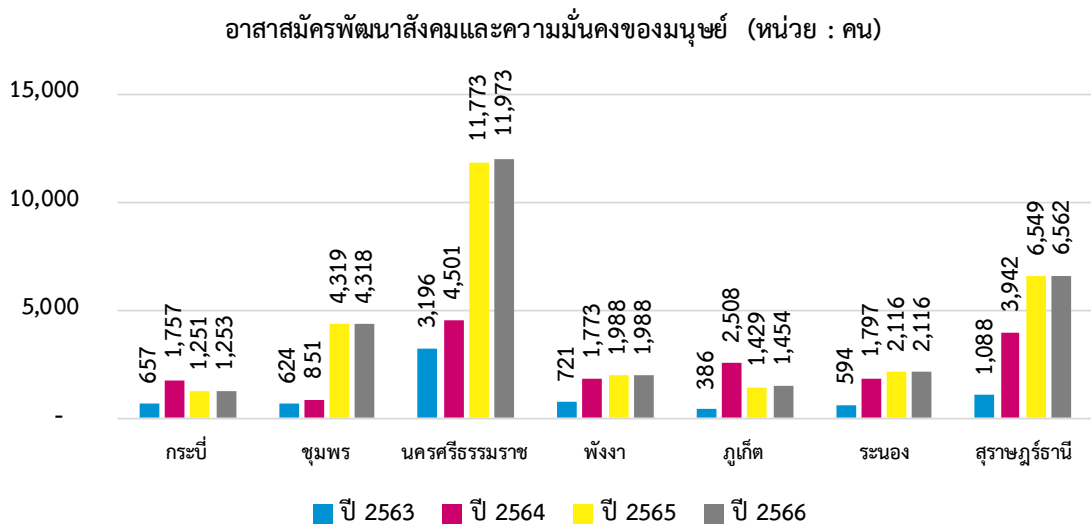
จังหวัด	คนขอทานรวม (หน่วย : คน)
กระบี่	13
ชุมพร	20
นครศรีธรรมราช	63
พังงา	1
ภูเก็ต	131
ระนอง	51
สุราษฎร์ธานี	51

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลการจัดระเบียบคนขอทาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในปี 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 29,664 คน เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์น้อยที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ และเมื่อเทียบสัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อประชากร พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ 1 คน ต้องดูแลประชากร 382 คน ซึ่งมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ 25 จำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ตารางที่ 17 สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อประชากร

จังหวัด	จำนวน อพม. (คน)	ประชากรกลางปี 2566 (คน)	สัดส่วนต่อประชากร*
กระบี่	1,253	478,842	382
ชุมพร	4,318	505,144	117
นครศรีธรรมราช	11,973	1,540,041	129
พังงา	1,988	263,376	132
ภูเก็ต	1,454	410,098	282
ระนอง	2,116	179,647	85
สุราษฎร์ธานี	6,562	1,065,669	162

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

*สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) 1 คน ต่อจำนวนประชากรกลางปี (คน)

(2) ภาคีเครือข่าย

ข้อมูลเครือข่ายขององค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเครือข่ายขององค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ (CSR) มากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดระนอง จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร และจังหวัดพังงา ตามลำดับ

ตารางที่ 102 เครือข่ายขององค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)

จังหวัด	CSR สะสม ปี 2563 - 2566 (หน่วย : แห่ง)
กระบี่	35
ชุมพร	26
นครศรีธรรมราช	33
พังงา	15
ภูเก็ต	75
ระนอง	47
สุราษฎร์ธานี	71

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

องค์กรพัฒนาเอกชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีองค์กรพัฒนาเอกชนมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ตามลำดับ

ตารางที่ 103 องค์กรพัฒนาเอกชน

จังหวัด	องค์กรพัฒนาเอกชน					
	มูลนิธิ	สมาคม	องค์กร สาธารณประโยชน์	องค์กรสถาน สาธารณกุศล	กลุ่ม ชมรม ฯ	รวม
กระบี่	-	2	4	-	2	8
ชุมพร	80	110	4	-	13	207
นครศรีธรรมราช	200	299	25	-	7	531
พังงา	-	2	6	-	1	9
ภูเก็ต	107	156	12	-	3	278
ระนอง	26	38	3	-	2	69
สุราษฎร์ธานี	13	14	20	-	7	54

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

องค์กรภาคประชาชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีองค์กรภาคประชาชนมากที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพังงา ส่วนจังหวัดที่มีองค์กรภาคประชาชนน้อยที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต

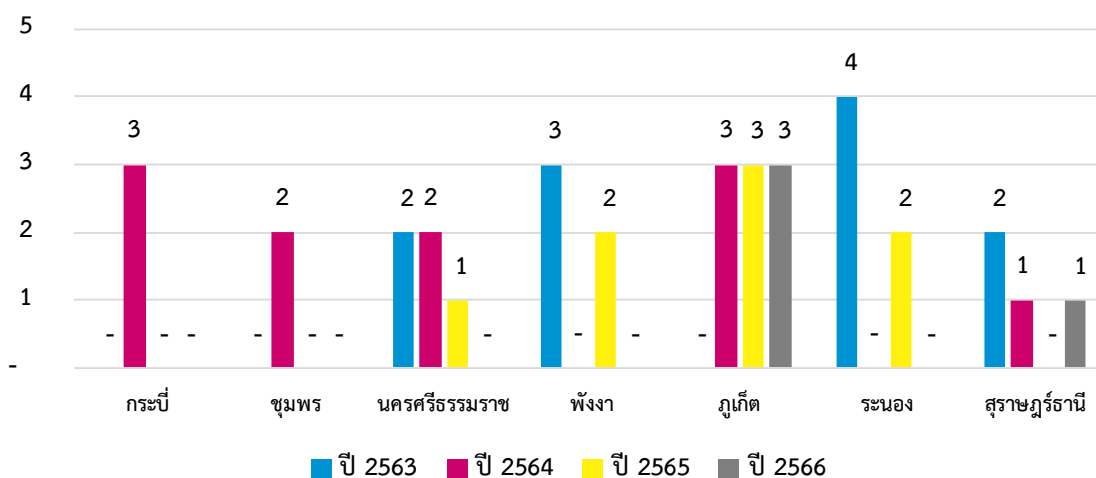
ตารางที่ 18 องค์กรภาคประชาชน

จังหวัด	องค์กรภาคประชาชน					รวม
	องค์กรชุมชน	สภาองค์กรชุมชน	องค์กรสวัสดิการชุมชน	กลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชน	กลุ่ม ชมรม ฯ	
กระบี่	-	53	36	53	365	507
ชุมพร	-	71	69	62	518	720
นครศรีธรรมราช	-	184	124	137	1,188	1,633
พังงา	-	44	52	60	781	937
ภูเก็ต	-	18	21	11	169	219
ระนอง	-	30	44	37	273	384
สุราษฎร์ธานี	-	117	157	118	935	1,327

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรสาธารณประโยชน์ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีจำนวนทั้งสิ้น 34 แห่ง พบว่า มีเพียง 2 จังหวัดที่มีจำนวนองค์กรสาธารณประโยชน์เพิ่มขึ้นคือ จังหวัดจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์กรสาธารณประโยชน์ (หน่วย : แห่ง)

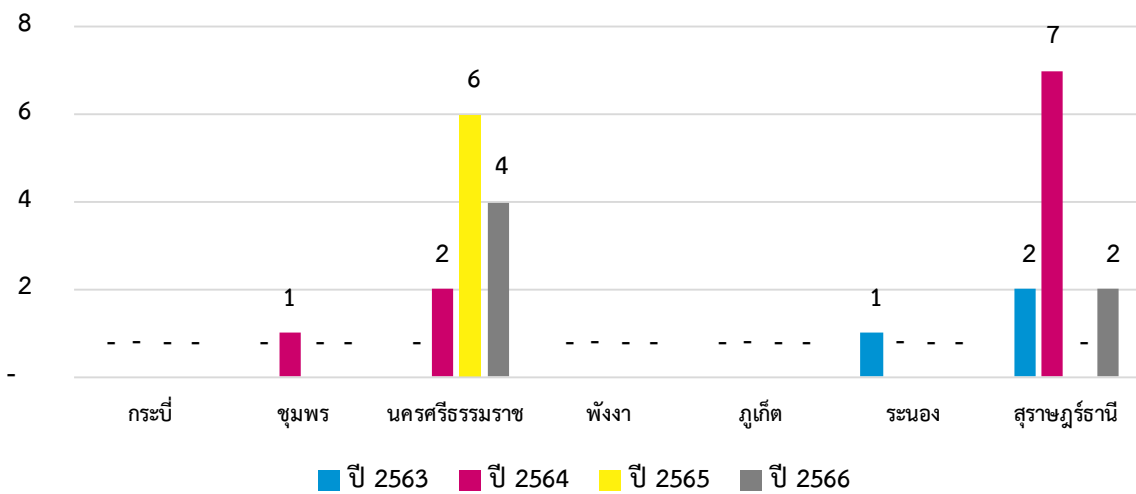

ภาพที่ 26 องค์กรสาธารณประโยชน์

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

ข้อมูลองค์กรสวัสดิการชุมชนในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีองค์กรสวัสดิการชุมชนเพิ่มขึ้นคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 แห่ง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 2 แห่ง

องค์กรสวัสดิการชุมชน (หน่วย : แห่ง)

ภาพที่ 27 องค์กรสวัสดิการชุมชน

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2566)

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues)

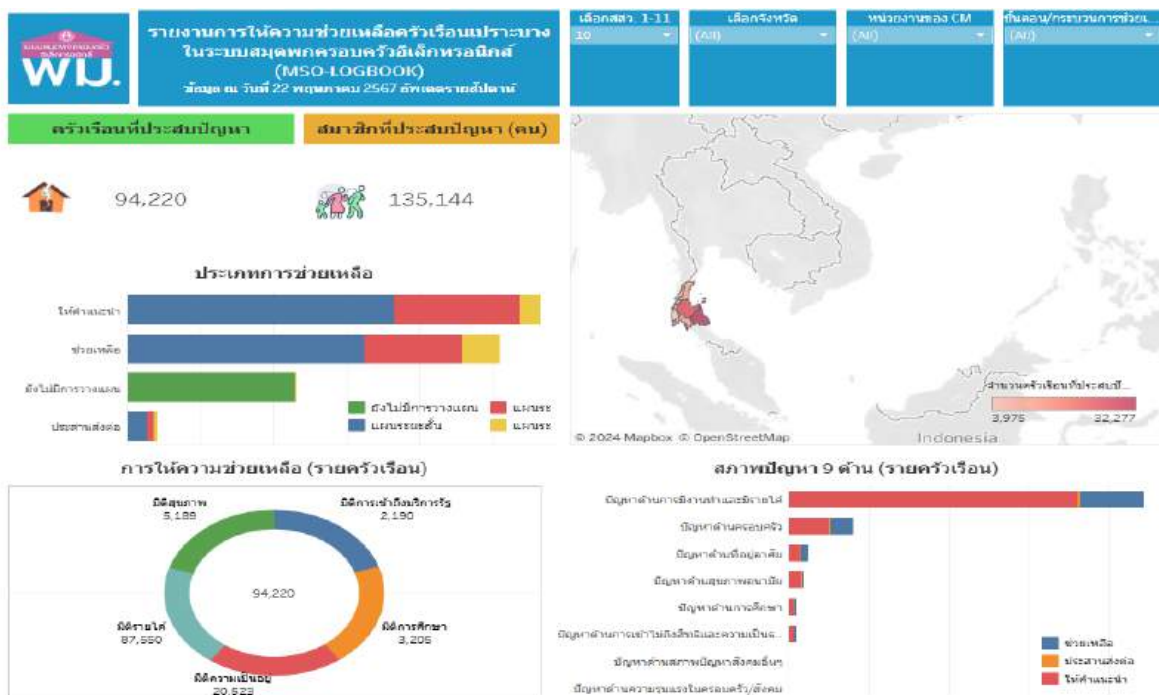
4.1 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

4.1.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

กลุ่มคนเป่าหมายตามฐานข้อมูลระบบ MSO-Logbook แยกรายมิติ พบว่า ในปี 2567 มีจำนวนคนเปราะบางทั้งหมด 135,144 คน โดยมีผู้ประสบปัญหาในมิติด้านรายได้สูงสุด จำนวน 87,550 คน รองลงมาคือ มิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน 20,523 คน และมิติด้านสุขภาพ จำนวน 5,189 คน

ตารางที่ 105 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ

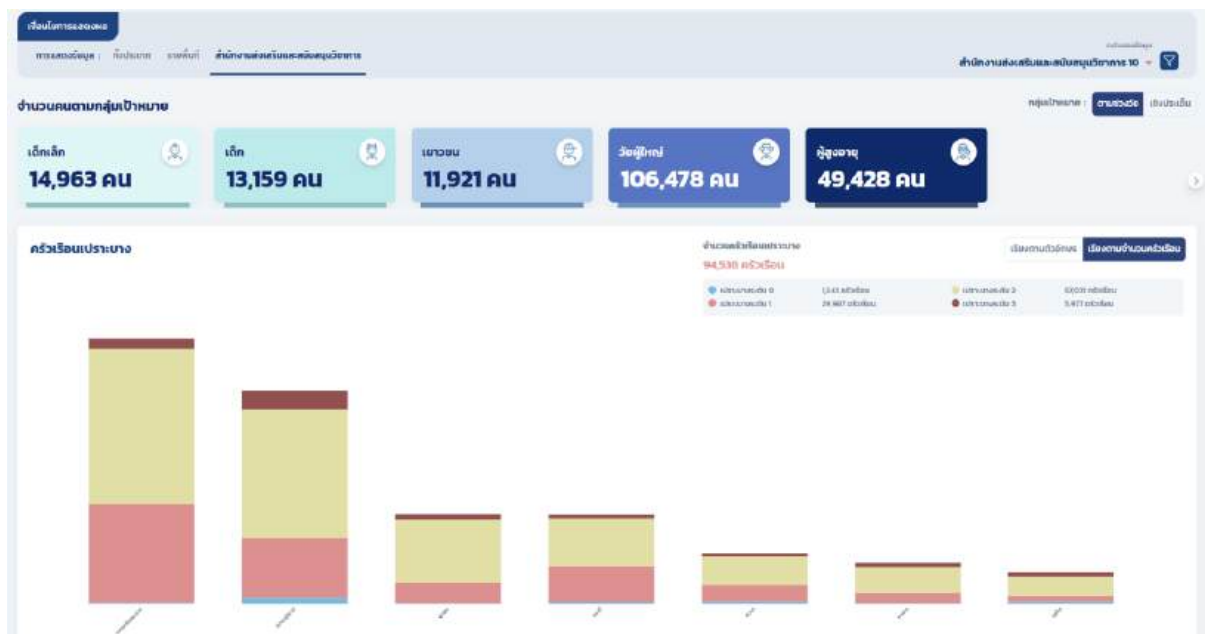
กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook	ปี 2567
จำนวนคนเปราะบาง	135,144
- ด้านความเป็นอยู่	20,523
- ด้านการศึกษา	3,205
- ด้านสุขภาพ	5,189
- ด้านรายได้	87,550
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	2,190

ครั้วเรือนเปราะบางในระบบ MSO-Logbook ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ในปี 2567 มีครั้วเรือนเปราะบาง จำนวน 94,538 ครั้วเรือน โดยระดับความเปราะบางของครั้วเรือน แบ่งเป็น ระดับ 0 จำนวน 1,543 ครั้วเรือน ระดับ 1 จำนวน 29,987 ครั้วเรือน ระดับ 2 จำนวน 57,031 ครั้วเรือน ระดับ 3 จำนวน 5,977 ครั้วเรือน

ตารางที่ 106 ข้อมูลครั้วเรือนเปราะบาง

ข้อมูลครั้วเรือนเปราะบาง	ปี 2566
จำนวนครั้วเรือนเปราะบาง	94,538
ระดับความเปราะบางของครั้วเรือน	
- ระดับ 0	1,543
- ระดับ 1	29,987
- ระดับ 2	57,031
- ระดับ 3	5,977

ที่มา : ระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ พม.

สถานการณ์กลุ่มเปราะบาง (ครัวเรือนข้ามรุ่น)

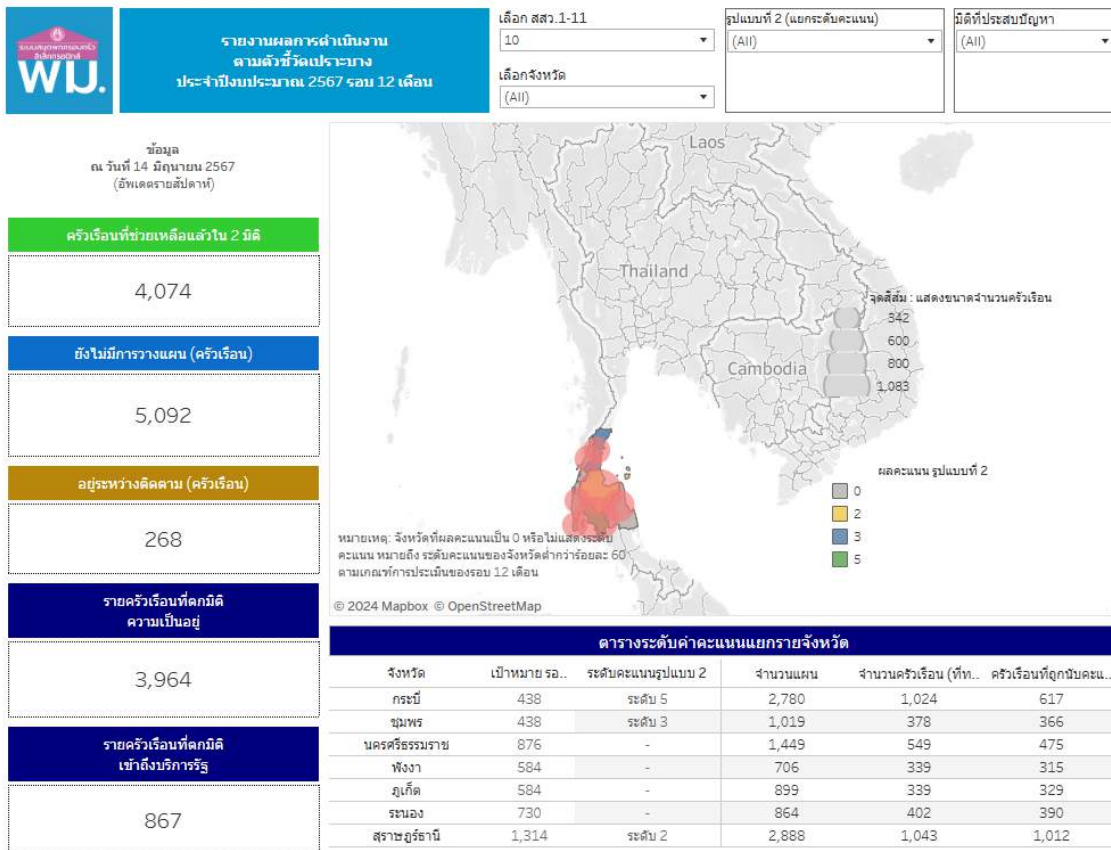
ที่	จังหวัด	ครัวเรือนเปราะบาง	ครัวเรือนข้ามรุ่น	คิดเป็นร้อยละ (รายจังหวัด)
1	กระบี่	10,187	478	4.7
2	ชุมพร	9,121	626	6.9
3	นครศรีธรรมราช	21,879	734	3.3
4	พังงา	5,898	253	4.3
5	ภูเก็ต	10,227	348	3.4
6	ระนอง	4,338	104	2.4
7	สุราษฎร์ธานี	22,528	399	1.8
	รวม	84,178	2,942	3.5

จากข้อมูลครัวเรือนเปราะบางและครัวเรือนข้ามรุ่นในระบบ MSO Logbook พบว่าครัวเรือนเปราะบางปี 2566 มีจำนวน 84,178 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนข้ามรุ่นจำนวน 2,942 คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของครัวเรือนเปราะบางทั้งหมดในพื้นที่ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต และจากข้อมูลครอบครัวอุปถัมภ์ปี 2566 พื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ครอบครัวที่ได้รับการช่วยเหลือครอบครัวอุปถัมภ์ ที่มีปู่ย่าตายายดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งหมด

4.1.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ครัวเรือนที่ได้รับการช่วยเหลือแล้วใน 2 มิติ มีจำนวน 4,074 ครัวเรือน อยู่ระหว่างติดตาม จำนวน 268 ครัวเรือน ยังไม่มีการวางแผน จำนวน 5,092 ครัวเรือน รายครัวเรือนที่ตกमितติความเป็นอยู่ จำนวน 3,964 ครัวเรือน และรายครัวเรือนที่ตกมิติเข้าถึงบริการรัฐ จำนวน 867 ครัวเรือน

จัดทำโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับ กองตรวจราชการ สป.พม.

ที่มา : ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารกระทรวง พม.

4.2 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issue

4.2.1 สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ

จากตารางแสดงสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ทั้ง 7 จังหวัด ได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และเมื่อเทียบสัดส่วนของผู้สูงอายุ จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เป็นจังหวัดแรก

สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัด	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไป	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	ลักษณะของสังคม
กระบี่	482,121	68,817	14.27	สังคมสูงอายุ
ชุมพร	508,857	102,156	20.08	สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์
นครศรีธรรมราช	1,540,953	305,482	19.82	สังคมสูงอายุ
พังงา	267,057	51,779	19.39	สังคมสูงอายุ
ภูเก็ต	423,599	56,640	13.37	สังคมสูงอายุ
ระนอง	193,371	32,089	16.59	สังคมสูงอายุ
สุราษฎร์ธานี	1,075,788	187,254	17.41	สังคมสูงอายุ

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2566)

*ลักษณะของสังคมสูงอายุ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10

**ลักษณะของสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ สัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

ข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนในปี 2566 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจะสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของฐานข้อมูลคนพิการที่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 69,270 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 ของคนพิการที่จดทะเบียน และสิ่งที่น่าห่วงใยสำหรับผู้สูงอายุที่พิการ คือ การมีโรคประจำตัวทำให้เป็นผู้ป่วยติดเตียง หรือมีโรคเรื้อรังเป็นภาระแก่ลูกหลานในการดูแล โดยจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้สูงอายุพิการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.69 ของจำนวนผู้พิการทั้งหมด รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 10.08 และจังหวัดชุมพร คิดเป็นร้อยละ 5.54

จำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	0 - 6 ปี			7 - 17 ปี			18 - 25 ปี			26 - 59 ปี			60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กระบี่	78	63	141	538	292	830	403	249	652	2,758	1,855	4,613	2,587	2,605	5,192
ชุมพร	64	46	110	405	235	640	373	232	605	2,930	1,785	4,715	3,503	3,580	7,083
นครศรีธรรมราช	200	129	329	1,369	783	2,152	1,505	851	2,356	11,482	7,367	18,849	14,601	18,245	32,846
พังงา	39	19	58	312	181	493	317	155	472	1,864	1,191	3,055	2,700	2,857	5,557
ภูเก็ต	71	38	109	424	219	643	257	175	432	1,667	1,066	2,733	1,728	1,902	3,630
ระนอง	34	22	56	196	106	302	157	106	263	998	686	1,684	1,106	966	2,072
สุราษฎร์ธานี	163	71	234	1,000	532	1,532	790	470	1,260	5,706	3,572	9,278	6,123	6,767	12,890

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2566)

4.2.2 สถานการณ์เด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์

จากข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์มากที่สุดคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับ ปี 2565 พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัด

จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์

เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	8	19	6	10
ชุมพร	12	19	5	14
นครศรีธรรมราช	17	31	7	19
พังงา	14	13	3	8
ภูเก็ต	4	10	3	8
ระนอง	3	5	3	7
สุราษฎร์ธานี	15	38	11	21

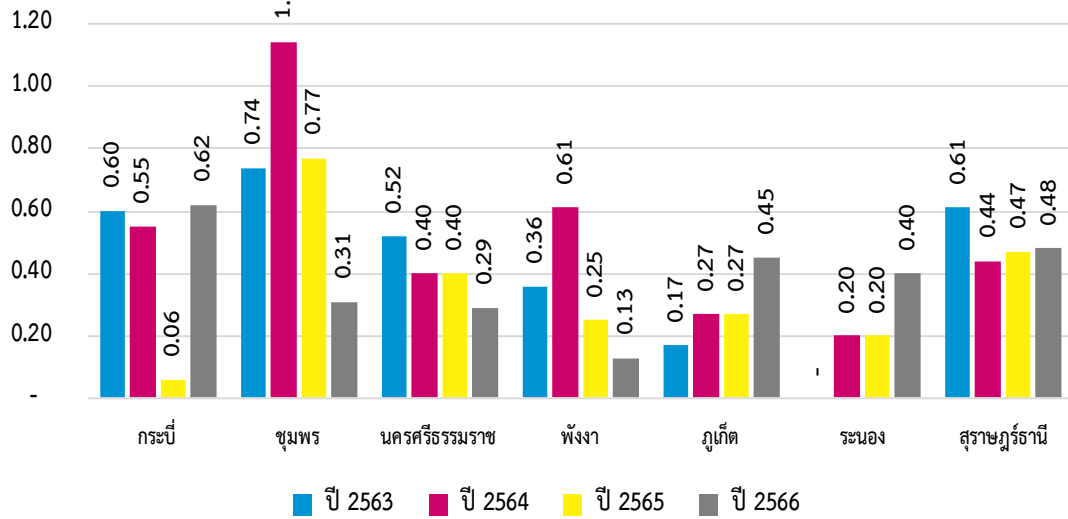
ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

จากข้อมูลอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 – 14 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นเดียวกัน 1,000 คน) ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 – 14 ปี สูงที่สุดและน่าห่วงใยที่สุดคือ จังหวัดกระบี่ อยู่ที่ร้อยละ 0.62 รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 0.48 จังหวัดภูเก็ต อยู่ที่ร้อยละ 0.45 และจังหวัดระนองอยู่ที่ร้อยละ 0.40 เกินค่าเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกำหนดอัตราการคลอดมีชีพจากมารดา อายุ 10 – 14 ปี ไม่เกิน 0.5 ต่อประชากร 1,000 คน

ส่วนอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 – 19 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน) ในปี 2566 พบว่า จังหวัดที่มีอัตราการเกิดมีชีพจากมารดาอายุ 15 – 19 ปี สูงที่สุดและน่าห่วงใยที่สุดคือ จังหวัดชุมพร อยู่ที่ร้อยละ 17.15 รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ที่ร้อยละ 16.89 และจังหวัดระนอง อยู่ที่ร้อยละ 16.15

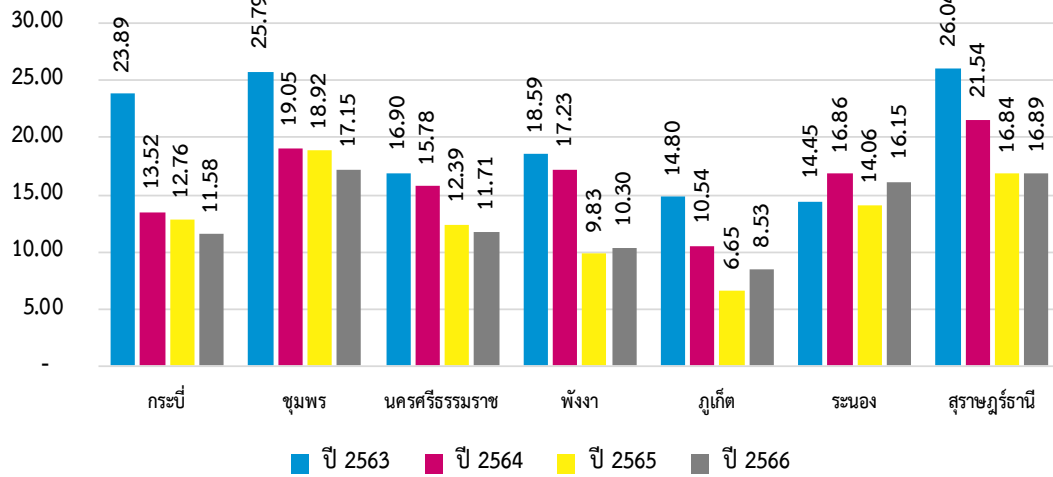

อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 - 14 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 - 19 ปี (ต่อประชากรหญิงในรุ่นอายุเดียวกัน 1,000 คน)

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

* ค่าเป้าหมาย อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10 - 14 ปี ไม่เกิน 0.5 ต่อประชากร 1,000 คน

อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 - 19 ปี ไม่เกิน 25 ต่อประชากร 1,000 คน

4.2.3 สถานการณ์การพยายามฆ่าตัวตายและการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายในปี 2566 พบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายมากที่สุด และหากเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างปี 2563 - 2566 พบว่า แนวโน้มการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงในทุกจังหวัด

จำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย (หน่วย : คน)				
จังหวัด	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กระบี่	110	101	129	254
ชุมพร	144	130	218	236
นครศรีธรรมราช	536	646	693	982
พังงา	94	95	94	136
ภูเก็ต	128	118	147	262
ระนอง	89	113	131	163
สุราษฎร์ธานี	840	921	1,131	1,070

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราการพยายามฆ่าตัวตายระหว่างปี 2563 - 2566 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นเพียงจังหวัดเดียวที่มีอัตราการพยายามฆ่าตัวตายลดลง เมื่อเทียบกับปี 2565

อัตราผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตาย

จังหวัด	ประชากร	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
		จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
กระบี่	482,121	110	22.82	101	20.95	129	26.76	254	52.68
ชุมพร	508,857	144	28.30	130	25.55	218	42.84	236	46.38
นครศรีธรรมราช	1,540,953	536	34.78	646	41.92	693	44.97	982	63.73
พังงา	267,057	94	35.20	95	35.57	94	35.20	136	50.93
ภูเก็ต	423,599	128	30.22	118	27.86	147	34.70	262	61.85
ระนอง	193,371	89	46.03	113	58.44	131	67.75	163	84.30
สุราษฎร์ธานี	1,075,788	840	78.08	921	85.61	1,131	105.13	1,070	99.46

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากร 100,000 คน ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2566 พบว่า จังหวัดชุมพรมีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จที่เกินเกณฑ์เป้าหมายเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต ตามลำดับ

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัด	ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ*	เกณฑ์เป้าหมาย**
กระบี่	15	3.14	ไม่เกินเกณฑ์
ชุมพร	60	11.87	เกินเกณฑ์
นครศรีธรรมราช	172	11.14	เกินเกณฑ์
พังงา	14	5.31	ไม่เกินเกณฑ์
ภูเก็ต	34	8.35	เกินเกณฑ์
ระนอง	13	7.24	ไม่เกินเกณฑ์
สุราษฎร์ธานี	105	9.86	เกินเกณฑ์

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

*อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน

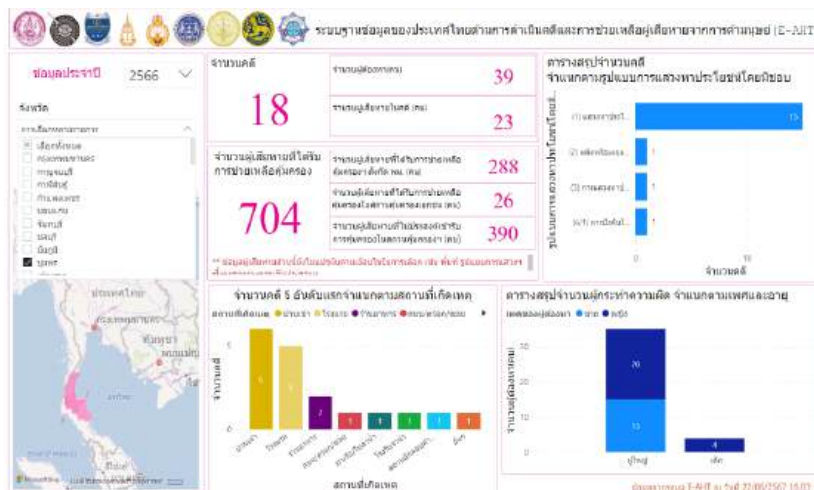
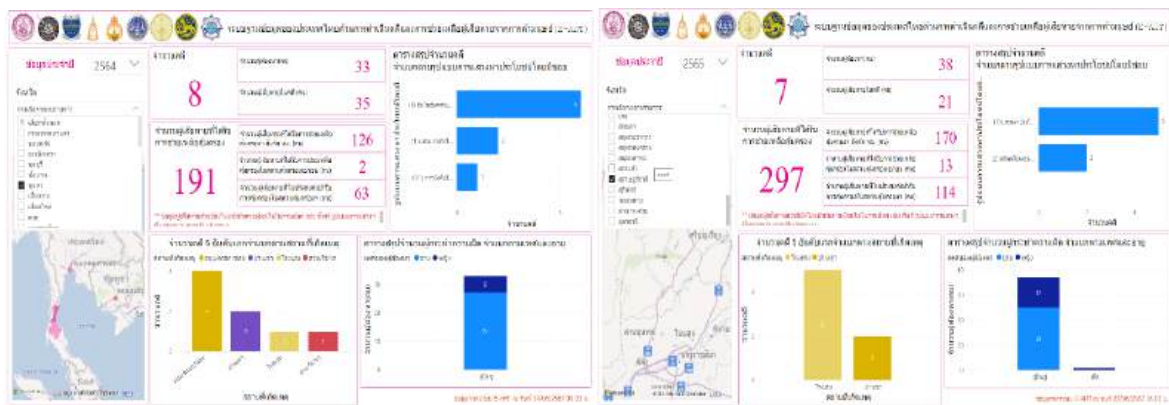
**เกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข คือ ไม่เกิน 8.00

จากตารางแสดงข้อมูลจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย อัตราการพยายามฆ่าตัวตาย และอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จในปี 2566 พบว่า 6 จังหวัดมีจำนวนและอัตราผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2565 โดยมีจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียวที่มีจำนวนและอัตราผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายลดลง และแม้ว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีจำนวนและอัตราผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตายลดลง แต่ก็ยังคงเป็นจังหวัดที่มีจำนวนและอัตราผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตายสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน

อย่างไรก็ตามประเด็นนี้ถือเป็นอีกประเด็นที่น่าห่วงใย เนื่องจากเมื่อมองในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนแล้ว พบว่า อัตราการพยายามฆ่าตัวตายยังอยู่ในระดับที่สูงและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

4.2.4 สถานการณ์ค้ำมนุษย์

หากเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ปี 2564 – 2566 พบว่า จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2566 จังหวัดที่มีจำนวนคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์มากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต 9 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 14 คน จังหวัดระนอง 3 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 3 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 3 คน จังหวัดชุมพร 2 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 2 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช 1 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 1 คน รวมคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์จำนวนทั้งสิ้น 18 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 23 คน ส่วนจังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา ยังไม่พบคดี รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รองลงมาคือ ผลิตหรือเผยแพร่วัตถุ หรือสื่อลามก

การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม

การวิเคราะห์และจัดลำดับสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10 ได้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช โดยได้มาวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวางแผนงาน การเฝ้าระวัง เตือนภัยทางสังคมและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โครงสร้างประชากร กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีจำนวนประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566 ทั้งสิ้นจำนวน 4,491,746 คน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานอายุ 26 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.86 รองลงมาเป็นเด็กอายุ 0 – 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.85 ประชากรสูงวัยอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.90 ซึ่งก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ และจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ร้อยละ 20.08 และมีแนวโน้มในปี 2567 จะมีจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้อยละ 19.82 และจังหวัดพังงา ร้อยละ 19.39

หากเปรียบเทียบจำนวนเด็กแรกเกิดในระหว่างปี 2564 – 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนในปี 2566 มีจำนวนเด็กแรกเกิดเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 และในปี 2565 มีจำนวนเด็กแรกเกิดลดลงจากปี 2564 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการเปรียบเทียบจำนวนการเกิด-ตาย 3 ปีล่าสุด ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ที่มีจำนวนการเกิดในปี 2566 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 และในปี 2565 มีจำนวนการเกิดลดลงเมื่อเทียบกับปี 2564

จากข้อมูลโครงสร้างประชากรกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันของข้อมูลตามประกาศของสำนักงานการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า หากจำแนกประชากรทั่วประเทศตามช่วงอายุ จะเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ และพบว่ามีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานสูงที่สุด

2. สถานการณ์ด้านสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย ในปี 2566 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบสาเหตุการตาย 5 อันดับแรกจากโรคต่างๆ ได้แก่ อาการแสดงที่พบจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 7,795 คน รองลงมาเสียชีวิตด้วยโรกระบบประสาท จำนวน 3,535 คน เสียชีวิตจากโรคหลอดเลือดสมอง จำนวน 2,283 คน เสียชีวิตจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1,966 คน และเสียชีวิตจากโรคหัวใจขาดเลือด จำนวน 1,189 คน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาสุขภาพจิตที่เป็นประเด็นที่น่าห่วงใยของปี 2566 โดยพบว่า สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ อันดับหนึ่งมาจากโรคจิตเภท อันดับที่สองมาจากโรคประสาท อันดับที่สามสาเหตุจากความผิดปกติทางอารมณ์ อันดับสี่สาเหตุจากความผิดปกติทางจิต และอันดับสุดท้าย

จากโรคซึมเศร้า ทั้งนี้อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้า พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีในทุกจังหวัด โดยจังหวัดที่มีอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้ามากที่สุด ได้แก่ จังหวัดระนอง คิดเป็นร้อยละ 215.65 จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 192.87 และจากรายงานสถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศไทยปี 2566 โดยศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต ให้ข้อมูลว่า ปัจจัยเสี่ยงจากการฆ่าตัวตายคือ การป่วยด้วยโรคซึมเศร้า โรคจิตเภทที่มีอาการและการป่วยโรคทางกายเรื้อรัง

ส่วนจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายพบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียวที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายลดลง และแม้ว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะมีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายลดลง แต่ยังคงเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน และจากข้อมูลภาวะซึมเศร้าที่เพิ่มขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลการฆ่าตัวตายสำเร็จสูงขึ้น โดยพบว่าในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มี 4 จังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จเกินเกณฑ์ที่กำหนด และจะต้องหาแนวทางป้องกันแก้ไขให้ปัญหาลดลง ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดภูเก็ต

3. สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) พบว่า ค่า GPP per capita ของจังหวัดภูเก็ตสูงเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน พบ 5 จังหวัดมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2562 ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพังงา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดระนอง ซึ่งคาดว่า หากในปี 2566 ทุกภาคส่วนร่วมมือกันส่งเสริมด้านทักษะอาชีพ รายได้ การมีงานทำในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มากยิ่งขึ้น รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนจะเพิ่มสูงมากขึ้นได้

สำหรับภาวะการมีงานทำ พบว่า กำลังแรงงานในปี 2566 มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และมีจำนวนกำลังแรงงานเพศชายมากกว่าเพศหญิงในทุกจังหวัด ซึ่งสัมพันธ์กับจำนวนผู้ว่างงานที่มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และอัตราการว่างงานในปี 2566 พบว่า มีอัตราการว่างงานลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยจังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุดคือ จังหวัดพังงา อยู่ที่ร้อยละ 2.26 รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ที่ร้อยละ 1.47 และจังหวัดกระบี่ อยู่ที่ร้อยละ 1.11 และจากสถานการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจของภาคใต้ในปี 2566 มีการขยายตัวตามการอุปโภคบริโภคที่ปรับดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการท่องเที่ยวที่ขยายตัวต่อเนื่อง จึงส่งผลดีต่อการจ้างงานและรายได้แรงงานด้วย

4. สถานการณ์ด้านการศึกษา มีเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 830,662 คน ส่วนใหญ่อยู่ในระบบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.65 รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.0 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 11.42 ระดับก่อนประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.59 ระดับเตรียมอนุบาล คิดเป็นร้อยละ 6.09 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 5.28 โดยในปีการศึกษา 2565 พบเด็กนักเรียนยากจน จำนวน 36,366 คน นักเรียนยากจนพิเศษ

จำนวน 54,445 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 ของจำนวนนักเรียนยากจนพิเศษในระดับประเทศ โดยจากรายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาปี 2566 พบว่า รายได้ของครัวเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา ภาวะความยากจนระดับรุนแรงส่งผลต่อการตัดสินใจออกจากระบบการศึกษา ข้อมูลจากเส้นความยากจนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ปี 2564 พบว่าอยู่ที่ 2,803 บาท ต่อคน/เดือน กสศ. มุ่งเน้นการทำงานกับกลุ่มเด็กและเยาวชนในครัวเรือนที่ยากจนที่สุด 15% แรกของประเทศที่แม้จะมีนโยบายด้านการศึกษาที่สนับสนุนให้เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาเป็นระยะเวลา 15 ปี โดยไม่มีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ความยากจนในระดับรุนแรงยังเป็นอุปสรรคทำให้เด็กบางคนไม่สามารถมาเรียนได้ ความเป็นอยู่ของเด็กที่แร้นแค้น สภาพบ้านเข้าข่ายทรุดโทรม ไม่มีค่าครองชีพ ค่าอาหาร ค่าเดินทาง และไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาได้ โดยปี 2566 ประเทศไทยมีนักเรียนจากครัวเรือนยากจนพิเศษจำนวน 1,248,861 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งมี 994,428 คน และเมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์พบว่าสาเหตุของนักเรียนที่ต้องออกจากชั้นก็มาจากปัญหาความยากจนของครอบครัวเช่นกัน

5. สถานการณ์การค้ำมนุษย์ หากเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ปี 2564 – 2566 พบว่าจำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2566 จังหวัดที่มีจำนวนคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์มากที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ต 9 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 14 คน จังหวัดระนอง 3 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 3 คน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 3 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 3 คน จังหวัดชุมพร 2 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 2 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช 1 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 1 คน รวมคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์จำนวนทั้งสิ้น 18 คดี มีผู้เสียหายจำนวน 23 คน ส่วนจังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา ยังไม่พบคดี รูปแบบที่พบมากที่สุด คือ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ รองลงมาคือ ผลิตหรือเผยแพร่วัตถุ หรือสื่อลามก

6. สถานการณ์เด็กและเยาวชน พบว่า ในปี 2566 เด็กอายุ 0 – 17 ปี เข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 ส่วนเยาวชนอายุ 18 – 25 ปี เข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัวลดลงเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยสาเหตุส่วนใหญ่ของการเข้ารับการอุปการะในบ้านพักเด็กและครอบครัวมาจากปัญหาการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม และการใช้ความรุนแรงในครอบครัว นอกจากนี้ประเด็นปัญหาเด็กและเยาวชนที่ต้องเฝ้าระวังคือ ปัญหาเด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในปี 2566 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด เมื่อพิจารณาข้อมูลช่วงปี 2564 – 2566 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และปัญหาด้านพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน พบว่า จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ในปี 2566 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานคดีของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดในคดีเกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกาย มีสถิติสูงเป็นลำดับ 1 ใน 3 ของคดีเด็กประเภทต่างๆ โดยเด็กส่วนมากจากครอบครัวแตกแยก ร้อยละ 70.75 และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เครือญาติ ร้อยละ 28.36

7. สถานการณ์ด้านสตรีและครอบครัว ในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีประชากรเพศหญิง จำนวน 2,281,902 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 ของจำนวนประชากรทั้งหมด อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย ตั้งแต่ปี 2564 – 2566 มีอัตราเพิ่มมากขึ้นทุกปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในด้านครอบครัว พบว่า มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2563 – 2566 ทุกจังหวัด และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นจังหวัดภูเก็ตที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสลดลง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากสถิติของกรมการปกครอง ที่พบว่า คนไทยมีแนวโน้มหย่าร้างมากขึ้น มีอัตราการจดทะเบียนหย่าเพิ่มสูงขึ้นจาก 4.7 คู่ต่อพันครัวเรือน ในปี 2556 มาอยู่ที่ 5.4 คู่ต่อพันครัวเรือนในปี 2566 ถือเป็นระดับสูงสุดในรอบ 10 ปี โดยสาเหตุหลักของการหย่าร้างมาจากความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวปี 2566 พบว่า ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวร้อยละ 83.93 เป็นเพศหญิง และมักถูกระทำความรุนแรงด้านร่างกายมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านจิตใจ และด้านเพศ ผู้ถูกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36 – 59 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 19 – 35 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนสาเหตุการกระทำความรุนแรงมาจากยาเสพติด สุรา และบันดาลโทสะ

8. สถานการณ์ผู้สูงอายุ ในปี 2566 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนทั้ง 7 จังหวัด ได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และเมื่อเทียบสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร จังหวัดชุมพรเป็นจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ และจากข้อมูลการคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี 2566 มีจำนวนผู้สูงอายุติดสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้สูงอายุติดบ้าน และผู้สูงอายุติดเตียง ตามลำดับ โดยหากมองภาพรวม ปี 2566 มีจำนวนผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2565 โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ติดเตียง ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและอยู่ในสัดส่วนที่น่าห่วงใย และต้องเฝ้าระวัง

9. สถานการณ์ด้านคนพิการ ในปี 2566 พบว่า คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น อย่างเห็นได้ชัดในทุกจังหวัด และคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุดในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยจังหวัดที่มีการจดทะเบียนคนพิการมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาคือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดชุมพร และหากจำแนกตามประเภทความพิการ จะพบว่า ประเภทความพิการที่พบมากที่สุด คือ ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย รองลงมาคือ ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย และความพิการมากกว่า 1 ประเภท ในช่วงปี 2564 – 2566 พบว่า คนพิการได้รับการศึกษาพิเศษเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนพิการเข้าถึงสิทธิมากขึ้น

10. สถานการณ์กลุ่มเปราะบาง จากการวิเคราะห์ข้อมูลบุคคลไร้ที่พึ่ง และผู้ทำการขอทาน ซึ่งมาใช้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ตั้งแต่ปี 2565 – 2566 พบว่า มีผู้รับบริการเพิ่มขึ้น โดยในปี 2565 มีจำนวน 227 คน ปี 2566 มีจำนวน 256 คน เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ในส่วนของผู้แสดงความสามารถ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นความสามารถด้านดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดภูเก็ต จะมีผู้แสดงความสามารถมากที่สุด สอดคล้องกับจำนวนคนขอทานซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 131 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 63 คน เนื่องจากเป็นจังหวัดท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังพบว่าครัวเรือนข้ามรุ่นเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่น่าห่วงใย โดยหากพิจารณาข้อมูลกลุ่มเปราะบางและครัวเรือนข้ามรุ่นในระบบ MSO – Logbook ที่พบจำนวนครัวเรือนข้ามรุ่นที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวโน้มสังคมไทยจะมีสถิติครอบครัวข้ามรุ่น คือ มีเด็กและคนแก่อยู่ด้วยกันเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมควร ผู้สูงวัยควรได้รับการดูแลทั้งเรื่องสุขภาพและอื่นๆ แต่คนสูงวัยกลับจะต้องมาดูแลเด็ก อีกทั้งบางครั้งต้องมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันสังคมยังต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก ครอบครัวไม่มีทักษะการสื่อสารระหว่างคนต่างวัย และขาดการใช้เทคโนโลยีอย่างเท่าทัน และมักพบว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่มีโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้าน เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า การดูคลิปไม่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

6.1 บทสรุป

จากการวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคม ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ประจำปี 2567 ในส่วนที่ 5 จะเห็นว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน มีประเด็นสถานการณ์ทางสังคมที่น่าห่วงใยและควรเฝ้าระวัง และเตือนภัยทางสังคมปี 2567 ประเด็นสำคัญ มีดังนี้

1. ปัญหาสุขภาพจิตและการฆ่าตัวตาย ถือเป็นประเด็นที่น่าห่วงใย เนื่องจากปี 2566 พบว่า ผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มาขอรับบริการทั้งรายเก่าและรายใหม่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และมีผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียวที่มีผู้ป่วยพยายามฆ่าตัวตายลดลง แต่ยังคงเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตายสูงที่สุดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน ขณะที่กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI ของอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จไว้ไม่เกิน 8 คนต่อประชากรแสนคน แต่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนกลับพบจังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จเกินเกณฑ์ถึง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สอดคล้องกับ Policy Watch ที่ระบุว่า คนไทยกำลังมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากขึ้นจากวิถีชีวิตอันเร่งรีบ การแข่งขัน ตลอดจนปัญหาทางสังคม ความเหลื่อมล้ำ ความรุนแรง และยาเสพติด ในขณะที่บุคลากรทางการแพทย์ด้านสุขภาพจิตยังมีไม่เพียงพอสำหรับผู้ป่วย ความสุขของประเทศไทยกำลังลดลง และจากรายงาน World Happiness Report ปี 2023 ของสหประชาชาติ (UN) บ่งชี้ว่า ค่าเฉลี่ยความสุขของประชากรไทยอยู่ในลำดับที่ 60 ของโลก หากเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยช่วงปี 2562-2564 กับช่วงปี 2563-2566 จะพบว่าจากที่เคยอยู่ที่ 5.891 ได้ลดลงมาอยู่ที่ 5.8431

ข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ในปี 2566 ประเทศไทยมีผู้ป่วยด้านสุขภาพจิตจำนวน 256,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษา 28,775 คน และยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในแง่ของบุคลากรทางการแพทย์ด้านสุขภาพจิตกลับมีไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจุบันมีจิตแพทย์อยู่ประมาณ 845 คน คิดเป็น 1.28 คนต่อแสนประชากร นักจิตวิทยา (คลินิก) มีประมาณ 1,037 คน คิดเป็น 1.57 คนต่อแสนประชากร และพยาบาลจิตเวช 4,064 คน คิดเป็น 6.14 คนต่อแสนประชากรเท่านั้น อัตราการป่วยใช้จนถึงขั้นจำเป็นต้องได้รับการรักษาที่เพิ่มขึ้น แต่ภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้ปัญหาดังกล่าวรุนแรงมากขึ้น สิ่งหนึ่งที่จะช่วยลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ลงได้ คือ การคัดกรองสุขภาพจิต เพื่อดูแลอย่างเท่าทัน ป้องกันไม่ให้เกิดกลายเป็นผู้ป่วยที่ถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล

2. ปัญหาด้านผู้สูงอายุที่มีความพิการ เนื่องจากสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุและการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง นำมาซึ่งปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการมีมากขึ้นทุกจังหวัด จะเห็นได้จากข้อมูลจำนวนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนในปี 2566 พบว่าจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจะสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของฐานข้อมูลคนพิการที่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 69,270 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 ของคนพิการที่จดทะเบียน โดยพบความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด ซึ่งบทความในวารสารพยาบาลและการดูแลสุขภาพได้กล่าวถึงผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการว่าคนยังมีอายุมากขึ้นก็ยังมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและความพิการหรือช่วยเหลือตัวเองไม่ได้เพิ่มมากขึ้น โดยสาเหตุของความพิการในผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกิดจากภาวะความเจ็บป่วยและโรคต่างๆ ได้แก่ ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดหัวใจ โรคติดเชื้อเบาหวาน และลมชัก ซึ่งผู้สูงอายุที่มีความพิการร่วมด้วยนั้น ส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มผู้ป่วยติดเตียง หรือผู้มีภาวะพึ่งพามากที่สุด และจากงานวิจัยทั้งภายในและนอกประเทศพบว่า ผู้สูงอายุที่พิการหรืออยู่ในภาวะทุพพลภาพมีแนวโน้มจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีการศึกษาค่อนข้างน้อย และยากจน ดังนั้นผู้สูงอายุที่มีความพิการจึงถือเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยอีกประเด็นหนึ่ง

3. ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จากข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (10 – 14 ปี) มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด และอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 10 – 14 ปี เพิ่มขึ้นถึง 4 จังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดกระบี่มีอัตราการเกิดมีชีพ 0.62 ซึ่งเกินเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด คือ ไม่เกิน 0.5 ต่อประชากร 1,000 คน และแม้ว่าอัตราการเกิดมีชีพจากมารดา อายุ 15 – 19 ปี ยังไม่มีจังหวัดใดเกินเกณฑ์ค่าเป้าหมายตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ไม่เกิน 25 คน ต่อประชากร 1,000 คน แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นและยังคงเป็นประเด็นที่น่าห่วงใยและควรได้รับการแก้ไข

POLICY BRIEF ได้ระบุว่า ผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนำมาซึ่งผลลัพธ์สองทาง คือ การเกิด (มีชีพและไม่มีชีพ) และการแท้ง (โดยธรรมชาติและการทำแท้ง) ซึ่งทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจตามมา โดยผลกระทบด้านสุขภาพนั้น เกิดขึ้นโดยตรงต่อตัวมารดาวัยรุ่นเองและทารก ในขณะที่ผลกระทบด้านสังคมและเศรษฐกิจนั้น ไม่เพียงแต่เกิดในครอบครัวของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และมารดาวัยรุ่นเท่านั้น แต่ยังมีผลทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับชาติด้วย

ผลกระทบด้านสุขภาพ วัยรุ่นโดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุน้อย เป็นช่วงต้นของวัยเจริญพันธุ์ที่ยังต้องอาศัยการพัฒนาระบบต่างๆของร่างกาย เพื่อให้พร้อมที่จะตั้งครรภ์ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจึงนำมาซึ่งปัญหาด้านสุขภาพมากกว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยอื่นๆ ทั้งระหว่างตั้งครรภ์ ระหว่างคลอด และหลังตั้งครรภ์ เช่น ภาวะเลือดจางในหญิงตั้งครรภ์ ภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ รวมถึงภาวะซึมเศร้าหลังการคลอดบุตร การคลอดในวัยรุ่นมีผลกระทบต่อสุขภาพของแม่และเด็กทารกที่เกิดมา ผลกระทบจากการคลอดของแม่วัยรุ่น อาจทำให้เกิดการคลอดทารกก่อนกำหนด หรือทารกมีน้ำหนักน้อย (น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม)

ซึ่งทั้งสองกรณีมีผลต่อการรอดชีวิตในช่วงขวบปีแรกของตัวทารกเอง นอกจากนี้ พฤติกรรมการดูแลครรภ์ และเลี้ยงทารกที่ไม่เหมาะสมของแม่วัยรุ่นบางราย เช่น ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสูบบุหรี่ เลี้ยงดูทารกด้วยอาหารที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการที่แม่วัยรุ่นไม่เอาใจใส่ดูแลและไม่กระตุ้นพัฒนาการตามวัย อาจส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย และสติปัญญาของทารก

ผลกระทบด้านสังคม จากการที่วัยรุ่นไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะตัดสินใจในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรหรือการดำเนินชีวิตครอบครัว การตั้งครรภ์ในคนกลุ่มนี้จึงทำให้มีผลกระทบด้านสังคมตามมา ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่แม่วัยรุ่นจำนวนมากหยุดเรียนหรือเลิกเรียนกลางคัน โดยการตัดสินใจดังกล่าวเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและคนในชุมชนเพราะทำผิดจารีตสังคม ถูกผู้ปกครองห้ามไปโรงเรียนเนื่องจากเห็นว่าเป็นความเสื่อมเสียของครอบครัว หรือมีความจำเป็นต้องออกจากโรงเรียนเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว เป็นต้น การไม่ได้รับการศึกษาหรือได้รับการศึกษาน้อย ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานและประกอบอาชีพของแม่วัยรุ่น ในกรณีที่ฝ่ายชายยังเป็นวัยรุ่นด้วยกัน ก็มักประสบปัญหาเดียวกัน คือ ไม่สามารถหางานที่ตีมีรายได้สูงได้ตามที่ต้องการ ทำให้มีรายได้ไม่พอจ่าย และไม่สามารถให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับบุตรได้ เห็นได้ชัดจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนรับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของแม่วัยใสที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวมักก่อให้เกิดความเครียดตามมา นำไปสู่ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และอาจจบลงด้วยการหย่าร้าง และเห็นได้ชัดเจนจากข้อมูลอัตราการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้น และข้อมูลแม่เลี้ยงเดี่ยววัยใสที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้เกิดปัญหาต่อเนื่องไปยังตัวลูกที่จะเติบโตขึ้นมาในครอบครัวที่แตกแยก ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ส่งผลสืบเนื่องไปยังปัญหาสังคมด้านอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก

4. ปัญหาครัวเรือนข้ามรุ่น กลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบ MSO-Logbook แยกรายมิติ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ในปี 2567 มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จำนวน 118,657 ครัวเรือน ซึ่งแบ่งเป็นมิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน 20,523 ครัวเรือน มิติด้านการศึกษา จำนวน 3,205 ครัวเรือน มิติด้านสุขภาพ จำนวน 5,189 ครัวเรือน มิติด้านรายได้ จำนวน 87,550 ครัวเรือน และมิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 2,190 ครัวเรือน โดยพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนพบปัญหาในด้านมิตินี้มากที่สุด และเพิ่มขึ้นทุกปี

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบางและครัวเรือนข้ามรุ่นในระบบ MSO Logbook พบว่าครัวเรือนเปราะบางปี 2566 มีจำนวน 84,178 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนข้ามรุ่นจำนวน 2,942 คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของครัวเรือนเปราะบางทั้งหมดในพื้นที่ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต และจากข้อมูลครอบครัวอุปถัมภ์ ปี 2566 พื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ครอบครัวที่ได้รับการช่วยเหลือครอบครัวอุปถัมภ์ ที่มีปู่ย่าตายายดูแลเด็ก คิดเป็นร้อยละ 73 ของจำนวนครอบครัวอุปถัมภ์ทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว เผยว่า ประเทศไทยมีพ่อแม่ที่ต้องส่งลูกให้ปู่ย่าตายายเลี้ยง

เพราะต้องไปทำงานต่างถิ่นเพิ่มสูงขึ้นในทุกภาค และจากข้อมูลดังกล่าว แนวโน้มสังคมไทยจะมีสถิติครัวเรือนข้ามรุ่น คือ มีเด็กและคนแก่อยู่ด้วยกันเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมควร เนื่องจากผู้สูงวัยควรได้รับการดูแลทั้งเรื่องสุขภาพและอื่นๆ แต่คนสูงวัยกลับจะต้องมาดูแลเด็ก อีกทั้งบางครั้งต้องมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันสังคมยังต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคเทคโนโลยีเปลี่ยนโลก ครอบครัวไม่มีทักษะการสื่อสารระหว่างคนต่างวัย และขาดการใช้เทคโนโลยีอย่างเท่าทัน และมักพบว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่มีโอกาสทางการศึกษาน้อยกว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำต้องเผชิญกับความเสี่ยงหลายด้าน เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า การดูคลิปไม่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านสุขภาพจิตและการฆ่าตัวตาย

- 1.ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างครอบครัวและชุมชนเข้มแข็ง ดูแลสอดส่องกันและกัน และเสริมสร้างทักษะคนในครอบครัวให้มีความสามารถในการรับมือกับปัญหา และจัดการความเครียด
- 2.ส่งเสริมให้ครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่นดูแลเอาใจใส่กัน รับฟังด้วยหัวใจ คุยกันในทุกเรื่อง ไม่ตัดสิน ไม่กดดัน ยอมรับ สนับสนุนให้กำลังใจสมาชิกในครอบครัว จัดการปัญหาอย่างมีสติ เรียนรู้และเข้าใจถึงสัญญาณเตือนภัย
- 3.สร้างความร่วมมือและส่งเสริมความเข้มแข็งให้อาสาสมัครและนักดูแลสุขภาพใจในชุมชน และมีอาสาสมัครเฝ้าระวังกลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้า โรคจิตเภท และผู้ที่เคยพยายามฆ่าตัวตายในปีที่ผ่านมา เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องติดตามและให้ความช่วยเหลือ
- 4.ยกระดับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลเป็นศูนย์ให้คำปรึกษา หรือศูนย์ปฐมพยาบาลจิตใจเบื้องต้นในระดับพื้นที่

ด้านผู้สูงอายุที่มีความพิการ

- 1.จัดทำแผนบูรณาการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ผู้สูงวัยที่พิการและพัฒนาระบบและกลไกที่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับพื้นที่
- 2.ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปรับปรุงระเบียบกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เพื่อดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการในชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนและจัดบริการเพื่อการดูแลผู้สูงอายุแบบครอบคลุมทุกมิติ
- 3.ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปเต็มพื้นที่เพื่อเป็นกลไกในการสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงบริการและสวัสดิการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- 4.ฝึกอาชีพให้แก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่พิการให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถ โดยเน้นการฝึกอาชีพในระยะสั้น รวมถึงการเข้าสู่ตลาดแรงงานในโอกาสต่อไป
- 5.ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดเป็นกลไกในการเชื่อมโยง ความช่วยเหลือทั้งในระดับจังหวัดสู่ระดับพื้นที่และขณะเดียวกันรวบรวมปัญหาและอุปสรรครวมทั้งข้อเสนอในพื้นที่ขับเคลื่อนเป็นวาระจังหวัด และนำข้อเสนอสู่ส่วนกลางเพื่อขับเคลื่อนนโยบายต่อไป

6.ยกระดับและพัฒนาอาสาสมัคร องค์กรด้านคนพิการ ให้เป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือคนพิการ ผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการและพัฒนาศักยภาพในลักษณะผู้จัดการรายกรณี (CM)

7.กำหนดสวัสดิการและค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และอาสาสมัครที่ดูแลผู้สูงอายุ (อพส.)

8.กำหนดมาตรการในการวางแผนทางการเงิน การออม การลงทุน และการสำรองเลี้ยงชีพ ยามเจ็บป่วย หรือในภาวะวิกฤตให้แก่คนทุกช่วงวัย

9.พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุ ข้อมูลผู้สูงอายุที่พิการ และภาคีเครือข่ายที่มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่เป็นระบบ Digital Platform ที่เป็นปัจจุบันและมีคุณภาพ ที่ประชาชนและหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างปลอดภัย (Digital Aging Data Center Development)

ด้านการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชนให้เป็นกลไกหลักในการประสานบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขและพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่

2.ส่งเสริมความรู้เรื่องเพศวิถีและทักษะที่จำเป็นแก่เด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาช่องทางการให้คำปรึกษาและบริการที่หลากหลาย ปลอดภัยและเป็นมิตรกับเด็ก

3.ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ค้นหาศักยภาพเชิงบวก และสร้างความภูมิใจในคุณค่าของตนเองให้แก่เด็ก

4.พัฒนาระบบฐานข้อมูลเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

5.เสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง สามารถดูแลสมาชิกในครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพ

6.ส่งเสริมให้มีระบบสวัสดิการที่สามารถหนุนเสริมให้ครอบครัวเลี้ยงดูเด็กแต่ละช่วงวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.พัฒนาศักยภาพเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านเด็ก และสร้างกลไกความร่วมมือเชิงบูรณาการที่มีความสอดคล้องต่อเนื่อง

8.พัฒนากลไกคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดให้มีศักยภาพ สามารถกำหนดกรอบทิศทางการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิและพัฒนาเด็กครอบคลุมทุกประเภททุกพื้นที่

ด้านครัวเรือนข้ามรุ่น

1.จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนข้ามข้ามรุ่นให้ชัดเจนและจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบครบถ้วนสมบูรณ์

2.ส่งเสริมให้มีระบบสวัสดิการสนับสนุนครอบครัวเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแต่ละช่วงวัย และเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างเด็ก/ครอบครัว และหน่วยงานให้บริการ

3.สร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนให้ผู้ปกครองในครัวเรือนข้ามรุ่น

4.ส่งเสริมให้มีการจ้างงานหรือการมีงานทำที่บ้าน เพื่อให้ครอบครัวเปราะบางข้ามรุ่นได้มีรายได้เพิ่มขึ้นและไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กและเยาวชน

5.ส่งเสริมให้มีพื้นที่การเรียนรู้สำหรับสมาชิกครอบครัวในทุกช่วงวัย

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

ด้านเด็กและเยาวชน

1. จัดทำฐานข้อมูลเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทให้ถูกต้องและทันสมัย และจัดทำแผนการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนแบบบูรณาการให้ครอบคลุมทุกมิติ
2. ส่งเสริมความรู้เรื่องเพศวิถีและทักษะที่จำเป็นแก่เด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาช่องทางการให้คำปรึกษาและบริการที่หลากหลาย ปลอดภัยและเป็นมิตรกับเด็ก
3. จัดทำทำเนียบครอบครัวที่มีความพร้อมในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์ และครอบครัวบุญธรรม
4. พัฒนาศักยภาพครอบครัวอุปถัมภ์และครอบครัวข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมก่อนครอบครั้ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัว การตั้งครครภ์ การเลี้ยงดู และการสร้างครอบครัวคุณภาพ
6. สร้างความเข้มแข็งให้สภาเด็กและเยาวชนในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข พัฒนา และเครือข่ายเฝ้าระวัง มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่และเข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
7. จัดทำทำเนียบเครือข่ายด้านการพัฒนาเด็กในระดับพื้นที่ และพัฒนาศักยภาพให้ม้องค์ความรู้ และทักษะการทำงานด้านเด็กและเชื่อมโยงบูรณาการเครือข่ายให้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
8. ควรส่งเสริมและสนับสนุนการสอนทักษะชีวิตและทักษะทางวิชาชีพให้เยาวชนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ด้านสตรีและครอบครัว

1. จัดทำแผนบูรณาการพัฒนาสถาบันครอบครัวในระดับจังหวัด/พื้นที่
2. ส่งเสริมอาชีพให้แก่สตรีในพื้นที่ พร้อมฝึกทักษะฝีมือแรงงานให้แก่สตรี รวมไปถึงจัดกิจกรรมที่เป็น การเพิ่มรายได้เสริมให้แก่สตรี
3. พัฒนาศักยภาพเครือข่ายด้านครอบครัวให้สามารถเป็นกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกันปัญหาในระดับชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเร่งด่วน
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษาเรื่องการบริหารการเงิน ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และรวมไปถึงด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ด้านคนพิการ

1. จัดทำฐานข้อมูลผู้พิการให้ครอบคลุม ถูกต้อง ทันสมัย ทุกมิติ สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการจัดสวัสดิการได้อย่างทั่วถึง
2. จัดทำแผนบูรณาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทุกมิติและผลักดันให้นำแผนสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง
3. ส่งเสริมสนับสนุนการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และมีมาตรการในการยกย่องเชิดชูเกียรติ
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและบุคคลทั่วไปในพื้นที่สาธารณะ
5. ส่งเสริมอาชีพ ฝึกอาชีพให้กับผู้ดูแลคนพิการเพื่อจะได้มีรายได้เสริมให้กับครอบครัว
6. สร้างคุณค่าให้กับคนพิการที่มีความสามารถให้เป็นบุคลากรที่ดีของสังคม
7. สร้างความเข้าใจให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน เพื่อลดความขัดแย้ง การทำร้ายบูลลี่ (Bully) คนพิการ

ด้านผู้สูงอายุ

1. มีคณะอนุกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุในระดับจังหวัด
2. จัดทำฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุและเครือข่ายด้านผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกมิติ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
3. จัดทำแผนบูรณาการด้านผู้สูงอายุในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่
4. จัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติ และมอบประกาศเกียรติคุณ ให้แก่ บุคลากร ผู้นำหรือแกนนำชุมชนองค์กร และเครือข่ายที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุ

ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

1. จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบางให้ชัดเจนและจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบครบถ้วนสมบูรณ์
2. ส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มคนเปราะบาง โดยการสร้างความร่วมมือในชุมชน สร้างงาน สร้างอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
- ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ที่มา : การสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน
- ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ที่มา : กระทรวงแรงงาน
- ที่มา : ระบบสารสนเทศเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (iSEE)
- ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ที่มา : กองต่อต้านการค้ามนุษย์
- ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (Thai RSC)
- ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
- ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสาธารณสุข (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- ที่มา : กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ
- ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- ที่มา : กรมคุมประพฤติ
- ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.)
- ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชน
- ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ที่มา : กรมบัญชีกลาง
- ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ
- ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ที่มา : ระบบ Mso-logbook กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ที่มา : ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารกระทรวง พม.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางอุบล ทองสลับล้วน

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

นางสาวศศิพร แม้นนทรรัตน์

หัวหน้ากลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

นางสาวจิรัชยา ศุภธางกูร

นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

นางสาวกมลฉัตร ฉิมแก้ว

นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

นางสาวภาณิชา ธรรมเจริญ

นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

นางสาวสุธีรา ตามภานนท์

พนักงานบริการ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 10

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์